

Годишен консолидиран доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Консолидиран финансов отчет

ХИМИМПОРТ АД

31 декември 2012 г.

Съдържание

	Страница
Годишен консолидиран доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	6
Пояснения към консолидирания финансов отчет	7

Консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември

Пояснение	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Активи		
Нетекущи активи		
Имоти, машини и съоръжения	8 482 178	526 230
Инвестиционни имоти	10 143 963	92 554
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	6 128 503	167 558
Репутация	11 45 024	42 140
Други нематериални активи	12 70 726	81 221
Дългосрочни финансови активи	13 1 430 610	1 342 702
Дългосрочни вземания от свързани лица	46 14 879	2 181
Отсрочени данъчни активи	14 5 129	2 120
Нетекущи активи	2 321 012	2 256 706
Текущи активи		
Материални запаси	15 36 780	36 204
Краткосрочни финансови активи	16 1 743 234	1 389 018
Краткосрочни вземания от свързани лица	46 239 108	266 675
Търговски вземания	17 163 591	146 621
Данъчни вземания	18 2 828	4 654
Други вземания	19 189 211	200 020
Презастрахователни активи	23.1 17 445	18 001
Пари и парични сквиваленти	20 1 212 020	1 021 696
Текущи активи	3 604 217	3 082 889
Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба	21 72 827	30 601
Общо активи	5 998 056	5 370 196

Изготвил:

 /А. Керезов/

Изпълнителен директор:

 /И. Каменов/

Дата: 26 април 2013 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2013 г.:

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са в '000 лв.

	Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт АД				Общо	Неконтролиращо участие	Общо капитал
	Акционерен капитал	Премийни резерви	Други резерви	Неразпределена печалба			
Салдо към 1 януари 2012 г.	230 345	225 643	70 917	670 484	1 197 389	216 844	1 414 233
Намаление на акционерния капитал и резервите от собствени акции, придобити от дъщерни дружества	(957)	(5 631)	-	-	(6 588)	-	(6 588)
Бизнес комбинации	-	-	(13 578)	(48 204)	(61 782)	(4 494)	(66 276)
Транзакции със собствениците	(957)	(5 631)	(13 578)	(48 204)	(68 370)	(4 494)	(72 864)
Печалба за периода до 31 декември 2012 г.	-	-	-	104 099	104 099	10 866	114 965
Друг всеобхватен доход	-	-	-	-	-	-	-
Преоценка на финансови инструменти, нетно от данъци	-	-	3 317	-	3 317	796	4 113
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	3 317	104 099	107 416	11 662	119 078
Разпределение на печалба от предходни периоди	-	-	18 886	(18 886)	-	-	-
Други промени	-	-	-	(4)	(4)	-	(4)
Салдо към 31 декември 2012 г.	229 388	220 012	79 542	707 489	1 236 431	224 012	1 460 443

Изготвил: _____

/А. Керезов/

Дата: 26 април 2013 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2013 г.:

Изпълнителен директор: _____

/И. Каменов/

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 134 представляват неразделна част от него

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са в '000 лв.

	Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт АД				Общо	Неконтролиращо участие	Общо капитал
	Акционерен капитал	Премийни резерви	Други резерви	Неразпределена печалба			
Салдо към 1 януари 2011 г.	229 759	219 761	(3 124)	638 765	1 085 161	217 796	1 302 957
Увеличение на акционерния капитал и резервите от продажба на собствени акции, придобити от дъщерни дружества	795	6 181	-	-	6 976	-	6 976
Намаление на резервите от собствени акции, придобити от дъщерни дружества	(209)	(299)	-	-	(508)	-	(508)
Бизнес комбинации	-	-	(12 854)	6 870	(5 984)	(11 991)	(17 975)
Транзакции със собствениците	586	5 882	(12 854)	6 870	484	(11 991)	(11 507)
Печалба за периода до 31 декември 2011 г.	-	-	-	111 681	111 681	10 922	122 603
Друг всеобхватен доход	-	-	-	(39)	(39)	39	-
Дял от изменения в асоциирани предприятия	-	-	-	-	-	-	-
Преоценка на финансови инструменти, нетно от данъци	-	-	104	-	104	78	182
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	104	111 642	111 746	11 039	122 785
Разпределение на печалба от предходни периоди	-	-	86 791	(86 791)	-	-	-
Други промени	-	-	-	(2)	(2)	-	(2)
Салдо към 31 декември 2011 г.	230 345	225 643	70 917	670 484	1 197 389	216 844	1 414 233

Изготвил: _____
 /А. Керезов/

Дата: 26 април 2013 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2013 г.:

Изпълнителен директор: _____
 /И. Каменов/

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 134 представляват нормална част от него.

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2012	2011
	'000 лв.	'000 лв.
Постъпления от краткосрочни заеми	97 911	195 840
Плащания по краткосрочни заеми	(109 541)	(192 030)
Продажба на текущи финансови активи	628 504	630 191
Придобиване на текущи финансови активи	(634 464)	(627 706)
Постъпления от клиенти	600 443	453 072
Плащания на доставчици	(544 065)	(421 245)
Постъпления от осигурени лица	95 481	89 187
Плащания на осигурени лица	(13 527)	(22 164)
Плащания към персонала и осигурителни институции	(109 232)	(97 928)
Постъпления от банкова дейност	44 377 883	43 689 240
Плащания за банкова дейност	(44 191 561)	(43 213 525)
Постъпления от застрахователна дейност	163 098	148 970
Плащания за застрахователна дейност	(91 595)	(79 756)
Платени данъци върху печалбата	(7 547)	(13 096)
Други плащания, нетно	(29 980)	(23 029)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	231 808	516 021
Инвестиционна дейност		
Продажба/(придобиване) на асоциирани, дъщерни предприятия, нетно	4 437	(640)
Получени дивиденди	5 976	685
Продажба на имоти, машини и съоръжения	9 260	26 767
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(35 990)	(34 904)
Придобиване на нематериални активи	(1 148)	(1 920)
Продажба на инвестиционни имоти	-	18
Придобиване на инвестиционни имоти	(3 168)	(7 518)
Продажба на нетекущи финансови активи	488 949	503 871
Придобиване на нетекущи финансови активи	(533 742)	(782 496)
Получени лихви	43 770	46 562
Постъпления от предоставени заеми	127 809	71 818
Плащания по предоставени заеми	(152 238)	(75 216)
Други плащания, нетно	(19 248)	(2 091)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(65 333)	(255 064)
Финансова дейност		
Изплатен гарантиран дивидент по привилегирани акции	24.2	(2 924)
Продажба на собствени акции		57
Постъпления от получени заеми		219 856
Плащания по получени заеми		(168 142)
Платени лихви		(19 477)
Плащания по финансов лизинг		(4 939)
Други плащания, нетно		(604)
Нетен паричен поток от финансова дейност	23 827	79 950
Нетно увеличение на пари и парични еквиваленти	190 302	340 907
Пари и парични еквиваленти в началото на периода	1 021 696	681 959
Печалба/(Загуба) от валутна преоценка	22	(1 170)
Пари и парични еквиваленти в края на периода	1 212 020	1 021 696

Изготвил:

/А. Керезов/

Изпълнителен директор:

/И. Каменов/

Дата: 26 април 2013 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2013 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 134 представляват неразделна част от него.

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Химимпорт АД е регистрирано като акционерно дружество от Софийски градски съд на 24.01.1990 г. Седалището и адресът на управление на Дружеството е ул. Стефан Караджа №2, гр. София.

Дружеството е регистрирано на Българска Фондова Бора – София на 30 октомври 2006 г.

Химимпорт АД (Групата) включва дружеството-майка и всички дъщерни дружества, посочени в пояснение 5.1. Информация относно наименованието, страната на учредяване, дяловото участие за всяко дъщерно дружество, включено в консолидацията, е предоставена в пояснение 5.1.

Основната дейност на Групата се състои в:

- Придобиване, управление и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Финансиране на дружества, в които Групата участва;
- Банкови услуги, финанси, застраховане и пенсионно осигуряване;
- Секюритизация на недвижими имоти и вземания;
- Добив на нефт и газ;
- Изграждане на мощности в областта на нефтопреработвателната промишленост, производството на биогорива и производство на изделия от каучук;
- Производство и търговия с петролни и химически продукти;
- Производство на растителни масла, изкупуване, преработка и търговия със зърнени храни;
- Авиационен транспорт и наземни дейности по обслужване и ремонт на самолети и самолетни двигатели;
- Речен и морски транспорт и пристанищна инфраструктура;
- Търговско представителство и посредничество;
- Комисионна, спедиционна и складова дейност.

Дружеството-майка се управлява чрез двустепенна система на управление, включваща Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членове на Надзорния съвет на дружеството-майка са:

Химимпорт Инвест АД
ЦКБ Груп ЕАД
Марияна Баждарова

Членове на Управителния съвет на дружеството-майка са:

Александър Керезов
Иво Каменов
Марин Митев
Никола Мишев
Миролюб Иванов
Цветан Ботев

Дружеството-майка се представлява от изпълнителните директори Иво Каменов и Марин Митев, заедно и поотделно.

Броят на служителите на Групата към 31 декември 2012 г. е 6 207 (2011 г.: 5 688).

Крайният собственик на Групата, който изготвя консолидирани финансови отчети, е Химимпорт Инвест АД, регистрирано в България, чиито инструменти на собствения капитал не се котира на фондова борса.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС.

Финансовият отчет е консолидиран отчет на дружеството. Дружеството-майка е публикувало и одитиран индивидуален отчет на 01 април 2013 г.

Отделните елементи на консолидирания финансов отчет на Групата се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятията от Групата извършват дейността си (“функционална валута”). Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева (лв.), което е функционалната валута на предприятието майка. Това е функционалната валута на дружеството-майка и на дъщерните дружества, с изключение на дъщерните дружества, опериращи в Холандия, Германия и Словакия, чиято функционална валута е евро; на дъщерното дружество, опериращо в Македония, чиято функционална валута е македонски денар и на дъщерните дружества в Русия, чиято функционална валута е руска рублина. Валутата на представяне на Групата е български лева.

Всички суми са представени в хиляди лева (‘000 лв.) (включително сравнителната информация за 2011 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството на Групата е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения и нови стандарти, изменения и разяснения, които са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2012 г.

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – отписване – в сила от 1 юли 2011 г., приет от ЕС на 23 ноември 2011 г. е задължителен за прилагане за първи път от финансовата година, започваща на 1 януари 2012 г. Изменението на МСФО 7 води до по-голяма прозрачност при отчитането на сделки с прехвърляне на финансови инструменти и улеснява разбирането на ползвателите на финансовите отчети относно излагането на рискове при прехвърляне на финансови активи и ефекта от тях върху финансовото състояние на Групата, особено в случай на секюритизиране на финансови активи.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрението на този финансов отчет някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Групата.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Групата за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила. Информация

относно нови стандарти, изменения и разяснения, които се очаква да имат ефект върху финансовия отчет на Групата, е представена по-долу:

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Новите оповестявания са свързани с количествена информация относно признати финансови инструменти, нетирани в отчета за финансово състояние, както и онези финансови инструменти, за които има споразумение за нетиране независимо от това дали те са нетирани.

МСФО 9 „Финансови инструменти” в сила от 1 януари 2015 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” до края на 2010 г. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Групата следва да оцени ефекта от измененията върху финансовия отчет. Въпреки това то не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и преди да може да се оцени техния цялостен ефект.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” въвежда нова дефиниция на контрола, базирана на определени принципи, която следва да се прилага за всички инвестиции при определянето на базата за консолидация. Ръководството все още анализира ефекта от промените върху класификацията на инвестициите на Групата.

МСФО 11 „Съвместни ангажименти” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 11 „Съвместни ангажименти” замества МСС 31 „Дялове в съвместни предприятия“ и заменя трите категории „съвместно контролирани предприятия“, „съвместно контролирани операции“ и „съвместно контролирани активи“ с две категории – „съвместни операции“ и „съвместни предприятия“. Изборът относно прилагането на метода на пропорционална консолидация при отчитането на съвместни предприятия вече не е допустим. Методът на собствения капитал е задължителен за прилагане при отчитането на всички съвместни предприятия.

МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия” е нов стандарт относно изискванията за оповестяване при всички форми на дялово участие в други предприятия, включително съвместни предприятия, асоциирани предприятия, дружества със специална цел и други неконсолидирани дружества.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, сключвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив.

МСС 1 „Представяне на финансови отчети” – друг всеобхватен доход – в сила от 1 юли 2012 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г.

Измененията изискват представянето на отделните елементи на другия всеобхватен доход в две групи в зависимост от това дали те ще се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Елементи, които не се прекласифицират, напр. преоценки на имоти, машини и съоръжения, се представят отделно от елементи, които ще се прекласифицират, напр. отсрочени печалби и загуби от хеджиране на парични потоци. Дружествата, избрала да представят елементите на другия всеобхватен доход преди данъци следва да показват съответната сума на данъците за всяка една от групите по отделно. Наименованието на отчета за всеобхватния доход е променено на „отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“, но могат да се използват и други заглавия. Измененията следва да се прилагат ретроспективно.

МСС 12 „Данъци върху доходи” – отсрочени данъци – в сила от 1 януари 2012 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

Стандартът изисква дружествата да оценяват отсрочените данъци, свързани с активи, в зависимост от начина, по който се очаква да бъде възстановена тяхната балансова стойност чрез използване или продажба. Тъй като при инвестиционни имоти, отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 40 „Инвестиционни имоти”, е трудно и субективно да се определи каква част от възстановяването ще се извърши чрез последващо използване или продажба, се въвежда изключение от посочения принцип - опровержимото предположение, че балансовата стойност на посочените инвестиционни имоти ще бъде възстановена единствено чрез продажба. В резултат на изменението в стандарта са включени указанията на ПКР 21 „Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизируеми активи” и разяснението е отменено.

МСС 19 „Доходи на наети лица” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г.

Измененията на МСС 19 премахват метода на коридора и изискват представянето на финансовите разходи и приходи на нетна база. Актюерските печалби и загуби са преименувани на преоценки и следва да бъдат признати незабавно в другия всеобхватен доход. Те не се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Измененията се прилагат ретроспективно съгласно МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“. Изменението на стандарта няма да окаже ефект върху финансовия отчет на Групата, тъй като към 31 декември 2012 г. няма признати актюерски печалби и загуби.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети” (ревизиран) в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети” (ревизиран) се отнася вече само за индивидуални финансови отчети, изискванията за които не са съществено променени.

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” (ревизиран) в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” (ревизиран) продължава да предписва метода на собствения капитал. Промени в обхвата на стандарта са извършени поради публикуването на МСФО 11 „Съвместни ангажименти”.

МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (изменен) в сила от 1 януари 2014, приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Изменението уточнява, че правото на нетиране на финансови активи и пасиви трябва да бъде в сила към момента, а не да възниква в зависимост от бъдещо събитие. То също така трябва да може да бъде упражнявано от всички страни в рамките на обичайната дейност, както и в случаи на неизпълнение, несъстоятелност или банкрут.

Публикувани са и следните нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата:

- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” - изменения относно свръхинфлация и фиксирани дати, в сила от 1 януари 2013 г., приети от ЕС на 11 декември 2012 г.
- КРМСФО 20 „Разходи за отстраняване и почистване на повърхността в производствената фаза на мините“ в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя консолидирания отчет за всеобхватния доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

През 2012 г. е представен един сравнителен период, тъй като няма корекции по отношение на представянето на елементи на финансовият отчет и съответните сравнителни данни. В случаите, в които има корекции по отношение на класифицирането на елементите на финансовите отчети, съответните сравнителни данни също са били рекласифицирани с оглед осигуряването на сравнимост между отчетните периоди.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието-майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2012 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, при които Групата упражнява контрол върху финансовата и оперативната им политика. Предприятието майка придобива и упражнява контрол, като притежава повече от половината от общия брой права на глас. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява дялът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в отчетната стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. За бизнес комбинации, осъществени след 1 януари 2010 г., са приложени изискванията на МСФО 3 ревизиран (вж. пояснение 5). Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват провизорни суми през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

Бизнес комбинации, осъществени преди 1 януари 2010 г., са отчетени съгласно предишната версия на МСФО 3.

4.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са

променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.6. Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Съвместни предприятия са договорни споразумения, по силата на които две или повече страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол. Те се отразяват счетоводно по метода на собствения капитал.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред "Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които дялът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял до тогава, доколкото дялът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните и съвместни предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между отчетната стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

В консолидирания финансов отчет на Групата всички активи, задължения и трансакции на отделните дружества от Групата във функционална валута, различна от български лева (валутата на представяне на Групата), се преизчисляват в български лева при консолидацията. Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

При консолидация всички активи и пасиви се преизчисляват в български лева по заключителния курс към датата на консолидирания финансов отчет. Приходите и разходите са преизчислени във валутата на представяне на Групата по средния курс за отчетния период. Валутните курсови разлики водят до увеличение или намаление на другия всеобхватен доход и се признават в резерва от преизчисления в собствения капитал. При освобождаването от нетна инвестиция в чуждестранна дейност натрупаните валутни разлики от преизчисления, признати в собствения капитал, се рекласифицират в печалбата или загубата и се признават като част от печалбата или загубата от продажбата. Репутацията и корекциите, свързани с определянето на справедливи стойности към датата на придобиване, се третираат като активи и пасиви на чуждестранното предприятие и се преизчисляват в български лева по заключителния курс.

4.8. Отчитане по сегменти

Групата оперира в следните бизнес сегменти:

- Производство, търговия и услуги
- Финанси
- Транспорт
- Недвижими имоти
- Строителство и инженерни дейности

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка дейност се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповтаряеми събития. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в преходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.9. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки и предоставяне на услуги от всеки един бизнес сегмент на Групата. Приходите от основните дейности на групата са представени в пояснение 30 Приходи от нефинансова дейност, пояснение 33 Печалба от нетекущи активи, пояснение 34 Приходи от застраховане, пояснение 36 Приходи от лихви, пояснение 38 Положителни разлики от операции с финансови инструменти.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване, като се отчита сумата на всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Групата. При замяна на сходни активи, които имат сходна цена, размяната не се разглежда като сделка, която генерира приходи.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите изгоди от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.9.1. Продажба на стоки

При продажба на стоки, приходът се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.9.2. Приходи от предоставяне на услуги

Приходът, свързан със сделка по предоставяне на услуги, се признава, когато резултатът от сделката може надеждно да се оцени.

4.9.3. Приходи от банкова дейност

4.9.3.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават на пропорционална времева база, с използване на метода на ефективния лихвен процент, като се амортизира разликата между сумата при първоначалното признаване на съответния актив или задължение и сумата при настъпил падеж.

За кредити, предоставени от Банката и задължения към депозанти, където лихвата се изчислява ежедневно като се прилага договорения лихвен процент към неиздължената сума на кредита, ефективният лихвен процент се приема за приблизително равен на договорения, поради естеството на договорните отношения.

Натрупаните лихви в резултат на притежаване на ценни книжа за търгуване или за продажба се отчитат като приходи от лихви. Приходите от лихви включват сумата на амортизацията на дисконта, премията или друга разлика между началната отчетна сума на дълговите ценни книжа и сумата им на падежа.

При придобиване на лихвоносна инвестиция, натрупаната към момента на придобиването лихва се отчита като вземане.

4.9.3.2. Приходи от такси и комисиони

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за разплащателни операции в лева и чуждестранна валута, такси за отпускане и управление на кредити, за откриване на акредитиви и издаване на гаранции. Таксите и комисионите се начисляват, когато са заработени или дължими.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период чрез корекция на ефективния лихвен доход.

4.9.4. Приходи от застрахователна дейност

Признаването като приход на премията по общо застраховане е на база сумата, дължима от застрахованото (застраховачото) лице за целия период на покритие, която застрахователят има право да получи по силата на сключени през отчетния период застрахователни договори, и в случаите, когато периодът на покритие обхваща изцяло или отчасти следващ отчетен период.

Презастрахователните премии от активно презастраховане се признават като приход на база дължимите през отчетния период премии от цеденти по силата на презастрахователни договори.

В случаите на съзастраховане само частта на застрахователя от общата сума на премията се признава като приход.

В отстъпените премии на презастрахователи по общо застраховане се включват дължимите премии на презастрахователи по силата на презастрахователни договори във връзка с презастраховане на рискове по сключени през отчетния период договори по пряко застраховане и активно презастраховане. Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на баланса, се отразяват като задължение.

Сумите, които подлежат на възстановяване от презастрахователи във връзка с изплатените през същия период претенции от застрахователя, се отчитат като дял на презастрахователите и в случаите, когато уреждането на взаимоотношенията с презастрахователите е в следващ отчетен период.

В отстъпените премии към презастрахователи се включват дължимите през отчетния период премии на презастрахователите по силата на презастрахователни договори във връзка с презастраховане на рискове по сключени през отчетния период договори, както и презастраховане на рискове, относими към премийни периоди с начало през отчетния период.

Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на баланса, се отразяват като задължение.

4.9.5. Приходи от авиационна дейност

Приходите от продажба на самолетни билети се признават при реално извършване на превоза на пътници.

Когато продажбата на самолетни билети включва поощрения за лоялни клиенти, полученото възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на договора за продажба на база на тяхната справедлива стойност. Приход от този вид продажби се признава, когато клиентът замени получените поощрения с услуги, предоставени от Групата.

4.9.6. Приходи от пенсионноосигурителна дейност

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение. Приход се признава при изпълнението на услугата или при прехвърлянето на риска върху клиента. Пенсионните дружества на Групата признават като приходи таксите от

Доброволния пенсионен фонд (ДПФ), Универсалния пенсионен фонд (УПФ) и Професионалния пенсионен фонд (ППФ).

4.9.7. Приходи от здравноосигурителна дейност

Групата признава като приход премиите по здравноосигурителни договори на база сумата дължима от здравноосигуреното лице или осигуряващия за целия период на покритие, която осигурителят има право да получи по силата на сключени през отчетния период здравноосигурителни договори и в случаите, когато периодът на покритие обхваща изцяло или отчасти следващ отчетен период. Сключените здравноосигурителни договори, в зависимост от възможността да останат в сила за продължителен период, се делят на дългосрочни и краткосрочни. Краткосрочните договори осигуряват здравноосигурителна защита за фиксиран период и предоставят възможност да се коригират условията по договора в края на всеки договорен период като например сумата на здравноосигурителната премия или обхвата на покритието. Срещу признатите като приход здравноосигурителни премии съгласно ЗОП се формират здравноосигурителни резерви, които са в достатъчна степен да поемат съответните рискове по здравноосигурителните пакети.

Когато по силата на здравноосигурителен договор премиите са дължими на вноски, всяка предстояща сума за получаване към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние и призната като приход се отразява като вземане.

4.9.8. Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Приходите от безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават по справедлива стойност, когато е налице приемлива гаранция, че Групата ще изпълни условията, свързани с тях и помощта ще бъде получена.

Приходите от безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават през периодите, необходими за тяхната съпоставка със свързаните разходи, които те са предназначени да компенсират, при използване на систематична база.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с амортизируеми активи, се признават като приходи за срока на полезния живот на амортизируемия актив чрез намалени амортизационни отчисления.

4.9.9. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди, различни от приходите от инвестиции в асоциирани предприятия, се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.10. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.11. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Разходи за лихви”.

4.12. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Вижте пояснение 4.4 за информацията относно първоначалното определяне на репутацията. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 4.16 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.13. Нематериални активи

Нематериалните активи включват търговски марки, лицензи и патенти, програмни продукти, връзки с клиенти, продукти от развойна дейност, активи по проучване и оценка на минерални ресурси и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изгълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• софтуер	2-5 години
• търговски марки	6-7 години
• права върху собственост	5-7 години
• лицензи	7 години
• сертификати	5 години
• права върху индустриална собственост	27 - 30 години
• други	7 - 10 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход като Амортизация на нефинансови активи, част от ред Разходи за нефинансова дейност и Административни разходи.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

4.14. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата стойност на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	25 години
• Машини	3-5 години
• Съоръжения	от 4 до 25 години
• Транспортни средства	от 4 до 10 години
• Летателни апарати	20 години
• Двигатели	12 години
• Кораби	30 години
• Стопански инвентар	7 години
• Други	7 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба от продажба на нетекучи активи”.

4.15. Отчитане на лизинговите договори

Групата като лизингополучател

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Групата като лизингодател

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния отчетен период.

Активите, отдадени при условията на финансови лизингови договори, се отразяват в отчета за финансово състояние на Групата като вземане, равно на нетната инвестиция в лизинговия договор. Доходът от продажба на активите се включва в консолидирания отчет за доходите за съответния период. Признаването на финансовия приход се основава на модел, отразяващ постоянен периодичен процент на възвращаемост върху остатъчната нетна инвестиция.

4.16. Тестове за обезценка на активи

При изчисляване размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.17. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти сгради и земи, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в консолидирания отчет за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти“.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовия отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход съответно на ред „Приходи от нефинансова дейност” и ред „Разходи за нефинансова дейност”, и се признават, както е описано в пояснение 4.9 и пояснение 10.

4.18. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Проучването и оценката на минералните ресурси за Групата, се отнася до проучване и оценка на суров нефт и природен газ. След придобиване на право за проучване и оценка всички разходи, свързани с този процес, се капитализират първоначално по разходоопределящи звена – конкретен „Блок”.

Групата признава като активи по проучване и оценка всички пряко свързани разходи, доколкото те са свързани със специфични дейности по проучване и оценка, които може да се отнесат директно към точно определена площ за проучване „Блок”, за която Групата е получила права от съответните държавни институции. Такива разходи включват най-малко следните видове:

- Придобиване на права за проучвания
- Топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания
- Проучвателни сондажи
- Вземане на проби за анализ
- Дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси.

Всички разходи, направени преди получаването на права за проучване и оценка се отнасят в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси могат да бъдат класифицирани като:

- Разрешения за търсене и проучване, издадени от МОСВ и МИЕ, съгласно Закона за подземните богатства и свързаните с тях такси;
- Всички разходи за топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания, проучвателни сондажи, изкопни работи, вземане на проби за анализ и други дейности,

свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси, както и други разходи за проучване и оценка, които са направени за конкретна площ, за която Групата притежава разрешение за проучване. Тези разходи включват и разходите за възнаграждение на персонала, материали и използвано гориво, снабдителни разходи и плащания направени към доставчици.

Разходите по проучване и оценка на минерални ресурси се капитализират и представят като нематериални активи до момента, до който не бъде доказана възможността или невъзможността за техническа изпълнимост и търговска приложимост на минералния ресурс. След доказване на техническа изпълнимост и търговска приложимост на открития минерален ресурс, разходите по проучване и оценка се трансформират към „Имоти, машини и съоръжения”.

Активите по проучване и оценка се преглеждат технически, финансово и на управленско ниво поне веднъж годишно с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности и извличане на ползи от направеното откритие, както и за наличие на индикации за обезценка. В случай, че Групата няма намерение да продължава проучвателните дейности или има индикации за обезценка, разходите се отписват.

Оценяването на активите по проучване и оценка на минерални ресурси при тяхното първоначално признаване е по себестойност. Елементите на себестойността включват операции по проучване и оценяване.

“Операции по проучване” – означава операциите с цел проучване на акумулация от петрол. Това включва, без да се ограничава до, геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи, изучавания и изследвания, както и сондиране, удълбочаване, напускане или обсаждане и перфориране, както и изпитване на търсеци сондажи за откриването на петрол, и покупката, наемането или придобиването на такива суровини, материали, оборудване за тези дейности, каквито могат да бъдат включени в одобрените годишни работни проекти и бюджети.

“Операции по оценяване” – означава работите по оценяване (част от проучването) и работна програма за оценяване, изпълнявана след открития, с цел окулторяване на природния резервоар, към който се отнася откритието по отношение на дебелина и латерално разпространение, и оценяване на извлекаемите количества в него, и следва да включва, без да се ограничава от геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи.

4.19. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.19.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на консолидирания финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи”, „Финансови приходи” или „Други финансови приходи” с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Разходи за нефинансова дейност”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка поотделно, когато са просрочени към датата на консолидирания финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като други разходи, включени в „Разходи за нефинансова дейност”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чиито изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Групата

е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които или са определени като финансови активи на разположение за продажба, или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в консолидирания отчет за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови приходи”. Възстановяването на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на загубите от обезценка на дългови финансови инструменти, чието възстановяване се признава в печалбата или загубата, само ако то е обективно свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

Обезценки за несъбираемост във връзка с банковата дейност на Групата

Финансовите активи се обезценяват при наличие на индикация за обезценка: има информация за финансови затруднения; има реални договорни нарушения; извършено е реструктуриране на дълга; изключване от фондовата борса на ценните книжа.

Финансовите активи на разположение за продажба и отчитани по справедлива стойност се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния консолидиран финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преоценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя тяхната възстановима стойност. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, както следва:

- при условие, че към момента на обезценката няма формиран преоценъчен резерв – разликата между отчетната стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовите активи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-малък от размера на обезценката – в този случай с частта от обезценката до размера на преоценъчния резерв се намалява отчетната стойност на активите и размера на преоценъчния резерв /който остава с нулева стойност/. Останалата част от обезценката се отнася като текущ финансов разход и намаление на отчетната стойност на активите;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е отрицателна величина – разликата между балансовата стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовия актив, а отрицателната величина на преоценъчния резерв се прехвърля и намира отражение в текущите финансови разходи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-голям от размера на обезценката – в този случай с размера на

обезценката се намалява стойността на инвестицията и размера на преоценъчния резерв.

Финансовите активи, държани от Банката до настъпване на падеж се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за притежавани от Банката ценни книжа, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на ценните книжа е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на ценните книжа. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за предоставени от Банката кредити, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, ако това е необходимо. Ръководството определя очакваните бъдещи парични потоци след преглед на индивидуалните кредитополучатели, кредитните експозиции и други оказващи влияние фактори. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на кредитите е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на кредитите. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината. Несъбираемите кредити и аванси, които не могат да бъдат възстановени се отписват и се нетират от акумулираната обезценка за несъбираемост. Тези кредити се отписват след приключване на всички необходими правни процедури и след като сумата на загубата е окончателно определена.

Банката е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити базирана на МСФО и в съответствие с изискванията на банковото законодателство в България. Банката класифицира кредитите в няколко групи. Извън групата на редовните кредити се прилагат проценти, надвишаващи минимално изискваните от регулациите, като с тези проценти се намаляват договорните парични потоци с цел определяне на очакваните парични потоци, които след това се дисконтират с ефективния лихвен процент, както е посочено по-горе. Други специфични изисквания на регулациите са свързани с условия за прекласифициране на нередовни кредити обратно в групата на редовните и признаване на ликвидни обезпечения за целите на определяне на провизиите за обезценка на кредити.

Сумата на загубите, които не са конкретно идентифицирани, но на база преходен опит могат да бъдат очаквани за група от кредити с подобни рискови характеристики, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите. Загубите се оценяват на базата на исторически опит, кредитния рейтинг на клиентите и икономическата среда, в която са поставени кредитополучателите.

4.19.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват банкови и други заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови

инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”, „Приходи от лихви” или „Други финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите и други заеми са взети с цел дългосрочно и краткосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в консолидирания отчет за всеобхватния доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към балансовата стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите на дружеството-майка, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.20. Деривативи

Деривативите се отчитат по справедлива стойност и се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на деривативите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Деривативите активи се представят като част от финансовите активи държани за търгуване, а деривативите пасиви се представят като част от финансови задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

4.21. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат по цена на придобиване, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложи като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени, като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в консолидирания отчет за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

4.22. Провизии за кредитни ангажменти

Размерът на провизии за гаранции и други задбалансови кредитни ангажменти се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния период.

4.23. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукция, незавършено производство, резервни части и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай, че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.24. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.38.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.25. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на консолидирания отчет за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

4.26. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Групата възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в консолидирания отчет за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Групата. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

Печалбите или загубите, възникнали от продажбата или преоценката на преустановени дейности, се представят, както е описано в пояснение 21.

4.27. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции на дружеството-майка.

Премийният резерв включва премии, получени при емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал.

Когато дъщерни дружества на Групата купуват акции на дружеството-майка на Групата (изкупени собствени акции), платеното възнаграждение, включително всички присъщи такси, се намалява от собствения капитал на Групата, докато акциите не бъдат продадени извън Групата. В случай че такива акции се продадат извън Групата, полученото възнаграждение, нетно от необходимо присъщите такси, се включва в собствения капитал.

Другите резерви са формирани на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви.

Неразпределената печалба включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали периоди.

Всички трансакции със собствениците на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.28. Осигурителни и пенсионни договори

Пенсионноосигурителното дружество на Групата управлява и представлява три пенсионни фонда за допълнително пенсионно осигуряване – Доброволен, Професионален и Универсален.

Доброволен пенсионен фонд (ДПФ) извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване за лична допълнителна доброволна пенсия. Покритите осигурителни случаи са: старост, инвалидност и смърт. Всяко физическо лице, навършило 16 години може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано.

Пенсионните схеми, които се предлагат, са разработени на предварително определени осигурителни вноски.

Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или работодателя и/или друг осигурител.

Отделните пенсионните схеми са:

- индивидуална пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на осигуреното лице;
- колективна пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на друг осигурител или работодателя;

Допълнителните пенсии са пожизнени и срочни, по избор на осигуреното лице, като вида на пенсията и срока на нейното получаване се посочват в пенсионния договор при придобиване на право на допълнителна пенсия.

Плащанията са под формата на:

- допълнителни пенсии за старост и инвалидност;
- еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида;
- изплащане на наследствена пенсия;
- еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на остатъка от средствата по индивидуалната партида на осигурените лица или пенсионера.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Право на допълнителна пенсия може да се придобие и чрез внасяне на еднократни вноски, като техният размер се определя на базата на актюерски разчети.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигурения;
- когато осигуреното лице прехвърли в полза на трето лице или друг пенсионен фонд цялата сума, натрупана в неговата индивидуална партида;
- при изтегляне на цялата сума, натрупана по неговата индивидуална партида.

Професионален пенсионен фонд (ППФ) осигурява срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране. Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се получава до момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурените лица във Фонда имат право на :

- срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране за работещите при условията на I и II категория труд съобразно категорията труд;

- еднократно изплащане до 50% от средствата натрупани по индивидуална партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 70.99 на сто;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследници на починал осигурен или на пенсионер на фонда.

Размерът на професионалната пенсия за ранно пенсиониране се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- срокът на получаване на пенсията;
- техническия лихвен процент, одобрен от зам. председателя на Комисията за финансов надзор.

При придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по дял Първи на КСО преди изтичане на срока, за който е отпусната професионалната пенсия, с последната пенсия на осигуреното лице се изплаща и остатъкът на средствата в индивидуалната осигурителна партида.

Осигурителният договор се прекратява при следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при изтегляне на всички натрупани средства по индивидуалната партида на осигуреното лице при пенсиониране за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО, ако не е придобило право на професионална пенсия по условията на КСО;
- при подписване на действителен договор за осигуряване в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, който е сключен след получаване съгласие от пенсионно-осигурителното дружество за промяна на участието на осигуреното лице.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им се определя в Кодекса за социалното осигуряване като процент от осигурителния доход.

Универсален пенсионен фонд (УПФ): Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Групата и осигурените лица за участие във фонда – при избор на УПФ от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществено от Национална агенция по приходите (НАП).

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от Универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на част първа от Кодекса за социално осигуряване или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част първа на КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от натрупаната по индивидуалната партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 70,99%;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при подписване на действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, който е сключен след получено съгласие от Дружеството за промяна на участието на осигуреното лице.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход.

4.29. Специализирани резерви за пенсионна дейност

Групата заделя пенсионни резерви за гарантиране на минимална доходност, свързана с дейността на фондовете по допълнително задължително пенсионно осигуряване, съгласно изискванията на Кодекса за социално осигуряване (КСО). Пенсионните резерви, които са формирани до момента, представляват 1.00% от активите на фондовете. Натрупаните резерви се инвестират, съгласно изискванията на КСО.

4.30. Здравноосигурителни резерви

Групата заделя здравноосигурителни резерви съгласно Закона за здравното осигуряване и свързаните с него подзаконовни нормативни актове. Натрупаните резерви следва да се инвестират съгласно изискванията на Закона за здравното осигуряване и при осигуряване на сигурност, доходност и съответна на здравноосигурителните договори ликвидност.

4.31. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи във връзка с изискванията на Кодекса на труда съгласно, които при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, включваща корекциите за непризнати актюерски печалби или загуби и разходи за извършени услуги.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

Актюерските печалби или загуби не се признават за разходи, докато общата им непризната сума не надвишава 10% от по-голямата стойност на задължението или на активите по плана. Сумата, превишаваща този коридор от 10%, се отчита като печалба или загуба през периода на очаквания оставащ трудов стаж. Актюерските печалби и загуби в рамките на този 10%-ов коридор се оповестяват отделно.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Разходи за лихви”. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.32. Застрахователни операции

Групата прилага МСФО 4 „Застрахователни договори“. Този стандарт дефинира изисквания за оповестяването на счетоводната политика и представяне на сравнителна информация по отношение на застрахователните активи и пасиви, както и приходите и разходите свързани със застрахователната дейност. Счетоводната политика на Групата е съобразена със спецификата на предлаганите застрахователни услуги и съответните нормативни изисквания.

4.33. Застрахователни договори

Застрахователни договори са тези ангажименти, които към датата на тяхното действие прехвърлят съществени застрахователни рискове върху Групата. Приема се, че съществен застрахователен риск съществува тогава, когато има реална възможност Групата да изплати обезщетение в полза на застрахованото лице и/или трета страна по настъпили застрахователни събития, в размер надхвърлящ 10% от сумата, която би била изплатена, ако такова събитие не настъпи.

След първоначално признаване на застрахователните договори те продължават да се представят като такива за периода на тяхното действие, независимо че е възможно съществено намаляване на застрахователния риск за периода.

4.34. Презастрахователни договори

Групата отстъпва част от застрахователния риск, който носи по сключени застрахователни договори с презастрахователи. Очакваните ползи на Групата от презастрахователните договори по отношение на предстоящи плащания се признават като активи в консолидирания отчет за финансовото състояние в момента на тяхното възникване.

Групата периодично извършва преглед за обезценка на вземанията от презастрахователи. Ако са налице обстоятелства за такива обезценки, презастрахователните вземания се намаляват до размера на сумата, която се очаква да бъде събрана. Разликата се посочва като изменение в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания в техническия отчет за застрахователната дейност.

Групата извършва и активно презастраховане. Премиите и обезщетенията по активно презастраховане се отчитат заедно със записаните застрахователни премии и изплатените брутни обезщетения по преки застрахователни операции.

4.35. Застрахователни резерви

Застрахователните резерви се създават от застрахователя за покриване на настоящи и бъдещи задължения към застрахованите въз основа на застрахователните договори, и не са елемент на собствения капитал. Застрахователните резерви се изчисляват от актюера на Групата чрез актюерски методи, които са съвкупност от математически и статистически методи и правила. Застрахователните резерви се посочват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в брутен размер, както и частта на презастрахователя. Когато застраховането се извършва в чуждестранна валута, в същата валута се създават и резервите за него. Застрахователните резерви, заделени през предходния отчетен период, се посочват като приход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като разход за заделени резерви в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Застрахователните резерви, отнасящи се за частта на презастрахователя, заделени през предходния отчетен период, се посочват като разход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като приход от заделени резерви в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

4.36. Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви, са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви трябва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи (в процентни съотношения, регламентирани в съответните нормативни актове).

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни.

4.37. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.38. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.39.

4.38.1. Лизинги

Съгласно МСС 17 „Лизинг“ ръководството класифицира лизинговите договори за самолети, автомобили, имоти и други активи като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.38.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.38.3. Инвестиции, държани до падеж

Ръководството е потвърдило намерението и възможността си да държи до настъпването на падежа им облигациите, които са класифицирани като инвестиции, държани до падеж. Това решение е съобразено с текущата ликвидност и капитала на Групата.

4.38.4. Липса на контрол над дъщерни дружества

В случаите, в които предприятието – майка притежава пряко или косвено чрез дъщерни предприятия повече от половината от правата на глас в дадено предприятие, но не притежава властта да управлява финансовата и оперативна политика на предприятието и/или е налице договорно споразумение по силата на което Групата не контролира предприятието, то инвестицията в акциите/дялове на това предприятие се класифицира като финансов актив по реда на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“.

Предприятието майка притежава 100 % от собствения капитал на дъщерното дружество Авиокомпания Хемус Ер ЕАД индиректно чрез дъщерни дружества. Дяловото участие не води до придобиване на контрол, съгласно договори за управление от 2009 г. за прехвърляне на правото на глас. Поради тази причина инвестицията в Авиокомпания Хемус Ер ЕАД е прекласифицирана във финансов актив съгласно МСС 39.

Предприятието майка притежава 90 % от собствения капитал на дъщерното дружество Нико Комерс ООД индиректно чрез дъщерни дружества. Дяловото участие не води до придобиване на контрол, съгласно договори за управление от 2010 г. за прехвърляне на правото на глас. Поради тази причина инвестицията в Нико Комерс ООД е прекласифицирана във финансов актив съгласно МСС 39.

4.38.5. Приходи от продажба на самолетни билети, чийто срок на валидност е изтекъл

Групата основно предоставя услуги по превоз на пътници, които се осъществяват при настъпването на периода, за който е издаден самолетният билет. Прихода от услугата по превоз на пътниците се признава, когато превоза реално бъде извършен. В случаите, когато клиентите са закупили билети, но периода на валидност на самолетните билети е изтекъл и те не могат да бъдат ползвани от клиента, Групата отписва стойността на признатото задължение като друг приход. Съответната пропорционална част на летищните такси, припадащи се на стойността на продадените самолетни билети, за които превозът не е извършен поради изтичането на периода му на валидност, също се отписват от задълженията и се признават като други приходи. Отчитането на другите приходи от билети и летищни такси с изтекла валидност се базира на статистическа информация, извлечена от регистрите бази данни, поддържани от Групата. Ръководството смята, че изтичането на периода на валидност за всеки самолетен билет, когато той не е бил ползван дава основание за признаване на приходи. Това разбиране се основава на основния възприет принцип за признаване на приходи, а именно че те са базирани на фактически извършените услуги.

4.38.6. Приходи от продажба на самолетни билети в случаи на прекъсване на полета и/или премаршрутиране

Като член на Международната организация за въздушен транспорт (International Air Transport Association - IATA), Групата е обвързана със спазване на правила за въздушния транспорт, наложени от ИАТА. Съгласно ИАТА резолюции 735d и 735e, в случаите на недоброволно премаршрутиране и/или прекъсване на полета, авиокомпанията е задължена да издаде документа FIM (flight interruption manifest). FIM е валиден за определен полет на авиокомпанията-агент, която е различна от авиокомпанията, първоначално издала оригиналния билет за полета.

Съгласно правилата на глава А2, т. 2.6.1 от RAM (Revenue Accounting Manual) при наличието на издаден FIM, приемащата страна (авиокомпанията-агент) задължава издателя на FIM с приложимата пълна еднопосочна тарифа за съответните двойки градове, където е извършено пътуването. В един FIM могат да се включат много билети и задължението следва да бъде отчетено по тарифата, валидна за класата на пътуване на всеки пътник, приложима за датата на полета. След получаване на фактурата, приемащата авиокомпания (извършила полета) има право според правилата на глава А2, т. 2.6.2 и глава А10, т. 4.1. на RAM, в рамките на шест месеца от датата на издаване на фактурата да направи редебит на база прорейтната стойност. При получаване на редебитната фактура се закрива възникналият разчет. След изтичане на шестмесечния срок за възражения /редебити/, непредявените суми се признават като приход.

Отчитането на приходите се базира на предишен опит и Ръководството смята, че 90 % от стойността на всички издадени и непредявени FIM дава основание за признаване на приходи, базирани на фактически извършените услуги.

4.38.7. Приходи от продажба на самолетни билети при ползване на бонус точки по програми за лоялни клиенти

Групата има действащи програми за лоялни клиенти, при които клиентите могат да набират бонус точки (наградни кредити), които след това могат да заменят за безплатни билети за полетите на България Ер АД, могат да получат право за безплатен превоз на допълнителен багаж, превоз в бизнес-класа при закупен билет за икономична класа, ваучери за бизнес-салона на летището и други подобни поощрения за лоялни клиенти.

Групата отчита наградните кредити като отделно разграничим компонент на сделката за продажба, в която поощренията са дадени. Справедливата стойност на полученото възнаграждение или вземането по отношение на първоначалната продажба се разпределя между бонус точките (наградните кредити) и другите компоненти на продажбата. Възнаграждението, разпределено към бонус точките се оценява чрез позоваване на тяхната справедлива стойност, т.е. сумата, по която наградните кредити могат да се продадат отделно. Групата само предоставя поощренията за лоялните клиенти и признава възнаграждението, разпределено към поощренията като приход, когато тези поощрения под формата на бонус точки бъдат заменени и Групата изпълни задължението си за доставката им. Сумата на признатия приход се основава на броя на наградните кредити, които са заменени за награди, в съотношение с общия брой, който се очаква да бъде заменен.

4.39. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.39.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.16). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Групата е претърпяла загуби от обезценка на репутацията в размер на 728 хил. лв. (2011 г.: 701 хил. лв.), за да се намали балансовата стойност на репутацията до възстановимата им стойност (вж. пояснение 11).

4.39.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2012 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 12 и 8. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.39.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси 36 780 хил. лв. (2011 г.: 36 204 хил. лв.) се влияе от бъдещото предоставяне на услуги и пазарната реализация на материалните запаси.

4.39.4. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

4.39.5. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат прелудеждения, свързани с позицията на Групата в горепосочените спорове.

4.39.6. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобитите дружества са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтови фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията. Информация относно придобитите активи и пасиви е представена в пояснение 5.

5. База за консолидация

5.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия включени в консолидацията са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31 Декември 2012 %	31 Декември 2011 %
Централна Кооперативна Банка АД	България	Финансов сектор	81.56%	77.12%
Централна Кооперативна Банка АД - Скопие	Македония	Финансов сектор	71.24%	78.78%
Тат Инвестбанк ООО	Русия	Финансов сектор	49.16%	-
ЦКБ Груп ЕАД	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕООД	България	Финансов сектор	81.56%	77.12%
ЗАД Армеец	България	Финансов сектор	85.35%	87.19%
ЗАЕД ЦКБ Живот	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%
ЗОК ЦКБ Здраве	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%
ПОАД ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	46.75%	46.75%
ДПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	46.75%	46.75%
УПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	46.75%	46.75%
ППФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	46.75%	46.75%
Химимпорт Холандия Б.В.	Холандия	Финансов сектор	100.00%	100.00%
Химимпорт Груп ЕАД	България	Производство, търговия и услуги	-	100.00%
Зърнени Храни България АД	България	Производство, търговия и услуги	66.67%	59.77%
Проучване и добив на нефт и газ АД	България	Производство, търговия и услуги	38.24%	51.88%
Българска петролна рафинерия ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	38.24%	51.88%
Слънчеви лъчи Провадия ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	66.67%	59.77%
Асенова Крепост АД	България	Производство, търговия и услуги	54.75%	-
ПДНГ –Сервиз ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	38.24%	51.88%
Издателство геология и минерални ресурси ООД	България	Производство, търговия и услуги	26.77%	37.75%
Булхимтрейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	44.00%	60.00%
Химойл Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	40.00%	60.00%
Рабър Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	40.00%	60.00%
Петрохим Трейд ЕАД	България	Производство, търговия и услуги	66.67%	-
Оргахим Трейдинг 2008 ООД	България	Производство, търговия и услуги	40.00%	60.00%
Химцелтекс ООД	България	Производство, търговия и услуги	40.09%	60.00%

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31 Декември 2012 %	31 Декември 2011 %
Тексим Трейдинг ООД	България	Производство, търговия и услуги	34.00%	-
Химойл БГ ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	38.24%	51.88%
Зърнени храни грейн АД	България	Производство, търговия и услуги	66.67%	-
Фертилайзърс Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	-	52.00%
Диализа България ООД	България	Производство, търговия и услуги	33.33%	50.00%
Химимпорт Фарма АД	България	Производство, търговия и услуги	45.33%	60.00%
Силико 07 ООД	България	Производство, търговия и услуги	-	50.00%
Химтранс ООД	България	Производство, търговия и услуги	-	60.00%
Пловдивска стокова борса АД	България	Производство, търговия и услуги	76.63%	75.00%
Асела АД	България	Производство, търговия и услуги	28.14%	-
АК Пластик ООД	България	Производство, търговия и услуги	54.21%	-
Прайм Лега Консулт ООД	България	Производство, търговия и услуги	70.00%	70.00%
СК ХГХ Консулт ООД	България	Производство, търговия и услуги	59.34%	59.34%
Омега Финанс ООД	България	Производство, търговия и услуги	61.80%	83.80%
Медицински център Хелт Медика ООД	България	Производство, търговия и услуги	60.00%	90.00%
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	66.67%	100.00%
Анитас 2003 ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	100.00%	100.00%
Беса Тур АД	България	Производство, търговия и услуги	54.91%	-
Българска Корабна Компания ЕАД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%
Параходство Българско Речно Плаване АД	България	Морски и речен транспорт	82.20%	81.91%
Порт Балчик АД	България	Морски и речен транспорт	68.33%	61.78%
Пристанище Леспорт АД	България	Морски и речен транспорт	99.00%	99.00%
Леспорт Проджект Мениджмънт ЕООД	България	Морски и речен транспорт	99.00%	99.00%
МАЯК КМ АД	България	Морски и речен транспорт	76.43%	78.16%
Българска Логистична Компания ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%
Порт Пристис ООД	България	Морски и речен транспорт	44.60%	45.61%
Портстрой Инвест ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%
Порт Инвест ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	-
Блу сий хорайзън корп	Сейшел	Морски и речен транспорт	82.16%	82.16%
Интерлихтер ЕООД	Словакия	Морски и речен транспорт	81.09%	81.91%
ВиТиСи АД	България	Морски и речен транспорт	-	42.29%

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31 Декември 2012 %	31 Декември 2011 %
Бългериан Еървейз Груп ЕАД	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%
България Ер АД	България	Въздушен транспорт	99.99%	99.99%
Еърпорт Сървисиз България ЕАД (Молет ЕАД)	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%
Еърпорт Сървисиз ЕООД	България	Въздушен транспорт	-	100.00%
България Ер Техник ЕООД	България	Въздушен транспорт	99.99%	100.00%
Транс интеркар ЕООД	България	Автомобилен транспорт	100.00%	100.00%
Енергопроект АД	България	Строителен и инженерен сектор	83.20%	83.20%
Триплан Архитектс ЕООД	България	Строителен и инженерен сектор	83.20%	83.20%
Енергопроект Ютилитис ООД	България	Строителен и инженерен сектор	42.43%	42.43%
България Ер ООО, Русия	Русия	Недвижими имоти	-	99.99%
Голф Шабла АД	България	Недвижими имоти	24.85%	36.38%
Спортен Комплекс Варна АД	България	Недвижими имоти	65.00%	65.00%
Спортен мениджмънт АД	България	Недвижими имоти	65.00%	65.00%
Буххимекс ГМБХ	Германия	Недвижими имоти	100.00%	100.00%

На 17.12.2012 г. Управителният съвет на ЗАД Армеец е взел решение за увеличаване на капитала на Дружеството с 18 000 хил. лв. чрез издаване на 180 000 нови безналични поименни акции, всяка с номинална стойност 100 лв., които се предлагат за поемане на досегашните акционери на Дружеството. Към 31 декември 2012 г. Дружеството - майка ЦКБ Груп ЕАД е направило превод в размер на 17 544 хил.лв., отнасящи се към неговия дял в капитала на ЗАД Армеец.

5.2. Промени на контролиращото участие в дъщерни дружества

5.2.1. Вливане на Химимпорт Груп ЕАД в Зърнени храни България АД

През 2012 г. между две от дъщерните дружества на Групата е извършено преобразуване чрез вливане. Зърнени храни България АД става универсален правоприменник на активите и пасивите на преобразуващото се дружество Химимпорт Груп ЕАД. Целта на извършеното вливане е да се подобрят позициите на Зърнени храни България АД, като най-голямото дружество в бранша със значителен потенциал за бъдещо развитие. Друга основна цел е преобразуване на бизнес модела на Зърнени храни България АД, чрез който да се създаде холдингова структура, посредством която ще се осъществи планирано обособяване на търговската дейност на дружеството в отделни бизнес единици. Очаква се да се консолидират процесите в Зърнени храни България АД и в неговите дъщерни дружества, което ще допринесе за по-добра координация и вземането на по-ефективни управленски решения. Това допринася до подобряването на икономическите, финансови и правни аспекти на дейността, извършвана от дружествата в рамките на холдинговата структура, както и до съгласуване на техните усилия с цел осигуряване на добра конкурентна позиция на българския пазар.

В резултат на регистрираното преобразуване, настъпва промяна в контролиращото участие в следните инвестициите в дъщерните дружества за Групата Химимпорт:

- Проучване и добив на нефт и газ АД
- Българска петролна рафинерия ЕООД
- ПДНГ –Сервиз ЕООД
- Издателство геология и минерални ресурси ООД
- Булхимтрейд ООД
- Химойл Трейд ООД
- Рабър Трейд ООД
- Оргахим Трейдинг 2008 ООД
- Химцелтекс ООД
- Химойл БГ ЕООД
- Диализа България ООД
- Химимпорт Фарма АД
- Омега Финанс ООД
- Медицински център Хелт Медика ООД
- Ай Ти Системс Консулт ЕООД
- Голф Шабла АД

5.2.2. Вливане на Еърпорт Сървисиз ЕООД в Еърпорт Сървисиз – България ЕАД

На 29.12.2011 г. в съответствие с изискванията на чл.262д от Търговския закон, между Еърпорт Сървисиз България ЕАД (предходно наименование Молет ЕАД)- (дружество –майка) и Еърпорт Сървисиз ЕООД (пряко дъщерно дружество) е сключен договор за преобразуване чрез вливане на Еърпорт Сървисиз ЕООД в Молет ЕАД без ликвидация, с общ универсален правоприменник Молет ЕАД. Всички активи, пасиви, имуществени и неимуществени права и задължения на вливащото се дружество преминават в Еърпорт Сървисиз – България ЕАД (предходно наименование Молет ЕАД).

Вливането е осъществено с цел опростяване и оптимизиране на дейността и организационната структура, намаление на административните разходи, заплащани поотделно от всяко дружество, подобрене на управлението на структурите на ресурсите на двете дружества.

В резултат на бизнескомбинацията е възникнала отрицателна разликата между себестойността на инвестицията и дела в нетните активи на дъщерното дружество, призната като загуба в размер на

483 хил. лв. в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Загуба от операции с финансови инструменти”.

5.2.3. Продажба на дъщерно дружество България Ер ООО, Русия

Във връзка с възприетата стратегия на България Ер АД за освобождаване от неоперативните активи, през декември 2012 г. Групата продаде 100 % от дела си в собствения капитал на дъщерното предприятие България Ер ООО, Русия.

Балансовата стойност на нетните активи на дружество България Ер ООО, Русия, призната към датата на продажбата, е представена, както следва:

	Към 31.12.2012 г.
	‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	7 189
Отсрочени данъчни активи	146
Общо нетекущи активи	7 335
Материални запаси	4 824
Търговски и други вземания	10 123
Пари и парични еквиваленти	314
Общо текущи активи	15 261
Заеми	17 417
Общо нетекущи пасиви	(17 417)
Заеми	150
Търговски и други задължения	6 751
Общо текущи пасиви	(6 901)
Общо балансова стойност на нетните активи	(1 722)

Основната част от нетекущите активи на България Ер ООО, Русия представляват поземлени имоти, находящи се в гр. Казан, Русия със следните технико - икономически показатели:

- 90 дка земя, предназначена за изграждане на модерен многофункционален комплекс, състоящ се от осемнадесет етажна сграда с хотелска част от бизнес тип и офис помещения с обща застроена площ 1 500 кв.м. и разгърната площ 27 960 кв.м както и от 4 жилищни сгради: три, от които десет етажни и една шест етажна с обща застроена площ: 16 515 кв.м и разгърната площ 129 610 кв. м. Целият комплекс ще бъде с модерна инфраструктура и места за отдих и забавление

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	32 858
Балансова стойност на нетните активи на дъщерното предприятие към датата на загуба на контрол	(1 722)
Печалба от продажбата	31 136

Печалбата, призната през текущата година, включва реализирана печалба в размер на 31 136 хил. лв. (представляваща разликата между определеното възнаграждение в размер на 32 858 хил. лв. и дела в нетните активи на Дружеството в размер на (1 722) хил. лв.).

Печалбата от продажбата в размер на 31 136 хил. лв. е призната в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба от операции с финансови инструменти”.

5.2.4. Ликвидация на дъщерни дружества Фертилайзърс Трейд ООД, Силико 07 ООД и Химтранс ООД през 2012 г.

През 2012 г. дъщерните дружества за Групата - Фертилайзърс Трейд ООД, Силико 07 ООД и Химтранс ООД са прекратени чрез ликвидация. В резултат, сумата на инвестициите в размер на 209 хил. лв. за Групата е била възстановена чрез ликвидационни дялове.

5.2.5. Прехвърляне на контролиращо участие във Ви Ти Си АД през 2012 г.

На 10 януари 2012 г. Групата прехвърли част от дялово си участие в размер на 10,00 % (преизчислени до 1,29 %) в своето дъщерно дружество Ви Ти Си АД, като по този начин намали своето контролиращо участие от 42,29 % на 41,00 %.

Балансовата стойност на дела от нетните активи на дъщерното дружество Ви Ти Си АД, признати към датата на прехвърляне в консолидирания финансов отчет, е 2 348 хил. лв. Групата е признала увеличение на неконтролиращото участие в размер на 31 хил. лв. и намаление на неразпределената печалба в размер на 31 хил. лв.

Групата запази останалия дял в размер на 41,00 % като инвестиция в асоциирано дружество, чиято справедлива стойност към датата на прехвърляне е оценена на 2 317 хил. лв.

Балансовата стойност на нетните активи на дружество Ви Ти Си АД, призната към датата на продажбата, е представена, както следва:

	10.01.2012 г. ‘000 лв.
Общо активи	5 742
Общо пасиви	(191)
Общо балансова стойност на нетните активи	5 551
Балансова стойност на запазеното дялово участие	2 348

Промените в контролиращото участие на Групата в дружество Ви Ти Си АД през 2012 г. могат да бъдат представени, както следва:

	‘000 лв.
Справедлива стойност на запазеното дялово участие	2 317
Стойност на запазеното дялово участие	(2 348)
Намаление на неразпределената печалба	(31)

5.3. Придобивания през 2012 г.

5.3.1. Придобиване на Тат Инвестбанк ОАО

През 2012 г. Групата придобива 16 425 981 броя обикновени акции с право на глас от капитала на Татинвестбанк ОАО със седалище в гр. Казан, Русия. След това придобиване Групата притежава директно участие в размер на 3,55% и 55,92% чрез свое дъщерно (преизчислено на 45,61%) от капитала на Тат Инвестбанк ОАО, с което получава контролно участие в капитала на банката. Преди придобиването Групата притежава 1 042 537 броя акции от капитала на дъщерното дружество.

Инвестицията в Тат Инвестбанк ОАО е осъществена с цел разширяване на банковия сектор на Групата в Русия и очаквано намаление на разходите за банкова дейност от икономии в мащаба.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 9 433 хил. лв., платена по банков път.
 Общата справедлива стойност на придобитите нетни активи е в размер на 9 433 хил. лв. В резултат на придобиването не е призната репутация.
 Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Тат Инвестбанк ОАО към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	'000 лв.
Финансови активи	38 722
Дълготрайни материални активи	8 912
Парични средства	66 202
Търговски вземания	654
Задължения	(95 341)
Нетна стойност на активите	19 149
Неконтролиращо участие	(9 716)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	9 433
Общо възнаграждение	9 433
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(9 433)
Репутация / Печалба	-
	'000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено с парични средства	(9 433)
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	13 339
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	3 906

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

5.3.2. Придобиване на Асенова Крепост АД

През 2012 г. Групата придоби контрол над дружество Асенова Крепост АД със седалище в гр. Асеновград, България чрез покупка на акции на дружеството, в резултат на което притежава 76,40 % (преизчислени на 54.75 %) от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 15 270 хил. лв. Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество Асенова Крепост АД е извършено през 2012 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	'000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	17 245
Инвестиционни имоти	616
Инвестиции	65
Материални запаси	4 019
Парични средства	150
Финансови активи	5 169
Търговски вземания	24 155
Задължения	(28 128)
Нетна стойност на активите	23 291
Неконтролиращо участие	(11 176)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	12 115
	'000 лв.
Общо възнаграждение	15 270
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(12 115)
Репутация	3 155
	'000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено с парични средства	-
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	150
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	150

Възникналата репутация е призната в консолидирания отчет за финансовото състояние на ред Репутация.

5.3.3. Придобиване на Асела АД

През 2012 г. Групата придоби контрол над дружество Асела АД със седалище в гр. Асеновград, България чрез покупка на акции на мажоритарния му собственик Асенова крепост АД, в резултат на което притежава 54.75% (преизчислени на 28.14%) от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 34 хил. лв., чието разпределение към придобитите активи и пасиви на дружество Асела АД е извършено през 2012 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	'000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	172
Материални запаси	178
Парични средства	298
Търговски и други вземания	216
Задължения	(90)
Нетна стойност на активите	774
Неконтролиращо участие	(557)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	217
	'000 лв.
Общо възнаграждение	34
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(217)
Печалба от придобиване	(183)
	'000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено с парични средства	-
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	298
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	298

Възникналата печалба е призната в консолидирания отчет за всеобхватния доход на Групата на ред Печалба от придобивания.

5.3.4. Придобиване на АК Пластик ООД

През 2012 г. Групата придоби контрол над дружество АК Пластик ООД със седалище в гр. Асеновград, България чрез покупка на акции на мажоритарния му собственик Асенова крепост АД, в резултат на което притежава 99.91% (преизчислени на 54.21%) от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 1 хил. лв. Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество АК Пластик ООД е извършено през 2012 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	'000 лв.
Търговски вземания	66
Задължения	-
Нетна стойност на активите	66
Неконтролиращо участие	(37)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	29
	'000 лв.
Общо възнаграждение	1
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(29)
Печалба от придобивания	(28)

Възникналата печалба е призната в консолидирания отчет за всеобхватния доход на Групата на ред Печалба от придобивания.

5.3.5. Придобиване на Петрохимтрейд ЕАД

През 2012 г. Групата придоби контрол над дружество Петрохимтрейд ЕАД със седалище в гр. София, България чрез покупка на акции на дружеството, в резултат на което притежава 100.00% (преизчислени на 66,67 %) от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 33 хил. лв., която е разпределена към придобитите активи и пасиви на дружество Петрохимтрейд ЕАД през 2012 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	'000 лв.
Инвестиции	865
Задължения	(919)
Нетна стойност на активите	(54)
Неконтролиращо участие	(21)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(33)
	'000 лв.
Общо възнаграждение	33
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(33)
Репутация / Печалба	-

5.3.6 Придобиване на Беса тур АД

През 2012 г. Групата придоби контрол над дружество Беса Тур АД със седалище в гр. Пазарджик, България чрез придобиване на неговия мажоритарен собственик Петрохим Трейд ЕАД, в резултат на което притежава 82.37% (преизчислени на 54.91%) от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Разпределението на покупната цена в размер на 577 хил. лв. към придобитите активи и пасиви на дружество Беса тур АД е извършено през 2012 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	'000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	219
Инвестиции	1 197
Финансови активи	1 829
Нематериални активи	3
Материални запаси	3
Парични средства	78
Търговски вземания	6
Задължения	(2 039)
Нетна стойност на активите	1 296
Неконтролиращо участие	(584)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	712
	'000 лв.
Общо възнаграждение	577
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(712)
Печалба от придобивания	(135)
	'000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено с парични средства	-
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	78
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	78

Възникналата печалба е призната в консолидирания отчет за всеобхватния доход на Групата на ред Печалба от придобивания.

5.3.7 Придобиване на Тексим Трейдинг АД

През 2012 г. Групата придоби контрол над дружество Тексим трейдинг АД със седалище в гр. София, България чрез покупка на акции на дружеството, в резултат на което притежава 66.67% (преизчислени на 34,00%) от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Разпределението на платената покупна цена в размер на 821 хил. лв. към придобитите активи и пасиви на дружество Тексим Трейдинг АД е извършено през 2012 г. Стойността на всяка група

придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	'000 лв.
Инвестиционни имоти	294
Инвестиции в асоциирани дружества	887
Материални запаси	81
Парични средства	5
Търговски вземания	38
Задължения	(245)
Нетна стойност на активите	1 060
Неконтролиращо участие	(699)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	361
	'000 лв.
Общо възнаграждение	821
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(361)
Репутация	460

Възникналата репутация е призната в консолидирания отчет за финансовото състояние на ред Репутация.

	'000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено с парични средства	-
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	5
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	5

5.3.8 Придобиване на Зърнени храни грейн ЕООД

През 2012 г. Групата придоби контрол над дружество Зърнени храни грейн ЕООД със седалище в гр. София, България чрез покупка на акции на мажоритарния му собственик Зърнени храни България АД, в резултат на което притежава 100% (преизчислени на 66.67%) от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 3 хил. лв., чието разпределение към придобитите активи и пасиви на дружество Зърнени храни грейн АД е извършено през 2012 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване '000 лв.
Парични средства	5
Нетна стойност на активите	5
Неконтролиращо участие	(2)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	3
	'000 лв.
Общо възнаграждение	3
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(3)
Репутация / Печалба	-

5.3.9 Придобиване на Порт Инвест ЕООД

На 2 ноември 2012 г. е регистрирано новоучредено дружество Порт Инвест ЕООД. Групата осъществява контрол над новоучреденото дружество чрез дъщерното си дружество Параходство Българско речно плаване АД. Основната дейност на Порт Инвест ЕООД се състои в осъществяване на дейност на пристанищен оператор, извършване на пристанищни услуги и други видове търговска дейност. През 2012 г. дружеството не е реализирало приходи.

Дружеството е учредено с цел развитие на дейността на Групата като пристанищен оператор и във връзка с процедура по отдаване на концесия на пристанище Лом.

Общата цена на придобиване на инвестицията в учреденото дружество възлиза на 200 хил. и представлява регистрирания капитал на дружеството. 25 % от цената е платена по банков път.

	'000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено с парични средства	(50)
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	50
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	-

6. Инвестиции, отчетани по метода на собствения капитал

6.1. Инвестиции в асоциирани предприятия

Групата притежава акции или дялове от капитала на следните асоциирани предприятия:

Име	2012	Участие	2011	Участие
	'000 лв.		%	
Фрапорт ТСЕМ АД	97 033	40,00%	87 313	40,00%
ПОК Съгласие АД	18 157	49,43%	17 736	49,43%
Амадеус България ООД	3 627	45,00%	3 460	45,00%
Луфтханза Техник София ООД	4 840	24,90%	3 838	24,90%
ВиТиСи АД	2 801	41,00%	-	-
Добрички панаир АД	1 214	37,92%	1 112	37,92%
Каварна Газ ООД	581	35,00%	557	35,00%
ЗАО ТАТ-Авиа	-	-	53 542	45,00%
	128 253		167 558	

Инвестициите в асоциирани предприятия са отчетени във финансовия отчет на Групата по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември.

Финансовата информация за асоциираните предприятия може да бъде обобщена, както следва:

	2012	2011
	‘000 лв.	‘000 лв.
Активи	461 858	506 599
Пасиви	312 103	266 862
Приходи	217 839	232 360
Печалба за периода	31 012	29 075
Дял от печалбата за периода, полагащ се на Групата	11 902	10 899

През 2012 г. Групата е продала цялата си инвестиция в общ размер на 53 542 хил.лв.в асоциираното си предприятие ЗАО ТАТ- Авиа – Русия, с основна дейност управление на дружества в авиационния сектор, като е реализирана печалба в размер на 10 427 хил. лв. отразена в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба от операции с финансови инструменти“.

През 2012 г. Групата е получила дивиденди от асоциираните си предприятия в общ размер 874 хил.лв. (2011 г.: 1 470 хил. лв.).

6.2. Инвестиции в съвместни предприятия

Групата притежава акции или дялове от капитала на следните съвместни предприятия:

Име	2012	Участие	2011	Участие
	‘000 лв.	%	‘000 лв.	%
Нюанс БГ АД	250	50,00%	-	-
Варнафери ООД	-	50,00%	-	50,00%
	<u>250</u>		<u>-</u>	

През 2012 г. Групата е придобила 50 % от правата на глас и собствения капитал на новоучреденото дружество Нюанс БГ АД чрез дъщерното си дружество Българскиан Еървейз Груп ЕАД.

Акционерният капитал на Нюанс БГ АД е в размер на 2 000 хил. лв., от който внесен 500 хил. лв. Нюанс БГ АД е със седалище гр. София и основен предмет на дейност предоставяне на търговски услуги на пътници с безмитни и обмитени стоки в самолети, на летища, сухопътни граници в България.

Към 31 декември 2012 г. Групата притежава 50 % от правата на глас и собствения капитал на Варнафери ООД, което е учредено през 2011 г. от Параходство Българско речно плаване АД и Параходство Български морски флот АД. Регистрираният капитал на Варнафери ООД е в размер на 100 хил. лв. Варнафери ООД е със седалище гр. Варна и основна дейност превози и услуги в сферата на морския транспорт. Към 31 декември 2011 г. инвестицията във Варнафери ООД в размер на 50 хил. лв. е изцяло обезценена.

Инвестициите в съвместните предприятия са отразени във финансовия отчет на Групата по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на съвместните предприятия е 31 декември. Финансовата информация за съвместните предприятия може да бъде обобщена, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Активи	16 702	7 254
Пасиви	17 482	7 268
Приходи	1 024	159
Загуба	(516)	(114)
Дял от загубата, полагащ се на Групата, непризнат в резултата в текущия отчетен период	(258)	(58)

Групата няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани със съвместното предприятие.

7. Отчитане по сегменти

Ръководството, отговорно за вземане на оперативни решения, определя оперативните сегменти базирайки се на видовете дейности, основните продукти и услуги, които се осъществяват от Групата. Дейността на Групата се разглежда като съвкупност от единици – оперативни сегменти, които могат да варират в зависимост от естеството и развитието на конкретен сегмент, като се отчита влиянието на рисков фактори, парични потоци, продукти и пазарни изисквания.

Всеки от оперативните сегменти се управлява отделно, доколкото той изисква отделни технологии и ресурси, както и отделни маркетингови подходи. Прилагането на МСФО 8 не е повлияло при идентифициране на основните оперативни сегменти на Групата в сравнение с тези определени в последния годишен консолидиран финансов отчет.

Съгласно МСФО 8 обявените печалби по сегменти, се основават на информацията, която се използва за нуждите на вътрешно управленско отчитане и която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 Групата прилага същата политика на оценяване, както в последния годишен консолидиран финансов отчет. Всички трансфери между сегментите се оценяват и признават по пазарни цени и условия.

Основните оперативните сегменти на Групата са следните:

- Производство, търговия и услуги
- Финанси
- Транспорт
- Недвижими имоти
- Строителство и инженерни дейности

Информацията за оперативните сегменти на Групата е обобщена, както следва:

Оперативни Сегменти 31 декември 2012 г.	Производство, търговия и услуги '000 лв.	Финанси '000 лв.	Транспорт '000 лв.	Недвижими имоти '000 лв.	Строителство и инженеринг '000 лв.	Елиминации '000 лв.	Консолидиран '000 лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	108 724	10 727	360 578	210	4 526	487	485 252
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	8 047	-	-	-	-	8 047
Печалба от продажба на нетекущи активи	8 910	16 176	4 774	-	1 537	(7 097)	24 300
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	29 582	4 957	5 005	-	673	(40 217)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	147 216	39 907	370 357	210	6 736	(46 827)	517 599
Резултат от нефинансова дейност	12 309	39 907	(18 927)	(34)	1 090	(307)	34 038
Приходи от застраховане от външни клиенти	-	352 938	-	-	-	-	352 938
Междусегментни приходи от застраховане	-	6 924	-	-	-	(6 924)	-
Общо приходи от застраховане	-	359 862	-	-	-	(6 924)	352 938
Резултат от застраховане	-	19 698	-	-	-	(5 609)	14 089
Приходи от лихви	13 304	250 830	11 117	508	116	(41 482)	234 393
Разходи за лихви	(14 439)	(166 020)	(19 558)	-	(756)	41 482	(159 291)
Резултат от лихви	(1 135)	84 810	(8 441)	508	(640)	-	75 102
Положителни разлики от операции с финансови инструменти от външни клиенти	15 063	309 504	43 351	-	-	(387)	367 531
Междусегментни положителни разлики от операции с финансови инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Общо положителни разлики от операции с финансови инструменти	15 063	309 504	43 351	-	-	(387)	367 531
Резултат от операции с финансови инструменти	14 854	107 177	42 850	-	-	2 286	167 167
Административни разходи	(8 087)	(178 639)	(13 258)	(143)	(291)	10 231	(190 187)
Печалба от придобивания	346	-	-	-	-	-	346
Приходи от дивиденди	-	4 745	882	-	-	(2 192)	3 435
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	108	421	11 373	-	-	-	11 902
Други финансови приходи / (разходи)	(5 083)	58 104	(1 398)	(1)	(67)	465	52 020
Доход за разпределяне по осигурителни партии	-	(42 150)	-	-	-	-	(42 150)
Резултат за периода преди данъци	13 312	94 073	13 081	330	92	4 874	125 762
Разходи за данъци	(666)	(9 996)	(31)	(41)	(30)	(33)	(10 797)
Нетен резултат за периода	12 646	84 077	13 050	289	62	4 841	114 965

Оперативни Сегменти 31 декември 2012 г.	Производство, търговия и услуги '000 лв.	Финанси '000 лв.	Транспорт '000 лв.	Недвижими имоти '000 лв.	Строителство и инженеринг '000 лв.	Елиминации '000 лв.	Консолидиран '000 лв.
Активи на сегмента	769 469	6 508 345	816 151	47 052	16 450	(2 287 914)	5 869 553
Инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал	4 667	16 789	11 552	-	2	95 493	128 503
Общо консолидирани активи	774 136	6 525 134	827 703	47 052	16 452	(2 192 421)	5 998 056
Специализирани резерви	-	181 821	-	-	-	-	181 821
Пасиви на сегмента	345 690	4 498 224	377 429	108	12 990	(878 649)	4 355 792
Общо консолидирани пасиви	345 690	4 498 224	377 429	108	12 990	(878 649)	4 355 792

Оперативни Сегменти 31 декември 2011 г.	Производство, търговия и услуги '000 лв.	Финанси '000 лв.	Транспорт '000 лв.	Недвижими имоти '000 лв.	Строителство и инженерни '000 лв.	Елиминации '000 лв.	Консолидиран '000 лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	70 723	19 138	386 211	217	1 590	-	477 879
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	20 441	-	-	-	22 642	43 083
Печалба от продажба на нетекущи активи	18 316	12 652	329	-	622	(1 081)	30 838
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	26 001	4 573	4 691	-	1 907	(37 172)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	115 040	56 804	391 231	217	4 119	(15 611)	551 800
Резултат от нефинансова дейност	28 736	56 804	25 738	(237)	659	18 433	130 133
Приходи от застраховане от външни клиенти	-	323 650	-	-	-	-	323 650
Междусегментни приходи от застраховане	-	5 671	-	-	-	(5 671)	-
Общо приходи от застраховане	-	329 321	-	-	-	(5 671)	323 650
Резултат от застраховане	-	27 669	-	-	-	(2 607)	25 062
Приходи от лихви	9 848	236 969	13 270	507	114	(40 355)	220 353
Разходи за лихви	(12 693)	(153 689)	(18 437)	(136)	(693)	40 355	(145 293)
Резултат от лихви	(2 845)	83 280	(5 167)	371	(579)	-	75 060
Положителни разлики от операции с финансови инструменти от външни клиенти	11 211	274 376	847	-	1	-	286 435
Междусегментни положителни разлики от операции с финансови инструменти	38	3 465	-	-	-	(3 503)	-
Общо положителни разлики от операции с финансови инструменти	11 249	277 841	847	-	1	(3 503)	286 435
Резултат от операции с финансови инструменти	8 844	31 944	796	-	1	739	42 324
Административни разходи	(15 082)	(171 509)	(13 408)	-	-	11 018	(188 981)
Приходи от дивиденди	-	-	-	-	-	-	-
Печалба от придобивания	737	37 476	1 224	-	-	(37 210)	2 227
Резултат от инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал	103	403	10 393	-	-	-	10 899
Други финансови приходи / разходи	(218)	55 890	(4 141)	(419)	14	(8 115)	43 011
Доход за разпределяне по осигурителни партии	-	(11 127)	-	-	-	-	(11 127)
Резултат за периода преди данъци	20 275	110 830	15 435	(285)	95	(17 742)	128 608
Разходи за данъци	(1 992)	(3 426)	(705)	62	(29)	85	(6 005)
Нетен резултат за периода	18 283	107 404	14 730	(223)	66	(17 657)	122 603

Оперативни Сегменти 31 декември 2011 г.	Производство, търговия и услуги '000 лв.	Финанси '000 лв.	Транспорт '000 лв.	Недвижими имоти '000 лв.	Строителство и инженеринг '000 лв.	Елиминации '000 лв.	Консолидиран '000 лв.
Активи на сегмента	887 006	5 688 496	771 520	59 034	16 375	(2 219 793)	5 202 638
Инвестиции в асоциирани предприятия по метода на Собствения капитал	4 667	17 133	64 240	-	2	81 516	167 558
Общо консолидирани активи	891 673	5 705 629	835 760	59 034	16 377	(2 138 277)	5 370 196
Специализирани резерви	-	156 487	-	-	-	-	156 487
Пасиви на сегмента	425 230	3 846 716	422 786	12 830	12 982	(921 068)	3 799 476
Общо консолидирани пасиви	425 230	3 846 716	422 786	12 830	12 982	(921 068)	3 799 476

8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини и съоръжения, оборудване, транспортни средства, ремонт на наети активи, разходи за придобиване на нетекущи активи и други. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

2012	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Оборудване	Транспортни средства	Ремонт на		Разходи по придобиване	Общо
						наети активи	Други '000		
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	лв.	'000 лв.	'000 лв.
Салдо към 1 януари 2012 г.	117 237	89 511	66 603	163 784	135 713	26 853	47 785	85 373	732 859
Новопридобити активи:									
- от бизнес комбинации	1 201	17 947	30 236	140	429	-	4 584	-	54 537
- отделно придобити	410	22 441	12 623	1 468	4 786	560	3 726	27 406	73 420
Отписани активи									
- от бизнес комбинации	-	(7 241)	(5 505)	(17)	-	(314)	-	(4 263)	(17 340)
- отделно отписани	(127)	(23 090)	(6 205)	(1 725)	(14 600)	-	(868)	(26 612)	(73 227)
- активи, държани за продажба или включени в група за освобождение	(33 476)	(1 264)	(1 669)	(1 100)	(376)	-	(1)	(847)	(38 733)
Салдо към 31 декември 2012 г.	85 245	98 304	96 083	162 550	125 952	27 099	55 226	81 057	731 516
Амортизация и обезценка									
Салдо към 1 януари 2012 г.	-	(26 060)	(51 095)	(30 772)	(52 155)	(21 282)	(25 265)	-	(206 629)
Новопридобити от бизнес комбинации, нетно	-	(3 783)	(22 356)	(207)	(384)	-	(909)	-	(27 639)
Отписана амортизация - активи, държани за продажба	-	470	846	89	307	-	-	-	1 712
Отписана амортизация	-	3 443	2 263	526	4 031	-	192	-	10 455
Амортизация и обезценка	-	(1 812)	(8 649)	(4 675)	(7 325)	(2 907)	(1 869)	-	(27 237)
Салдо към 31 декември 2012 г.	-	(27 742)	(78 991)	(35 039)	(55 526)	(24 189)	(27 851)	-	(249 338)
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	85 245	70 562	17 092	127 511	70 426	2 910	27 375	81 057	482 178

- за периода, приключващ на 31 декември 2011 г.

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Оборудване	Транспортни средства	Ремонт на наети активи	Други	Разходи по придобиване	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Салдо към 1 януари 2011 г.	118 379	113 278	70 939	163 271	142 870	26 347	45 069	55 114	735 267
Новопридобити активи:									
- от бизнес комбинации	-	68	-	202	-	-	582	-	852
- отделно придобити	253	1 525	2 993	1 760	7 047	743	2 265	39 893	56 479
Отписани активи									
- от бизнес комбинации	(1 358)	(14 589)	(6 063)	(316)	(1 870)	-	-	-	(24 196)
- отделно отписани	(37)	(10 771)	(1 266)	(1 133)	(12 334)	(237)	(131)	(9 634)	(35 543)
Салдо към 31 декември 2011 г.	117 237	89 511	66 603	163 784	135 713	26 853	47 785	85 373	732 859
Амортизация и обезценка									
Салдо към 1 януари 2011 г.	-	(25 079)	(43 115)	(26 863)	(48 926)	(15 549)	(25 105)	-	(184 637)
Новопридобити от бизнес комбинации, нетно	-	577	769	(16)	344	-	47	-	1 721
Отписана амортизация	-	2 297	919	974	6 690	124	117	-	11 121
Амортизация и обезценка	-	(3 855)	(9 668)	(4 867)	(10 263)	(5 857)	(324)	-	(34 834)
Салдо към 31 декември 2011 г.	-	(26 060)	(51 095)	(30 772)	(52 155)	(21 282)	(25 265)	-	(206 629)
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	117 237	63 451	15 508	133 012	83 558	5 571	22 520	85 373	526 230

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Разходи за нефинансова дейност” и ред „Административни разходи“.

Балансова стойност на заложените като обезпечение имоти, машини и съоръжения на Групата към 31 декември, е както следва:

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	19 414	32 070	63 055	30 302	1 110	145 951
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	19 179	35 714	57 578	18 673	1 185	132 329

9. Лизинг

9.1. Финансов лизинг като лизингополучател

Групата има сключени договори за финансов лизинг в качеството си на лизингополучател за придобиването на техника и оборудване за кораби, леки автомобили, производствени машини, компютърна техника. Активите са включени в консолидирания отчет за финансово състояние в „Имоти, машини и съоръжения” (вж. Пояснение 8). Нетната балансова стойност на активите, придобити по договори за финансов лизинг, възлиза на 41 800 хил. лв. (2011 г.: 39 794 хил. лв.). Задълженията за финансов лизинг са обезпечени от съответните активи, придобити при условията на финансов лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

31 декември 2012 г.	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Лизингови плащания	5 965	16 160	-	22 125
Дисконтиране	(548)	(698)	-	(1 246)
Нетна настояща стойност	5 417	15 462	-	20 879

31 декември 2011 г.	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Лизингови плащания	7 528	21 542	100	29 170
Дисконтиране	(990)	(1 771)	(1)	(2 762)
Нетна настояща стойност	6 538	19 771	99	26 408

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в последната година от срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани разходи от условни наеми и не се очакват разходи от сублизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Групата.

9.2. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по оперативния лизинг на Групата са както следва:

	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2012 г.	62 002	146 841	48 369	257 212
Към 31 декември 2011 г.	44 396	152 342	70 087	266 825

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, са в размер на 56 633 хил. лв. (2011 г.: 55 091 хил. лв.).

Значимите за Групата действащи договори за оперативен лизинг са свързани с наемането на самолети и недвижими имоти.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет, Групата е лизингополучател по договори за оперативен лизинг на 18 самолета (тип Боинг, тип Ербъс, тип БАЕ, тип Ембраер).

Групата е страна по договори за оперативен лизинг на масивна административна сграда намираща се в идеалния център на гр. София, която ще се използва за централа на Централна Кооперативна Банка АД. Правото за ползване върху сградата е учредено за срок до 2016 г. Групата е страна по договори за оперативен лизинг на други четиринадесет масивни административни сгради, намиращи се в няколко големи града на територията на страната, които ще се използват за клонове на банката. Правата за ползване върху сградите са учредени за срок до 2020 г.

Договорите за оперативен лизинг не съдържат клаузи за условни плащания или последващо закупуване.

9.3. Оперативен лизинг като лизингодател

През 2012 г. и 2011 г. Групата предоставя под наем самолети на други компании при условията на оперативен лизинг. Реализираните приходи от отдаване на самолети под наем през 2012 г. са в размер на 17 567 хил. лв. (2011 г.: 36 121 хил. лв.).

През 2012 г. и 2011 г. Групата отдава и недвижими имоти от групата на имоти, машини, съоръжения, както и инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг.

Приходите от наеми за 2012 г. възлизат на 6 391 хил. лв. (2011 г.: 4 350 хил. лв.).

Бъдещите минимални лизингови постъпления са представени, както следва:

	Минимални лизингови постъпления			
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
	Към 31 декември 2012 г.	21 411	81 211	10 944
Към 31 декември 2011 г.	16 451	8 500	-	24 951

Договорите за оперативен лизинг на Групата не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

10. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земи, сгради, хангари и обслужващи пристройки, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти са представени в консолидираня финансов отчети на Групата, като е използван модел на справедливата стойност. Промени в балансовите стойности, отразени в консолидираня отчет за финансовото състояние, могат да бъдат представени както следва:

	Земя '000 лв.	Сгради '000 лв.	Общо '000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2011 г.	24 434	31 244	55 678
Новопридобити активи:			
-чрез разходи за подобрения	-	48	48
-чрез покупка	116	5 353	5 469
Продадени инвестиционни имоти	-	(174)	(174)
Нетна (загуба)/ печалба от промяна на справедливата стойност	(856)	32 389	31 533
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	23 694	68 860	92 554
Новопридобити активи			
- отделно придобити	4 506	22 780	27 286
Рекласификация на инвестиционни имоти	18 329	2 613	20 942
Възстановена обезценка	-	2 065	2 065
Нетна печалба от промяна в справедливата стойност	-	8 047	8 047
Отписани активи	-	(6 931)	(6 931)
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	46 529	97 434	143 963

Справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата е определена на база оценки от лицензирани оценители и от изготвени вътрешни доклади на експерти, които се позовават на актуалните пазарни нива.

Инвестиционни имоти, представляващи хангар и обслужващи пристройки, които се намират в района на Летище София с балансова стойност към 31 декември 2012 г. в размер на 14 349 хил. лв. са заложили като обезпечение по договор за заем, получен от Българска банка за развитие АД.

Доходите от инвестиционни имоти за 2012 г. възлизат на 4 140 хил. лв. (2011 г.: 2 292 хил. лв.) и са включени в консолидираня отчет за всеобхватния доход на ред „Приходи от нефинансова дейност”. Условни наеми не се признават. Преките оперативни разходи в размер на 1 477 хил. лв. са отчетени като „Разходи за нефинансова дейност” (2011 г.: 508 хил. лв.).

11. Репутация

Основните промени в балансовата стойност на репутацията произтичат от извършените годишни тестове за обезценка и от придобиването на дъщерни дружества в Групата през отчетния период.

	Репутация '000 лв.
За 2011 г.	
Салдо към 1 януари	46 993
Придобита репутация в резултат на бизнес комбинация	655
Отписана репутация при продажба на дъщерни дружества	(4 804)
Рекласифицирана репутация	(3)
Призната загуба от обезценка	(701)
Салдо към 31 декември	42 140
За 2012 г.	
Салдо към 1 януари	42 140
Придобита репутация в резултат на бизнес комбинация	3 615
Отписана репутация при продажба на дъщерни дружества	(3)
Призната загуба от обезценка	(728)
Салдо към 31 декември	45 024

В следствие на извършения годишен тест за обезценка за 2012 г. балансовата стойност на репутацията е разпределена по следните обекти, генериращи парични потоци:

	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Зърнени Храни България АД	17 016	17 295
ЗАД Армеец	8 541	8 541
Централна Кооперативна Банка АД – Скопие	4 884	5 336
Централна Кооперативна Банка АД	5 311	5 311
ЦКБ Груп ЕАД	3 507	3 507
Асенова крепост АД	3 155	-
Пловдивска стокова борса АД	655	655
Параходство Българско Речно Плаване АД	580	580
Тексим Трейдинг ООД	460	-
Проучване и добив на нефт и газ АД	358	358
Булхимекс ООД	217	217
Пристанище Леспорт АД	164	164
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	83	83
Омега Финанс ООД	47	47
ПОАД ЦКБ Сила	46	46
	45 024	42 140

Възстановимата стойност на обектите, генериращи парични потоци е определена на база изчисляване на стойността в употреба. При изчисленията са използвани прогнозни стойности на паричните потоци въз основа на финансови бюджети, одобрени от ръководството, които обхващат петгодишен период. Паричните потоци след петгодишния период са екстраполирани с помощта на постоянни проценти на нарастване, които са характерни за сектора, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци. Използваните дисконтови проценти отразяват специфичните рискове, свързани със сектора, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци.

През 2012 г. е извършена обезценка на репутациите, свързани със Зърнени храни България АД, Централна Кооперативна Банка АД – Скопие в размер на общо 734 хил. лв. Обезценката на репутацията е включена на ред „Разходи за нефинансова дейност” в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

12. Други нематериални активи

Балансовите стойности на нематериалните активи на Групата за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Учредени Вещни права	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност									
Салдо към 1 януари 2012 г.	44 885	8 218	7 351	6 742	1 145	3 745	43 631	904	116 621
Новопридобити активи:									
- от бизнес комбинации	-	-	7	-	-	-	-	563	570
- отделно придобити	-	186	512	-	-	6 689	-	161	7 548
Отписани активи									
- отделно отписани	-	(8)	(2 353)	-	-	(4 403)	-	(722)	(7 486)
Салдо към 31 декември 2012 г.	44 885	8 396	5 517	6 742	1 145	6 031	43 631	906	117 253
Амортизация и обезценка									
Салдо към 1 януари 2012 г.	(16 568)	(3 941)	(5 070)	(1 258)	(52)	-	(8 003)	(508)	(35 400)
Новопридобити от бизнес комбинации, нетно	-	-	(3)	-	-	-	-	-	(3)
Отписани активи	-	8	576	-	-	-	-	-	584
Амортизация и обезценка	(4 306)	(652)	(994)	(678)	-	-	(4 891)	(187)	(11 708)
Салдо към 31 декември 2012 г.	(20 874)	(4 585)	(5 491)	(1 936)	(52)	-	(12 894)	(695)	(46 527)
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	24 011	3 811	26	4 806	1 093	6 031	30 737	211	70 726

- за периода, приключващ на 31 декември 2011 г.

	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиент и	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Учредени вещни права	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност									
Салдо към 1 януари 2011 г.	38 375	7 941	6 948	8 258	1 145	3 275	18 032	-	83 974
Новопридобити активи:									
- отделно придобити	6 510	786	409	-	-	7 939	25 599	3 716	44 959
Отписани активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- от бизнес комбинации и рекласификация	-	-	-	(1 516)	-	-	-	-	(1 516)
- отделно отписани	-	(509)	(6)	-	-	(7 469)	-	(2 812)	(10 796)
Салдо към 31 декември 2011 г.	44 885	8 218	7 351	6 742	1 145	3 745	43 631	904	116 621
Амортизация и обезценка									
Салдо към 1 януари 2011 г.	(12 890)	(3 378)	(3 968)	(848)	(52)	-	(5 924)	-	(27 060)
Отписани активи	-	2	6	-	-	-	-	-	8
Амортизация и обезценка	(3 678)	(565)	(1 108)	(410)	-	-	(2 079)	(508)	(8 348)
Салдо към 31 декември 2011 г.	(16 568)	(3 941)	(5 070)	(1 258)	(52)	-	(8 003)	(508)	(35 400)
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	28 317	4 277	2 281	5 484	1 093	3 745	35 628	396	81 221

Учредени вещни права

Учредени вещни права за ползване на сгради се отнасят за двадесет и шест масивни административни сгради, намиращи се в няколко големи града на територията на страната, които ще се използват за клонове на ЦКБ АД. Правата на ползване върху сградите са учредени през 2011 г. и 2012 г. за срокове до 2016 г., 2020 г. и 2022 г. за сума в общ размер на 43 631 хил. лв. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите.

Търговски марки

Търговските марки на Групата са марка „България Ер“, национален превозвач и марка Арена-Армеец, представляваща име на мултифункционална зала в гр. София, България – Зала Арена Армеец.

Разходи по проучване и оценка

Разходите по проучване и оценка се състоят от предоставени права и капитализирани разходи по проучване и оценка.

Към 31 декември 2012 г. са отчетени разходи за проучване и оценка в Блок 1-12 Кнежа, Блок 1-4 Каварна, Блок Шабла и Блок 1-17 Овча могила в размер на 6 031 хил. лв. (2011 г.: 3 745 хил. лв.)

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Блок 1-12 Кнежа	5 954	2 467
Блок 1-4 Каварна	77	715
Блок Шабла	-	502
Блок 1-17 Овча могила	-	61
	6 031	3 745

Към края на отчетния период Ръководството е направило технически и финансов преглед на активите по проучване и оценка с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности. За някои от точките на проучване са установени индикации за обезценка. В резултат на това Разходи по проучване и оценка в размер на 4 403 хил. лв. са били обезценени (2011 г.: 7 469 хил. лв.). Същите са представени на ред „Други разходи“ в консолидирания отчет за всеобхватния доход

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Разходи за нефинансова дейност“ и ред „Административни разходи“.

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

13. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към следните категории дългосрочни финансови активи:

	Пояснение	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Кредити и вземания	13.1	1 058 720	862 903
Финансови активи, държани до падеж	13.2	98 068	130 919
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	13.3	3 284	2 520
Финансови активи на разположение за продажба	13.4	270 538	346 360
		1 430 610	1 342 702

13.1. Кредити и вземания

	Пояснение	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Кредити и вземания			
Дългосрочни банкови кредити и аванси на клиенти	13.1.1	926 806	748 770
Намалени с обезценка		(10 801)	(12 191)
		916 005	736 579
Договори за други дългосрочни заеми	13.1.2	142 715	126 324
		1 058 720	862 903

13.1.1. Анализ на дългосрочни банкови кредити и аванси на клиенти

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
:		
Анализ по видове клиенти		
Физически лица		
-в лева	114 695	141 612
-в чуждестранна валута	18 316	31 378
Предприятия		
-в лева	380 691	263 887
-в чуждестранна валута	413 104	311 893
	926 806	748 770
Обезценка за несъбираемост	(10 801)	(12 191)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	916 005	736 579

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Анализ по икономически отрасли:		
Селско и горско стопанство	39 561	33 501
Промисленост	52 037	54 117
Строителство	49 198	48 048
Търговия и финанси	519 111	353 777
Транспорт и комуникации	77 330	35 469
Граждани	133 011	172 990
Други	56 558	50 868
	926 806	748 770
Обезценка за несъбираемост	(10 801)	(12 191)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	916 005	736 579

Лихвени проценти

Кредитите отпуснати в български лева и чуждестранна валута се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на базисен лихвен процент на Банката плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 3 до 7 процента, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява лихва, съответстваща на олихвяването на неразрешения овъдрафт, чийто размер е 35%.

13.1.2. Договори за други дългосрочни заеми

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Вземания по предоставени заеми	114 695	92 589
Вземания по цесионни договори	28 020	33 735
	142 715	126 324

Дългосрочните предоставени заеми от Групата, извън банковата дейност, представляват главница и натрупани лихви към тях, отнасящи се за заеми, предоставени на несвързани лица. Заемите са предоставени при лихвени нива в рамките на 8 % - 14 % годишна лихва. Крайният срок за погасяване на предоставените заеми е след 31.12.2013 г. Земите не са обезпечени.

13.2. Финансови активи, държани до падеж

Финансовите активи, държани до падеж, включват облигации, издадени от българското правителство, облигации, издадени от чуждестранно търговско дружество и придобити държавни ценни книжа съгласно изискванията на Кодекса за застраховането за инвестиране на застрахователни резерви и собствени средства.

Балансовата стойност на финансовите активи, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност, включваща и размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет. Балансовата стойност е както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Средносрочни български държавни облигации	50 143	88 302
Дългосрочни български държавни облигации	27 027	21 714
Корпоративни облигации	20 898	20 903
Балансова стойност по амортизирана стойност	98 068	130 919

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2012 г., държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 47 361 хил. лв. (2011 г. : 94 569 хил. лв.), са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

13.3. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Дългосрочните финансови активи на Групата представляват инвестиране на собствени средства и специализирани резерви съгласно Кодекса за социалното осигуряване за покриване на минималната доходност на допълнителните задължителни пенсионни фондове. Финансовите активи са представени по справедлива стойност в печалбата или загубата, определени като такива при първоначално признаване.

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Капиталови инвестиции с пазарна стойност	3 014	1 088
Други	270	1 432
	3 284	2 520

Представените справедливи стойности на финансовите активи са определени на база публикувани пазарни цени на съответните ценни книжа на активен пазар или оценка на ценни книжа по експертна оценка, съгласно Правилата на Групата за оценка на активите и пасивите.

13.4. Финансови активи на разположение за продажба

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Български корпоративни облигации	108 377	131 473
Капиталови инвестиции с пазарна стойност	65 112	66 593
Капиталови инвестиции в акции и дялове, регистрирани на публична борса	38 505	47 984
Дългосрочни български държавни облигации	32 860	64 869
Средносрочни български държавни облигации	24 278	19 262
Чуждестранни държавни облигации	1 406	16 179
	270 538	346 360

Всички финансовите активи на разположение за продажба са номинирани в български лева. Справедливата им стойност е определена въз основа на техните котирани цени към датата на консолидирания финансов отчет, с изключение на капиталовите инвестиции в акции и дялове на дружества, които не се търгуват на публична фондова борса в България и чужбина. Те са оценени по себестойност, която към 31 декември 2012 г. възлиза на 38 505 хил.лв. (2011 г. : 47 984 хил.лв.).

През 2012 г. Групата е продала изцяло участието си в ЗАО ТАТ Аеро - Русия в размер на 9 479 хил.лв. и е реализирала печалба на стойност 36 хил. лв. отразена в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба от операции с финансови инструменти“.

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2012 г. държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 62 852 хил. лв. (2011 г.: 5 234 хил. лв.) са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

14. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на данъчни временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2012 г.	Признати в друг всеобхватен доход	Признати в резултат на бизнес комбинация	Признати в печалби и загуби	31 декември 2012 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения	13 281	(2)	1 047	(387)	13 939
Дългосрочни финансови активи	(419)	(81)	(11)	(265)	(776)
Инвестиционни имоти	2 631	-	-	809	3 440
Други	1 191	4 424	56	6 280	11 951
Текущи активи					
Търговски и други вземания	(366)	-	-	(2 239)	(2 605)
Финансови активи	4 300	63	-	-	4 363
Други	(141)	-	-	(1)	(142)
Нетекущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(69)	-	-	(53)	(122)
Провизии	(86)	-	-	(158)	(244)
Текущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(565)	-	-	87	(478)
Други	466	2	-	46	514
Неизползвани данъчни загуби					
	(474)	65	-	(353)	(762)
	19 749	4 471	1 092	3 766	29 078
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(2 120)				(5 129)
Отсрочени данъчни пасиви	21 869				34 207

Отсрочените данъци за сравнителния период 2011 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2011 г. ‘000 лв.	Признати в друг всеобхватен ДОХОД ‘000 лв.	Признати в печалби и загуби ‘000 лв.	31 декември 2011 г. ‘000 лв.
Нетекущи активи				
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	13 603	-	(322)	13 281
Дългосрочни финансови активи	(406)	4	(17)	(419)
Инвестиционни имоти	615	-	2 016	2 631
Други	2 230	-	(1 039)	1 191
Текущи активи				
Търговски и други вземания	(527)	-	161	(366)
Финансови активи	5 189	-	(889)	4 300
Други	(220)	(141)	220	(141)
Нетекущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(165)	-	96	(69)
Провизии	-	-	(86)	(86)
Други	-	(69)	69	-
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(514)	-	(51)	(565)
Други	(288)	-	754	466
Неизползвани данъчни загуби	(191)	-	(283)	(474)
	19 326	(206)	629	19 749
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	(2 311)			(2 120)
Отсрочени данъчни пасиви	21 637			21 869

Всички отсрочени данъчни активи са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние.

15. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Материали	13 608	14 450
Продукция	11 207	14 683
Резервни части	4 860	4 481
Стоки	4 101	1 156
Незавършено производство	1 427	907
Други	1 577	527
	36 780	36 204

През 2012 г. материални запаси на Групата в размер на 5 484 хил. лв. (2011 г.: 2 156 хил. лв.) са предоставени като обезпечения по задължения към банки.

16. Краткосрочни финансови активи

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към следните категории краткосрочни финансови активи:

	Пояснение	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Кредити и вземания	16.1	783 393	683 330
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	16.2	714 361	542 326
Финансови активи, държани до падеж	16.3	191 281	130 504
Финансови активи на разположение за продажба	16.4	54 199	32 858
		1 743 234	1 389 018

16.1. Кредити и вземания

	Пояснение	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Банкови кредити и аванси на клиенти	16.1.1	563 985	468 678
Намалени с обезценка		(22 170)	(17 284)
		541 815	451 394
Договори за други краткосрочни заеми	16.1.2	241 578	231 936
		783 393	683 330

16.1.1. Краткосрочни банкови кредити и аванси на клиенти

Краткосрочните банкови кредити и аванси на клиенти представляват заеми и аванси към клиенти, възникнали във връзка с банковата дейност на Групата.

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Анализ по видове клиенти:		
Физически лица		
-в лева	70 047	88 099
-в чуждестранна валута	11 185	22 470
Предприятия		
-в лева	230 467	162 143
-в чуждестранна валута	252 286	195 966
	563 985	468 678
Обезценка за несъбираемост	(22 170)	(17 284)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	541 815	451 394

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Анализ по икономически отрасли:		
Селско и горско стопанство	24 160	20 841
Промисленост	31 779	33 667
Строителство	30 046	29 891
Търговия и финанси	315 002	219 999
Транспорт и комуникации	47 226	22 066
Граждани	81 231	110 569
Други	34 541	31 645
	563 985	468 678
Обезценка за несъбираемост	(22 170)	(17 284)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	541 815	451 394

16.1.2. Договори за други краткосрочни заеми

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Вземания по предоставени краткосрочни заеми	178 154	191 527
Вземания по цесионни договори	63 424	40 409
	241 578	231 936

Краткосрочните заеми са предоставени при годишни лихвени равнища от 7% до 14% в зависимост от срочността на кредита.

Справедливата стойност на предоставените заеми не е определяна поотделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

16.2. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи, класифицирани в тази категория отговарят на условията за финансови активи, държани за търгуване.

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Български корпоративни ценни книжа	431 871	385 449
Ценни книжа от ЕС	104 568	56 311
Дългосрочни български държавни облигации	53 713	40 896
Средносрочни български държавни облигации	18 882	7 947
Краткосрочни български държавни облигации	13 539	13 066
Деривативи, държани за търгуване	12 252	9 462
Други	79 536	29 195
	714 361	542 326

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2012 г. Групата притежава капиталови ценни книжа, издадени от общини, нефинансови и финансови предприятия на стойност 431 871 хил. лв. (2011 г.: 385 449 хил. лв.) Тези ценни книжа представляват част от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и чуждестранни фондови борси, представени по

справедлива стойност, тъй като те са ликвидни на капиталовия пазар, както и ценни книжа на дружества, които не се търгуват на Българска фондова борса и справедливата им стойност е оценена от лицензирани оценители.

Български държавни облигации

Инвестициите на Групата в български държавни облигации, са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство. Те са класифицирани като дългосрочни, средносрочни или краткосрочни в зависимост от техния падеж, считан от датата на издаването им.

Към 31 декември 2012 г. Групата държи инвестиции в български държавни облигации на обща стойност 86 134 хил.лв. (2011 г. : 61 909 хил.лв.).

Деривативи, държани за търгуване

Към 31 декември 2012 г. деривативите, държани за търгуване в размер на 12 252 хил. лв. (2011 г.: 9 462 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2012 г., държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 33 472 хил. лв. (2011 г. : 0 хил. лв.), са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

16.3. Финансови активи, държани до падеж

	2012	2011
	‘000 лв.	‘000 лв.
Краткосрочни облигации емитирани от правителството на Република Македония	101 412	38 231
Краткосрочни български държавни облигации	54 539	21 437
Краткосрочни облигации на Народна банка на Република Македония	7 943	51 270
Други	27 387	19 566
	191 281	130 504

Краткосрочни държавни облигации на Република Македония

Краткосрочни облигации емитирани от правителството и от Народна банка на Република Македония нямат пазарна цена и тяхната справедлива стойност не може да бъде определена.

Краткосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2012 г. краткосрочните държавни облигации в размер на 54 539 хил. лв. (2011 г.: 21 437 хил. лв.) са държани до падеж и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

16.4. Финансови активи на разположение за продажба

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Вземания по споразумения за обратно изкупуване	35 391	31 159
Краткосрочни български държавни облигации	13 193	-
Чуждестранни капиталови инвестиции	3 359	1 697
Други	2 256	2
	54 199	32 858

Вземания по споразумения за обратно изкупуване

Към 31 декември 2012 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 35 391 хил. лв. (2011 г. : 31 159 хил. лв.), в това число вземанията по лихви. Всичките са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа и корпоративни ценни книжа на приблизително същата стойност. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2013.

17. Търговски вземания

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	173 008	147 196
Обезценка	(9 417)	(575)
Търговски вземания	163 591	146 621

Търговските вземания към 31 декември са както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Аванси за придобиване на инвестиции	60 000	60 000
Вземания от продажба на полимерни и други опаковъчни продукти	16 834	-
Вземания от продажба на нефтени продукти	16 176	21 203
Вземания от продажба на самолетни билети и друг авиационни услуги	15 216	20 411
Вземания от продажба на зърнени продукти	6 381	13 819
Застрахователни клиенти	6 602	7 724
Вземания от продажба на фармацевтични продукти	3 837	3 595
Банкови клиенти	1 261	2 953
Други	37 284	16 916
	163 591	146 621

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания на Групата са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски вземания са били отписани и съответната обезценка в размер на 12 330 хил. лв. (2011 г.: 316 хил. лв.) е била призната в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Разходи за нефинансова дейност“. Обезценените вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	575	797
Отписани суми (несъбираеми)	(3 485)	(463)
Загуба от обезценка	12 330	316
Възстановяване на загуба от обезценка	(3)	(75)
Салдо към 31 декември	9 417	575

18. Данъчни вземания

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Надвнесен корпоративен данък	1 488	2 428
ДДС за възстановяване	904	1 766
Акциз за възстановяване	88	88
Други надвнесени данъци	348	372
	2 828	4 654

19. Други вземания

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Съдебни и присъдени вземания	62 400	61 505
Вземания от застраховане и презастраховане	53 098	50 858
Краткосрочни депозити и гаранции	12 785	11 379
Предплатени разходи	11 282	15 294
Чуждестранна дейност	9 951	10 030
Авансови плащания	6 025	29 171
Други	33 670	21 783
	189 211	200 020

Значимата част от присъдените и съдебни вземания в размер на 59 800 хил. лв. от общо 62 400 хил. лв. (2011 г.: 61 505 хил. лв.) се отнасят до съдебно дело, заведено от Групата срещу негов длъжник, обявен в несъстоятелност във връзка с неизпълнени задължения по договори за приоритетно чартиране.

Вземания от застраховане и презастраховане в размер на 53 098 хил. лв. (2011 г.: 50 858 хил. лв.) включват вземания по начислени премии по застрахователни договори, както и разчети по презастрахователни и съзастрахователни договори.

Значимата част от краткосрочните депозити и гаранции представляват парични гаранции в общ размер на 10 038 хил. лв. от общо 12 785 хил. лв. (2011 г.: 5 272 хил. лв. от общо 11 379 хил. лв.), които са платени гаранционни суми по сключените договори за оперативен лизинг на самолети, вземания по гаранции за обслужване на летища, гаранции за наем на помещения и други договори и гаранция за безмитно - валутна търговия към Митница София.

Значимата част от предплатените разходи в общ размер на 11 282 хил. лв. (2011 г.: 15 294 хил. лв.) представляват предплатени разходи за реклама, наеми, застраховки и др.

Посочените салда в чуждестранна дейност в размер на 9 951 хил. лв. (2011 г.: 10 030 хил. лв.) представляват вземания по вътрешни разчети от Геоком – сервиз Либия в резултат на изплатени от Групата задължения на посоченото дружество към персонала.

20. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Парични средства в брой и в банки:		
- български лева	791 429	379 253
- евро	329 932	608 535
- щатски долари	25 692	24 525
- други валути	64 967	9 383
	1 212 020	1 021 696

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Парични средства в Централната Банка	826 862	369 880
Краткосрочни инвестиции	232 240	432 339
Предоставени ресурси и аванси на банки и в брой	93 005	184 404
Депозити съгласно Кодекса по застраховането	50 234	31 912
Блокирани парични средства	9 679	3 161
	1 212 020	1 021 696

Блокирани парични средства извън банковата дейност на Групата са в размер на 5 993 хил. лв. (2011 г.: 655 хил. лв.).

Пари и парични еквиваленти на Групата, с изключение на паричните средства в централни банки и депозитите съгласно Кодекса за застраховане, могат да бъдат представени както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Парични средства в брой	187 882	141 491
Срочни депозити в местни банки		
-в лева	11 496	90 185
-в чуждестранна валута	63 846	116 701
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	10 037	254 720
Блокирани сметки в местни банки в лева	9 679	3 161
Ностро сметки в местни банки		
-в лева	12 668	11
-в чуждестранна валута	5 263	1 678
Ностро сметки в чужди банки в - в чуждестранна валута	34 053	11 957
Общо предоставени ресурси и аванси на банки	334 924	619 904

21. Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба

Балансовата стойност на активите, предназначени за продажба, може да бъде представена, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Нетекущи активи		
Имоти, машини и съоръжения	72 827	30 461
Текущи активи		
Вземания	-	97
Пари и парични еквиваленти	-	43
Активи, класифицирани като държани за продажба	72 827	30 601

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, в размер на 39 743 хил. лв. (2011 г.: 20 552 хил. лв.) представляват зърнобази (сгради, машини), които не се използват от Групата и са предприети действия за продажба.

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, в размер на 6 509 хил. лв. (2011 г.: 9 909 хил. лв.) представляват недвижими имоти, придобити от Банките на Групата като ипотечен кредитор по отпуснати и необслужвани кредити. Тези активи няма да бъдат използвани от Банката в дейността ѝ, поради което са предприети действия за тяхната продажба.

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, в размер на 26 575 хил. лв. представляват земя в гр. Казан, Русия, предназначена за продажба.

22. Собствен капитал

22.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Химимпорт АД към 31 декември 2012 г. се състои от 150 875 596 на брой (2011 г.: 150 875 596 бр.) обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция и 88 770 671 на брой (2011 г.: 88 770 671 бр.) привилегирани акции с номинална стойност 1 лв., като те включват 5 962 675 броя (2011 г.: 5 170 175 бр.) обикновени акции и 4 295 449 броя (2011 г.: 4 131 489 бр.) привилегирани акции, придобити от дружества в Групата на Химимпорт. Обикновените акции на Химимпорт АД са безналични, поименни и свободно прехвърляеми и дават право на 1 (един) глас и ликвидационен дял. Привилегированите акции са без право на глас. Те дават право на своите притежатели на кумулативен гарантиран дивидент и на гарантиран ликвидационен дял от имуществото на Групата:

	2012 Брой акции	2011 Брой акции
Издадени и напълно платени акции на 01 януари	230 344 603	229 758 894
Намаление на привилегирани акции от упражняване на права за конвертиране	-	(16 787)
Увеличение на обикновени акции от упражняване на права за конвертиране на привилегирани акции	-	16 787
Собствени акции /обикновени и привилегирани/, (продадени)/ придобити от дъщерни дружества през периода	(956 460)	585 709
Акции, издадени и напълно платени на 31 декември	229 388 143	230 344 603

На 12 юни 2009 г. Химимпорт АД издава задължително конвертируеми привилегирани акции с 9% гарантиран фиксиран годишен дивидент и гарантиран ликвидационен дял. По емисията са записани и заплатени 89 646 283 броя привилегирани акции при емисионна стойност 2.22 лв. всяка, представляващи 99.61% от предложените акции. Набраният при предлагането капитал възлиза на 199 015 хил. лв. Задължителното конвертиране на акциите настъпва в края на седмата година от вписването на увеличението на капитала в Търговския регистър.

Набраните на 12 юни 2009 г. средства над номиналната стойност на акционерния капитал в размер на 105 082 хил. лв. са разпределени както следва:

- 27 622 хил. лв. – премия от емисия
- (943) хил. лв. – намалена премия от емисия от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 8 348 хил. лв. – краткосрочни задължения за дивиденди
- (634) хил. лв. – намалени краткосрочни задължения за дивиденди от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 70 008 хил. лв. – дългосрочни задължения за дивиденди
- (2 710) хил. лв. – намалени дългосрочни задължения за дивиденди от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 3 391 хил. лв. – разходи по емисията

Задълженията за дивиденди и премии от емисия, вследствие изменение от конвертиране на 875 612 бр. привилегирани в обикновени акции и покупка на 956 460 бр. собствени привилегирани и обикновени акции, от дъщерни дружества за периода, са разпределени както следва:

- 28 271 хил. лв. – премия от емисия
- (1 492) хил. лв.- намалена премия от емисия от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 16 770 хил. лв. – краткосрочни задължения за дивиденди
- (835) хил. лв.– намалени краткосрочни задължения за дивиденди от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 46 147 хил. лв.– дългосрочни задължения за дивиденди
- (2 313) хил. лв. – намалени дългосрочни задължения за дивиденди от собствени акции, придобити от дъщерни дружества

Списъкът на основните акционери, притежаващи обикновени акции на предприятието-майка, е представен както следва:

	2012	2012	2011	2011
	Брой обикновени	%	Брой обикновени	%
	акции		акции	
Химимпорт Инвест АД	108 957 067	72.22%	108 533 269	71.94%
Artio International Equity Fund	5 744 865	3.81%	10 693 367	7.09%
Уникредит Банк Аустрия	5 208 127	3.45%	1 161 064	0.77%
ЦКБ Груп ЕАД	5 160 005	3.42%	4 395 005	2.91%
EFG EUROBANK ERGASIAS	2 878 750	1.91%	1 378 750	0.91%
Касиас Банк Германия	2 841 264	1.88%	2 833 188	1.88%
ПОК "СЪГЛАСИЕ"	788 972	0.52%	850 672	0.56%
Консолид Комерс АД	704 276	0.47%	704 276	0.47%
The Bank of New York Mellon	452 029	0.30%	633 049	0.42%
Danske invest trans-balkan fund	695 638	0.46%	505 999	0.34%
Eaton Vance Tax-Managed Emerging Markets	487 988	0.32%	487 988	0.32%
ЗАД Армеец	463 100	0.31%	463 100	0.31%
Eaton Vance Structured Emerging Markets	329 922	0.22%	329 922	0.22%
ЕФГ Еуробанк Клиентс АЦЦ	272 057	0.18%	337 796	0.22%
Clearstream Banking Luxembourg Clients	80	0.00%	446 080	0.30%
DIAS Investment company	-	0.00%	1 500 000	0.99%
ЖЗК Съгласие АД	-	0.00%	765 000	0.51%
МЕИ – Романиън енд Булгария фондас	-	0.00%	504 088	0.33%
Скандинавиън Енскилда Банкен	-	0.00%	500 000	0.33%
Julius Baer Multistock - Black Sea Fund	-	0.00%	346 425	0.23%
Други юридически лица	8 174 046	5.42%	7 139 704	4.73%
Други физически лица	7 717 410	5.12%	6 366 854	4.22%
	150 875 596	100%	150 875 596	100.00%
Собствени акции, придобити от дъщерни дружества				
ЦКБ Груп АД	(5 160 005)	3.42%	(4 395 005)	2.91%
ЗАД Армеец	(463 100)	0.31%	(463 100)	0.31%
ЦКБ АД	(84 500)	0.06%	(57 000)	0.04%
ПОАД ЦКБ Сила	(255 070)	0.17%	(255 070)	0.17%
	(5 962 675)	3.96%	(5 170 175)	3.43%
Нетен брой акции	144 912 921		145 705 421	

Списъкът на основните акционери, притежаващи акции (обикновени и привилегирани акции) от капитала на Химимпорт АД, е представен както следва:

	2012	2012	2011	2011
	Брой акции	%	Брой акции	%
	/обикновени и		/обикновени и	
	привилегирани/		привилегирани/	
Химимпорт Инвест АД	175 710 589	73.32%	179 885 551	75.06%
Artio International Equity Fund	12 093 007	5.05%	17 109 388	7.14%
ЦКБ Груп ЕАД	8 233 658	3.44%	7 468 658	3.12%
Уникредит Банк Аустрия	5 750 082	2.40%	1 909 993	0.80%
ПОК "СЪГЛАСИЕ"	3 130 555	1.31%	1 635 655	0.68%
Животозастрахователна Компания Съгласие	2 902 819	1.21%	765 000	0.32%
SACEIS Bank Deutschland GmbH	2 841 264	1.19%	2 833 188	1.18%
ПОАД ЦКБ-СИЛА	1 476 866	0.62%	1 287 106	0.54%
Danske invest trans-balkan fund	929 138	0.39%	505 999	0.21%
Консолид Комерс АД	704 276	0.29%	704 276	0.29%
The Bank Of New York Mellon	452 029	0.19%	633 049	0.26%
Efg eurobank ergasias	272 657	0.11%	1 378 750	0.58%
АЙ ЕН ДЖИ Пенсионери Фондове	244 605	0.10%	539 525	0.23%
Dias investment company	-	0.00%	1 500 000	0.63%
МЕИ – Романиън енд Булгария фондс	-	0.00%	574 088	0.24%
Скандинавиън Енскилда Банкен	-	0.00%	500 000	0.21%
Други юридически лица	10 946 890	4.57%	11 694 067	4.88%
Други физически лица	13 957 832	5.82%	8 721 974	3.64%
	239 646 267	100%	239 646 267	100%
Собствени акции, придобити от дъщерни дружества				
ЦКБ Груп АД	(8 233 658)	3.44%	(7 468 658)	3.12%
ЗАД Армеец	(463 100)	0.19%	(463 100)	0.77%
ЦКБ АД	(84 500)	0.03%	(82 800)	0.03%
ПОАД ЦКБ Сила	(1 476 866)	0.62%	(1 287 106)	0.54%
	(10 258 124)	4.28%	(9 301 664)	4.46%
Нетен брой акции	229 388 143		230 344 603	

Данъкът върху дивидентите за физически лица и чуждестранни юридически лица извън ЕС е в размер на 5% за 2011 г. и 2012 г., като данъкът се удържа от брунтната сума на дивидентите.

22.2. Премияен резерв

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Премийни резерви от 2009 г, 2007 г. и 2006 г.	257 674	257 674
Изменение в началото на периода от собствени акции, придобити от дъщерни дружества	(32 031)	(37 913)
(Намаление)/Увеличение на резервите от собствени акции, придобити от дъщерни дружества за периода	(5 631)	5 882
	220 012	225 643

През 2012 г. премийните резерви са се намалили с 5 631 хил. лв. в резултат на придобити собствени акции от дъщерни дружества на Групата (2011 г.: увеличение от 5 882 хил. лв.).

Към 31 декември 2012 г. премийният резерв е в размер на 220 012 хил. лв. (2011 г.: 225 643 хил. лв.). Премийният резерв е формиран от следните емисии:

- Премияен резерв в брутен размер на 28 256 хил. лв. от емисията на привилегировани акции през 2009 г. Премията от емисии е намалена с частта от разходите по емисията, принадлежаща към собствения капитал, в размер на 2 033 хил. лв. През 2011 г. премията от емисии е увеличена с 16 хил. лв. във връзка с конвертираните през годината 16 787 броя привилегировани акции.
- Премияен резерв в брутен размер на 199 418 хил. лв. от вторично публично предлагане на акции на дружеството през 2007 г.. Премията от емисии е намалена с разходите по емисиите на акции в размер на 581 хил. лв.
- Премияен резерв в брутен размер на 32 925 хил. лв. от проведеното първично публично предлагане на акции на Дружеството от 07.09.2006 г. до 20.09.2006 г. Премията от емисии е намалена с разходите по емисиите на акции в размер на 327 хил. лв.

22.3. Други резерви

Към 31 декември 2012 г. другите резерви са в размер на 79 542 хил. лв. (2011 г.: 70 917 хил. лв.). Увеличението през 2012 г. в размер на 8 625 хил. лв. се дължи на основно на разпределение на натрупаната печалба от минали години.

23. Специализирани резерви

	Пояснение	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Застрахователни резерви	23.1	176 966	152 733
Резерви от пенсионни фондове	23.2	4 855	3 754
		181 821	156 487

23.1. Застрахователни резерви и презастрахователни активи

Застрахователни резерви	Пояснение	2012	2011
		'000 лв.	'000 лв.
Пренос-премиен резерв	23.1.1	73 824	72 946
Резерв за висящи плащания	23.1.2	88 832	70 381
Резерв за бонуси и отстъпки	23.1.3	953	1 370
Допълнителен резерв за предявени, но неизплатени претенции	23.1.4	1 272	1 649
Допълнителен резерв по застраховка гражданска отговорност на автомобилите	23.1.5	7 987	5 822
Запасен фонд	23.1.6	545	315
Математически резерв	23.1.7	627	237
Резерв за неизтекъл риск		2 926	13
		176 966	152 733

Презастрахователни активи	2012	2011
	'000 лв.	'000 лв.
Дял на презастрахователя в резерви пренос-премия	5 618	9 294
Дял на презастрахователя в резерви висящи плащания	11 371	7 652
Дял на презастрахователя в резерв за бонуси и отстъпки	398	997
Дял на презастрахователя в резерв по чл. 8а	58	58
	17 445	18 001

Застрахователните резерви са заделени в хода на застрахователната дейност на Групата, извършвана чрез ЗАД Армеец, ЦКБ Живот ЕАД и ЗОК ЦКБ Здраве ЕАД.

Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Групата прави оценка дали общо формираните резерви, намалени с отсрочените аквизиционни разходи са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви трябва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи.

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни.

23.1.1. Пренос-премиен резерв

Пренос-премиен резерв към 31 декември 2012 г. е в размер на 73 824 хил. лв. (за 2011 г.: 72 946 хил. лв.). Групата формира пренос-премиен резерв на база начислени застрахователни премии. Начисляват се всички дължими вноски по полици за целия срок на договора. За многогодишни застраховки с годишни премии се начислява дължимата годишна премия.

Приложен е метод с отчитане на точната дата. Пренос-премиен резерв за застраховки "Карго" и "Отговорност на превозвача" се изчислява за срок на застраховката един месец. Базата за изчисляване е за всяка полица поотделно. Пресмятанията се извършват от програма заложена в информационната система ИНСИС.

Частта на презастрахователите в пренос-премията е изчислена пропорционално на педираната премия по всяка полица за сключените пропорционални договори и факултативи. За непропорционалните презастрахователни договори „excess of loss” и „stop loss” дял на презастрахователя не се заделя.

23.1.2. Резерв за висящи плащания

23.1.2.1. Резерв за възникнали и предявени претенции

Приложен е методът претенция по претенция. За предявените щети по съдебни искове по застраховки „Каско” и „Гражданска отговорност на автомобилиста” са приложени корекционни коефициенти съгл. 8, ал. 5 от НРМОТРЗЗР. Стойностите на тези коефициенти са 83% за застраховка „Каско”, 40% за неимуществени вреди и 68% за имуществени вреди по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста.

База за изчисляване е предварителна оценка и опис на щети. Пресмятанията се извършват на база данните въведени в информационната система ИНСИС.

Частта на презастрахователите в резерва за възникнали и предявени претенции е изчислена съгласно клаузите на презастрахователния договор за полицата, по която е възникнала щетата.

Към 31 декември 2012 г. и 31 декември 2011 г. резервът за висящи плащания е съответно в размер на 88 832 хил. лв. и 70 381 хил. лв.

23.1.2.2. Резерв за възникнали, но непредявени претенции

За изчисляването на резерва за възникналите, но непредявени щети е използван верижно-стълбовидния метод с акумулирани стойности на предявените претенции и средно претеглени собствени коефициенти на развитие за всички видове застраховки, които Групата предлага. Методът е приложен за периода 2002-2012 г. с изключение за застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите.

За застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите, резерва за възникнали, но непредявени щети е изчислен по верижно-стълбовидния метод на база акумулирани стойности на изплатени претенции поотделно за имуществени и неимуществени вреди, като са използвани собствени данни на Групата за изплатени претенции и средно претеглени коефициенти на развитие на базата на пазарни данни.

Периодът, взет като база за изчисление на резерва е единадесет години от началото на 2002 г. до края на 2012 г. Така описания метод е в съответствие с Наредба № 27 и е одобрен с Решение на КФН N 103 от 11.02.2012 г. Резервът е изчислен заедно за задължителната застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста и застраховка „Гранична гражданска отговорност на автомобилиста” и за застраховка „Зелена карта”.

При формирането на резерва, данните за предявените щети до 2006 г. включват освен данните по застраховки „Гражданска отговорност” на автомобилиста и „Гранична ГО” и данните за застраховка „Зелена карта”.

Резервът за възникнали, но непредявени щети, е изчислен отделно за застраховка „Зелена карта” за периода 2007 г. - 2012 г., като е използван верижно-стълбовиден метод на база акумулирани стойности на предявените претенции, при използване на средно претеглени коефициенти за развитие, получени по собствени данни на Групата отделно за имуществени и неимуществени вреди. Данните са за периода 2002 г. - 2012 г.

За застраховки, по които Групата предлага и активно презастраховане и има статистика на щетите от минимум 3 години, резерва за възникнали, но непредявени щети се изчислява отделно за директните застраховки и активното презастраховане. При активното презастраховане предявяването на щетите се забавя значително във времето, сравнено с предявяването им при директните застраховки и при наличието на достатъчно данни за прилагане на верижно-стълбовидния метод. За застраховки „Каско на летателни апарати” и „Пожар и природни

бедствия” Групата изчислява резерва за възникнали, но непредявени щети отделно за директните застраховки и за активното презастраховане.

Не се заделя резерв за възникнали, но непредявени щети за застраховки „Заболяване”, „Релсови превозни средства”, „Каско на плавателни съдове”, „Гражданска отговорност, свързана с плавателни съдове”, „Застраховка на гаранции”, „Разни финансови загуби” и застраховка „Правни разноски”, защото при използване на верижно-стълбовидния метод за изчисляване на резерва за възникнали, но непредявени щети по застраховки „Каско на плавателни съдове”, „Гражданска отговорност, свързана с летателни апарати”, „Разни финансови загуби” и „Застраховка на гаранции” се получава резултат със стойност нула, а по застраховки „Заболяване”, „Релсови превозни средства” и „Правни разноски” няма реализиран премиен приход.

База за изчисляване – Статистика на заведените претенции в информационната система Инсис за периода 2002 г. - 2012 г.

Частта на презастрахователите в резерва за възникнали, но непредявени претенции е изчислена съгласно действащите презастрахователни договори през съответната година на възникване на щетата – за квотните договори това е процентът на цедиране, а при наличие основно на факултативни договори, дела на презастрахователя в резерва за непредявени щети е изчислен пропорционално на дела на презастрахователя в сбора на платените и висящи суми по предявени щети.

23.1.3. Резерв за бонуси и отстъпки

Резервът за бонуси и отстъпки на стойност 953 хил. лв. (2011 г. : 1 370 хил. лв.) се формира за всички договори, при които е предвидено връщане на премия при реализиран положителен резултат след изтичането им или финално уравниване на премията на базата на реализираните рискове през срока на застраховката (например планирани и реализирани брой летателни часа при авиационните застраховки).

Приложен е следният метод:

- За всички действащи застраховки с такива клаузи, спечелената премия по тях е умножена с осреднен коефициент за връщане на премията, изчислен на базата на всички приключили такива договори през последните години.
- За всички изтекли договори с клауза за участие в резултата е заделена сума дадена като оценка от съответната дирекция обслужваща тези договори или заделената сума е получена като произведение на начислената сума по договорите и осреднения коефициент за връщане на премията, използван за изчисляване на резерва при действащи договори.

База за изчисляване е за всяка полица поотделно, по списък изготвен от ресорните застрахователни дирекции.

Частта на презастрахователите в резерва за бонуси и отстъпки е изчислена пропорционално на цедираната премия на презастрахователи през текущата година.

23.1.4. Допълнителен резерв за предявени, но неизплатени претенции

Допълнителният резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл. 8а от Наредба №27 се формира за тези видове застраховки, за които е установен недостиг на резерва за предявени щети към края на предходната година, съгласно ал. 2 на чл. 8а.

Приложен е метод на висящата сума по всички щети, предявени преди началото на 2011 г. и висящи към края на 2011 г. се умножава с коефициента на достатъчност на резерва за предявени, но неизплатени претенции, определен съгласно Приложение № 5 на Наредба №27, намален с единица. Коефициентът за достатъчност се изчислява по видове застраховки.

За застраховки „Каско” и „Пожар и природни бедствия” коефициентът за достатъчност на резерва е формиран на базата на данните за 2011 г., тъй като по тези застраховки има по-голям брой щети и можем да приемем коефициента за достоверен. За останалите застраховки с констатирана недостатъчност на резерва за предявени, но неизплатени щети - „Злополука”, „Каско на летателни апарати”, „Каско на плавателни съдове”, „ГО на плавателни съдове”, „Кредити” и „Помощ при пътуване” - коефициентът на достатъчност е формиран като осреднена стойност на коефициентите за последните 3 години, тъй като тези застраховки са с малък брой щети.

База за изчисляване – данните щета по щета за платените и висящи щети за последните три години, извлечени от ИНСИС в края на всяка година.

Частта на презастрахователите в допълнителния резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл. 8а от Наредба №27 е изчислена пропорционално на частта на презастрахователя в сбора на изплатените през годината щети и висящите суми по предявени щети към края на годината.

Допълнителният резерв за предявени, но неизплатени претенции към 31 декември 2012 г. възлиза на 1 272 хил. лв. (2011 г. : 1 649 хил. лв.).

23.1.5. Допълнителен резерв по застраховка гражданска отговорност на автомобилистите

Резервът по чл. 11а от Наредба № 27 се образува по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите, в случай, че размерът на пренос-премийния резерв за всяко застраховано МПС към края на годината е по-нисък от минимално необходима сума за покритие на риска за едно застраховано МПС, съгласно Заповед на КФН и очакваните разходи след края на отчетния период.

Приложен е методът на допълнителния резерв по чл. 11а на Наредба №27, който се формира съгласно Приложение № 8 на Наредба № 27, като разлика между необходимия резерв за покритие на риска и разходите по видове МПС, определен със Заповед на зам. председателя на КФН и заделения пренос-премийен резерв.

Изчислените административни разходи за една годишна полица по застраховка „ГО на автомобилиста” през 2012 г., използвани при формиране на допълнителния резерв по чл. 11а възлизат на 17.36 лв.

База за изчисляване – данните за сключените полици по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста след 15.11.2010 г. вкл., извлечени от ИНСИС.

Частта на презастрахователите в допълнителния резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл. 8а от Наредба № 27 е изчислена пропорционално на частта на презастрахователя в пренос-премийния резерв.

Допълнителният резерв по застраховка гражданска отговорност на автомобилистите към 31 декември 2012 г. възлиза на 7 987 хил. лв. (2011 г. : 5 822 хил. лв.).

23.1.6. Запасен фонд

Запасен фонд се заделя само по застраховка „Кредити” в съответствие с чл.6 ал.6 от Наредба № 27 за реда и методиката за образуване на техническите резерви от застрахователите и на здравноосигурителните резерви. Приложен е метод № 1 от Приложение № 1 на наредбата.

Общата стойност на запасния фонд на Групата е в размер на 545 хил. лв. (2011 г.: 315 хил. лв.).

23.1.7. Математически резерв

Математически резерв за действащите към 31 декември 2012 г. индивидуални спестовни полици - 68 на брой (2011 г.: 68 на брой) е заделен по проспективният метод съгласно чл. 13 от Наредба № 27. Приложена е Цилмерова поправка, която отразява настоящата стойност на непогасените аквизиционни разноси (чл. 13 ал. 8 от Наредба № 27). Размерът на математическия резерв е 627 хил. лв. (2011 г.: 237 хил. лв.).

23.1.8. Резерв за неизтекъл риск

Съгласно чл. 12 ал.2 от Наредба № 27 за реда и методиката за образуване на техническите резерви от застрахователите и от презастрахователите, и на здравноосигурителните резерви Групата заделя допълнителен резерв за неизтекли рискове за застраховките, отчитащи три поредни години отрицателен резултат по Приложение № 3 на същата наредба. Към 31.12.2012 г. застраховки „Обща гражданска отговорност” и „Помощ при пътуване” приключиха с отрицателен резултат по Приложение №3 за трета поредна година и това наложи заделянето на резерв за неизтекли рискове по застраховките. Коефициентите на недостатъчност, изчислени съгласно Наредба №27 са съответно 260% за застраховка „Обща гражданска отговорност” и 62% за застраховка „Помощ при пътуване”. За първата застраховка е заделен резерв за неизтекли рискове в размер на 2 713 хил. лв., а за втората резерва е в размер на 213 хил. лв.

23.2. Резерви от пенсионни фондове

	2012	2011
	‘000 лв.	‘000 лв.
Резерв за гарантиране на минимална доходност УПФ	4 192	3 218
Резерв за гарантиране на минимална доходност ППФ	651	529
Пожизнен пенсионен резерв УПФ	12	7
	4 855	3 754

Резервите от пенсионни фондове са заделени за пенсионно-осигурителната дейност на Групата, извършвана чрез ПОАД Сила и управляваните от него пенсионни фондове.

24. Финансови задължения

Пояснение	Текущи		Нетекучи		
	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.	
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:					
Задължения към депозанти	24.1	2 254 126	2 035 229	656 366	503 190
Задължения за дивиденди	24.2	15 935	15 921	43 834	53 399
Облигационни заеми	24.3	3 755	135 115	146 686	-
Банкови заеми	24.4	58 726	42 702	129 979	151 891
Други заеми	24.5	59 160	44 379	14 841	11 331
Задължения по договори за застраховане	24.6	14 980	18 846	-	-
Деривативи, държани за търгуване	24.7	8 265	6 098	-	-
Депозити от банки	24.8	36 013	50 233	2 934	-
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	24.9	20 143	29 170	-	-
Общо балансова стойност		2 471 103	2 377 693	994 640	719 811

24.1. Задължения към депозанти, дългосрочни и краткосрочни

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Анализ по срочност и вид валута:		
Безсрочни депозити		
В лева	483 449	384 933
В чуждестранна валута	230 860	137 410
	<u>714 309</u>	<u>522 343</u>
Срочни депозити		
В лева	1 035 879	938 001
В чуждестранна валута	973 912	963 195
	<u>2 009 791</u>	<u>1 901 196</u>
Спестовни влогове		
В лева	95 576	65 625
В чуждестранна валута	64 814	36 902
	<u>160 390</u>	<u>102 527</u>
Други депозити		
В лева	17 399	7 119
В чуждестранна валута	8 603	5 234
	<u>26 002</u>	<u>12 353</u>
Общо задължения към други депозанти	2 910 492	2 538 419

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Депозити на граждани		
В български лева	1 091 944	954 963
В чуждестранна валута	872 458	798 491
	1 964 402	1 753 454
Депозити на предприятия		
В български лева	517 539	431 695
В чуждестранна валута	399 791	339 288
	917 330	770 983
Депозити на други институции		
В български лева	18 439	7 499
В чуждестранна валута	10 321	6 483
	28 760	13 982
Общо задължения към други депозанти	2 910 492	2 538 419

24.2. Задължение за дивиденсти

Към 31 декември задълженията за дивиденсти по привилегированите акции са както следва:

	Текущи		Нетекущи	
	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Задължение за дивиденсти	15 935	15 921	43 834	53 399
	15 935	15 921	43 834	53 399

Задълженията за дивиденсти на Групата са възникнали във връзка с емитираните през 2009 г. задължително конвертируеми привилегировани акции с 9% гарантиран фиксиран годишен дивидент. Всяка привилегирована акция в обръщение дава право на своя притежател на кумулативен гарантиран дивидент в размер 9% от емисионната стойност. Поради това, че дивидентът по привилегированите акции е гарантиран, същият е дължим от Групата, независимо от това дали през съответната година Общото събрание е взело решение за разпределение на дивидент. Поради това, че е кумулативен, гарантираният дивидент е дължим и независимо от това дали Групата е формирало разпределяема печалба за съответната година.

При конвертиране притежателите на привилегировани акции се считат за притежатели на обикновени акции от датата, на която Централният депозитар ги регистрира като такива.

През 2012 г. и 2011 г. Химимпорт АД разпредели на акционерите си, притежатели на привилегировани акции гарантиран дивидент съответно в размер на 17 736 хил. лв. и 17 635 хил. лв. или по 0.1998 лв. за една привилегирована акция.

24.3. Облигационни заеми

Облигационните заеми, получени от Групата се отнасят за следните дружества:

	Текущи		Нетекущи	
	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Химимпорт Холандия Б.В.	3 217	135 115	134 951	-
Асенова Крепост АД	538	-	11 735	-
	3 755	135 115	146 686	-

Химимпорт Холандия Б.В.

На 22 август 2008 г. Групата чрез дъщерното си дружество Химимпорт Холандия Б.В. е пласирала емисия обезпечени заменяеми облигации на обща стойност 65 млн. евро със 7-годишен срок до падежа. Облигациите са с купон с фиксирана годишна лихва в размер на 7%, като купонните плащания се извършват два пъти годишно съответно на 22 февруари и 22 август на всяка година. По силата на договор за кол опция, подписан с Химимпорт Инвест АД, облигациите могат да бъдат заменени с обикновени акции на Химимпорт АД с номинална стойност 1,00 лв. Обратното изкупуване на облигациите ще се осъществи на 22 август 2015 г. на цена на обратно изкупуване в размер на 118,9% от общата стойност на облигационния заем.

Съгласно условията на договора за облигационен заем, всеки облигационер има възможност да предяви за изкупуване на емитента Химимпорт Холандия Б.В., всички или част от притежаваните от съответния облигационер облигации, като правото е можело да се упражни на 22 август 2012 г. На 22 август 2012 г. нито един облигационер не е упражнил правото да предяви облигациите за изкупуване. Следващата дата за упражняване на правото за предявяване за изкупуване е на 22 август 2015 г.

При първоначалното признаване на облигационния заем, той е признат по неговата справедлива стойност, която представлява разликата между цената на емисията към датата на издаване в размер на 65 млн. евро и разходите, които директно могат да бъдат отнесени към издаването на облигациите в размер на 2 737 хил. евро.

Последващото оценяване на облигационния заем по амортизирана стойност е на база ефективен лихвен процент от 9.787968312%, изчислен по метода на дисконтираните парични потоци.

В полза на облигационерите е учреден залог върху 11.6 милиона съществуващи обикновени акции на Химимпорт, притежавани от мажоритарния акционер „Химимпорт Инвест“ АД.

Балансовата стойност на задължението на Групата по посочения облигационен заем към 31 декември 2012 г. е в размер на 138 168 хил. лв. (2011 г. : 135 115 хил. лв.), изчислена по метода на ефективния лихвен процент.

Асенова Крепост АД

На 02 февруари 2009 г. Дружеството е обявило съобщение за сключен облигационен заем в размер на 11 735 хил. лв. (6 млн. евро) за 6 000 броя облигации с номинална стойност 1 000 евро всяка една. Падежът на облигационния заем е 30 януари 2015 г. Датите на лихвените плащания са всяка година на 30 януари и 30 юли.

През отчетния период разходите за лихви по облигационния заем в размер на 1 291 хил.лв. и другите разходи свързани с него в размер на 114 хил. лв. са отразени в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“.

Облигационният заем е обезпечен със застраховка ”Финансов риск” в полза на Банката довереник Юробанк и ЕФ Джи България. Рисковата експозиция в размер на 9 960 хил. евро, включваща единична рискова експозиция за купонна шестмесечна лихва в размер на 330 хил. евро за всеки

падеж на лихвено плащане и единична експозиция на главница при падеж на Облигационна емисия на 30 януари 2015 г. в размер на 6 000 хил. евро.

Разходите по емисията на облигациите в размер на 3 хил. лв. са включени в първоначалната оценка на задължението, като са приспаднати от сумата на финансовия пасив. Същите се признават като текущ финансов разход на линейна база.

Балансовата стойност на облигационния заем към 31 декември 2012 г. е 12 273 хил.лв., изчислена по метода на ефективната лихва.

24.4. Банкови заеми

Банковите заеми на Групата представляват получени средства от български банки, които са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на Групата и за подпомагане на текущата оперативна дейност на дружествата в Групата. Банковите заеми са класифицирани според срока за тяхното погасяване, договорен при отпускането на съответния заем.

	Краткосрочни		Дългосрочни	
	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Банкови заеми	58 726	42 702	129 979	151 891

24.4.1. Дългосрочни банкови заеми

	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Револвиращи и инвестиционни банкови кредити	87 676	110 358
Програма за целево рефинансиране на търговски банки	40 937	40 062
Други видове банкови кредити	1 366	1 471
	129 979	151 891

Инвестиционни кредити

Групата е получила следните банкови заеми с инвестиционна цел:

- Договор, сключен на 4 юли 2011 г. за сума в размер на 19 558 хил. лв. с краен срок на погасяване 25 юни 2017 г. и лихвен процент в размер на 7.375%. Плащанията по кредита се осъществяват в евро. Групата следва да прави годишни погасителни вноски по погасителен график до края на срока на договора. Заемът е необезпечен като при влошаване на финансовото състояние на Групата, то следва да предостави допълнително приемливо за банката обезпечение в определен от нея срок. Остатъкът по кредита към 31 декември 2012 г. е 19 558 хил. лв. (10 000 хил. евро.), от които 18 189 хил. лв. дългосрочна част и 1 369 хил. лв. краткосрочна част.
- Банков заем по договор, сключен на 4 юли 2011 г. за сума в размер на 39 117 хил. лв., с краен срок на погасяване 25 юни 2017 г. и шест месечен лихвен процент в размер на 7.375%. Плащанията по кредита се осъществяват в евро. Групата следва да направи 6 погасителни вноски, първата от които е на 25 юни 2013 г. Кредитът е обезпечен с първи по ред особен залог на всички настоящи и бъдещи вземания по договори за разплащателни сметки, сключени с Банката - контрагент. Остатъкът по кредита към 31 декември 2012 г. е 48 896 хил. лв. (25 000 хил. евро.), от които 2 543 хил. лв. (1 300 хил. евро) краткосрочна част.
- Групата е получила заем от Търговска Банка по Договор за кредит 114, сключен на 06 юни 2006 г. с падеж: 25 април 2016 г. Лихвата е в размер на тримесечен EURIBOR

- плюс 4.50%. Обезпеченията по заема са Недвижим имот – „Дом на Геолога” – гр. Варна, к.к. Св. Св. Константин и Елена на стойност 6 293 хил. лв. – собственост на Парк Билд ООД. Валутата, в която се извършват плащанията, е евро. Съгласно погасителен план Групата погасява кредита с месечни вноски в размер на 189 хил. лв. (97 хил. евро). Остатъкът по кредита към 31 декември 2012 г. е в размер на 7 736 хил. лв. (3 955 хил. евро), от които дългосрочната част - 5 471 хил. лева и краткосрочна част - 2 265 хил. лв.
- Към 31 декември 2012 г. Групата има инвестиционен кредит от търговска банка с падеж на 18 февруари 2015 г. Плащанията се извършват в щатски долари, а лихвата по кредита е в размер на тримесечен LIBOR плюс 3.5 допълнителни пункта. Заемът е обезпечен със самолет BOING 737-300. Остатъкът по кредита към 31 декември 2012 г. е в размер на 3 573 хил. лв. (2 409 хил. щ.д.), от които дългосрочна част – 2 024 хил. лв. и краткосрочна част – 1 549 хил. лв.
 - Към 31 декември 2012 г. Групата има сключен договор за банков инвестиционен кредит, който е в сила до 31 декември 2015 г., за сума в размер до 1 437 хил. лв. при лихвен процент 3 месечен EUR Libor плюс 4 пункта надбавка. Плащанията по кредита се осъществяват в евро. Кредитът е обезпечен с ипотека върху втори и трети етаж на административна сграда, находяща се на ул. Кораб планина, и договор за поръчителство от Химимпорт АД. Остатъкът по кредита към 31 декември 2012 г. е 953 хил. лв. (487 хил. евро), от които дългосрочна част – 651 хил. лв. и краткосрочна част - 302 хил. лв.

Революиращи кредити

- Групата е страна по договор за банков революиращ кредит, сключен на 16 март 2011 г. с търговска банка, с падеж на 31 декември 2015 г. при лихвен процент – 12 месечен EURIBOR плюс 7 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията, е евро. Погасяването на кредита се извършва на 7 равни вноски по 1 117 хил. евро всяка. Заемът е обезпечен с ипотеки на недвижими имоти, залог върху машини, съоръжения и оборудване, собственост на дъщерното предприятие, чиято дейност се финансира. Остатъкът по кредита към 31 декември 2012 г. е в размер на 15 396 хил. лв. (7 872 хил. евро), (31 декември 2011 г. е в размер на 19 721 хил. лв. (10 083 хил. евро), от които дългосрочна част – 8 689 хил. лв. (2011: 13 088 хил. лв.) и краткосрочна част – 6 707 хил. лв. (2011: 6 633 хил. лв.)
- Групата е сключила три договора за банкови революиращи кредити с търговска банка съответно на 10 ноември 2006 г., 16 ноември 2006 г. и 29 август 2008 г. с падежи съответно 30 април 2015 г., 28 август 2017 г. и 28 август 2017 г. Лихвеният процент и по трите кредита е 6 месечен EURIBOR плюс 0,875 пункта надбавка. Плащанията се осъществяват в евро. Остатъкът по кредитите към 31 декември 2012 г. е в размер на 9 327 хил. лв. (4 769 хил. евро), от които дългосрочната част – 6 814 хил. лв. (2011: 8 551 хил. лв.) и краткосрочна част – 2 513 хил. лева (2011: 2 276 хил. лв.). Сконтото по банкови заеми в размер на 777 хил. лв., от които 515 хил. лв. дългосрочна част и 262 хил. лв. краткосрочна част.

Програма за целево рефинансиране на търговски банки

Към 31 декември 2012 г. Групата е получила кредити, както следва:

- по програма за целево рефинансиране на търговски банки в размер на 35 875 хил. лв., като средствата по кредита се предоставят на Групата за средносрочно и дългосрочно инвестиционно кредитиране и проектно финансиране, предназначено за техническо обновление, усвояване на нови технологии, ноу-хау, увеличение на конкурентноспособността и експортния потенциал, проекти по структурните фондове на ЕС и краткосрочно предекспортно финансиране на малки и средни предприятия, регистрирани по Търговския закон. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 декември 2018 г. като погасяването се извършва еднократно. Групата дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 март 2014 г., като погасяването се извършва еднократно.

Групата дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.

24.4.2. Краткосрочни банкови заеми

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Краткосрочна част на револвиращи и инвестиционни банкови кредити	15 617	13 252
Краткосрочни револвиращи и инвестиционни банкови кредити	41 192	27 833
Други	1 917	1 617
	58 726	42 702

Инвестиционни кредити

Задължението на Групата към 31 декември 2012 г. включва следните задължения по инвестиционни банкови заеми:

- Групата е получила заем в размер на 3 000 хил. лева от Търговска Банка по договор, сключен на 05 октомври 2011 г., с падеж на 05 октомври 2013 г. Лихвата е в размер на едномесечен SOFIBOR плюс 4.00%, като лихвата не може да бъде по-ниска от 8.5% и по-висока от 10%. Валутата, в която се извършват плащанията, е български лев. Заемът е обезпечен с недвижим имот – хотелски комплекс „Геолог” в к.к. Св. Св. Константин и Елена, собственост на Парк Билд ООД;

Револвиращ кредит

- Групата е получила заем в размер на 10 000 хил. лв. от Търговска банка по договор, сключен на 28 януари 2008 г. с падеж на 25 март 2012 г. Лихвата е в размер на 1 месечен SOFIBOR плюс 6 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията, е български лев. Обезпечение по договора са ипотеките на недвижими имоти, заложен на машини, съоръжения и оборудване, по реда на Закона за особените залози заложен върху дълготрайни материални активи.
- През 2007 г. Групата е сключила 2 договора за банкови револвиращи кредити, които са в сила до 20 септември 2013 г., за сума в общ размер на 18 195 хил. лв. при лихвени проценти както следва – 1 седмичен SOFIBOR плюс 3 пункта надбавка и 1 месечен SOFIBOR плюс 3,5 пункта надбавка. Плащанията и по двата кредита се осъществяват в български лев. Кредитите са обезпечени с ипотеките на недвижими имоти, машини и съоръжения по реда на Закона за особените залози, както и заложен върху материални запаси и бъдещи вземания. Остатъкът по кредитите към 31 декември 2012 г. е 16 200 хил. лв. Сkonto по банкови заеми е в размер на 72 хил. лв.
- На 12 май 2009 г. Групата е сключила договор за предоставяне на овърдрафт в размер на 6 135 хил. евро. Заемът е класифициран като краткосрочен, тъй като в рамките на финансовата година Групата има право да получи и върне средства до отпуснатия лимит. Размерът на усвоената сума към 31.12.2012 г. е 8 867 хил. лв. (2011 г.: 10 884 хил. лв.). Заемът се погасява в евро. Лихвеният процент по договора е тримесечен EURIBOR плюс 7 пункта, но не по-малко от 8.51%. Договорът е обезпечен с активи на Групата – хангар, заложен на вземане по договор за наем сключен с Луфтханза Техник София ООД, заложен на активи на свързано лице – Авиокомпания Хемус Ер ЕАД и поръчителство от свързано лице – Българскиан Еървейз Груп ЕАД. Остатъкът по кредита към 31 декември 2012 г. е в размер на 8 838 хил. лв. (4 519 хил. евро).
- Групата е получила заем, сключен на 10 август 2006 г., с падеж, който е удължен до 31 август 2012 г. Лихвата е в размер на 3 месечен SOFIBOR плюс 5 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията, е български лев. Обезпеченията по кредита са

ипотеки на недвижими имоти, залог върху дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози. Остатъкът по кредита към 31 декември 2012 г. е в размер на 2 467 хил. лв.

- Два договора за банков кредит, сключени с Търговска банка за предоставяне на оборотни средства. Сроковете по заемите са до 28.06.2013 г. и съответно до 28.02.2014 г. Усвоената и дължимата сума към 31.12.2012 г. е в размер на 759 хил. лв. (2011 г. : 505 хил. лв.). Годишният лихвен процент по договора е 9 % върху използваната част от отпуснатия заем. Балансовата стойности на активите, предоставени като обезпечение по заема е представена в пояснение 15.

Към 31 декември 2012 г. заемите с две от търговските банки, отпуснали заеми на Групата (Юробанк и еф джи България АД и банка ДСК ЕАД), са с изтекъл падеж. Ръководството на Групата е предприело мерки за преговаряне условията по договорите относно тяхното погасяване. Към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет не е постигнато споразумение между страните.

24.5. Други заеми

	Текущи		Нетекущи	
	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Други заеми	59 160	44 379	14 841	11 331

24.5.1. Други дългосрочни заеми

	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Финансирания от ДФ "Земеделие"	668	-
Дългосрочни заеми	14 173	11 331
	14 841	11 331

Други дългосрочни заеми са получени от трети лица – търговски дружества при годишни лихвени равнища от 8% до 12% в зависимост от срочността на кредита. Получените заеми не са обезпечени с активи на Групата. Плащанията по тях се извършват във валутата, в която са отпуснати.

24.5.2. Други краткосрочни заеми

	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Краткосрочните заеми	59 160	44 379
	59 160	44 379

Краткосрочните заеми са получени при годишни лихвени равнища от 8% до 12% в зависимост от срочността на кредита. Заемите са без обезпечения. Справедливата стойност на получените заеми не е определяна по отделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

24.6. Задължения по договори за застраховане

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Задължения по застраховане	7 799	6 890
Задължения по презастраховане	5 957	10 662
Разчети с Гаранционен фонд	1 206	1 294
Други	18	-
	14 980	18 846

24.7. Деривативи, държани за търгуване

Към 31 декември 2012 г. деривативите, държани за търгуване в размер на 8 265 хил. лв., (2011 г.: 6 098 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

24.8. Депозити от банки

	Текущи		Нетекущи	
	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Безсрочни депозити от местни банки				
-В български лева	1 537	4 116	-	-
-В чуждестранна валута	793	3 296	-	-
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	6	915	-	-
Срочни депозити от местни банки в български лева	17 995	4 040	-	-
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	15 682	37 866	2 934	-
	36 013	50 233	2 934	-

24.9. Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа

Към 31 декември 2012 г. Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 20 143 хил. лв. (2011 г.: 29 170 хил. лв.), в това число и натрупани задължения по лихви по тях. Групата е обезпечила това задължение със залог на български държавни ценни книжа. Падежът на тези споразумения е от януари до юни 2013 г.

25. Задължения към осигурени лица

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Привлечени средства на доброволен пенсионен фонд	54 697	48 894
Привлечени средства на професионален пенсионен фонд	65 158	53 033
Привлечени средства на универсален пенсионен фонд	420 093	322 539
	539 948	424 466

Чистата стойност на активите на фондовете, управлявани от ПООАД “ЦКБ-Сила” АД към 31 декември 2012 г. е 539 948 хил. лв. Увеличението в размер на 115 482 хил. лв. спрямо задълженията към 31 декември 2011 г. основно се дължат на постъпления от положителен доход от инвестирането на средствата на осигурените лица, реализиран през 2012 г., постъпления от осигурителни вноски и намаление на изплатените суми по осигурителни договори.

Изменението в нетните активи в наличност за доходи е в резултат на:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
В началото на периода	424 466	353 798
Постъпили осигурителни вноски	79 027	75 641
Постъпили суми от пенсионни фондове, управлявани от други ПООА	22 506	23 648
Общо увеличение от осигурителни вноски	101 533	99 289
Доход от инвестиране средствата на фонда	42 150	11 127
Резултат от инвестиране на средствата на фонда	42 150	11 127
Изплатени пенсии	(109)	(103)
Еднократно изплатени суми на осигурени лица	(3 448)	(3 940)
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица	(576)	(524)
Средства за превеждане в НОИ	(640)	(10 433)
Изплатени суми по осигурителни договори	(4 773)	(15 000)
Преведени суми на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове	(14 753)	(17 164)
Преведени суми на държавния бюджет	(103)	(97)
Встъпителна такса	(5)	(7)
Такса за обслужване	(166)	(155)
9% такса от доходността	(355)	(137)
5% такса за обслужване	(3 650)	(3 486)
1% инвестиционна такса	(4 282)	(3 343)
Такса за прехвърляне	(105)	(352)
Такса за изтегляне	(9)	(7)
В края на периода	539 948	424 466

Нетните активи в наличност за доходи са разпределени както следва:

	2012	2011
	‘000 лв.	‘000 лв.
Индивидуални партии	539 023	423 610
Резерв за гарантиране на мин.доходност	925	856
Нетни активи в наличност за доходи	539 948	424 466

26. Търговски задължения

	<u>Краткосрочни</u>		<u>Дългосрочни</u>	
	2012	2011	2012	2011
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Търговски задължения	109 895	80 539	21 337	22 318

26.1. Дългосрочни търговски задължения

	2012	2011
	‘000 лв.	‘000 лв.
Публични задължения	21 318	21 271
Други	19	1 047
	21 337	22 318

Нетната балансова стойност на търговските задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Публични задължения

Дългосрочни търговски задължения в размер на 21 318 хил. лв. (2011 г.: 21 271 хил. лв.) представляват балансовата стойност на задължение за летищни такси и други подобни публични задължения, изчислена посредством метода на ефективната лихва. Съгласно споразумение от 21 юли 2009 г. задълженията на Групата са разсрочени до 20 юли 2017 г. и съответно отсрочени за първите 3 години. Главницата по задължението е в размер на 17 998 хил. лв. Ефективния годишен лихвен процент е определен на 10,44%, като са взети предвид условията на сключеното споразумение и други фактори, които биха могли да окажат влияние. Валутата, в която се извършват плащанията е лева.

26.2. Краткосрочни търговски задължения

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Търговски задължения авиационна дейност	58 116	45 374
Търговски задължения производствена дейност	8 350	4 489
Търговски задължения речен транспорт	8 052	9 018
Търговски задължения застрахователна дейност	6 064	7 547
Търговски задължения банкова дейност	3 824	2 153
Търговски задължения фармацевтична дейност	2 747	1 955
Други	22 742	10 003
	109 895	80 539

Не са представени справедливи стойности на търговските и други задължения, тъй като ръководството на Групата счита, че стойностите, по които те са представени в консолидирания отчет за финансово състояние, отразяват тяхната справедлива стойност поради краткосрочния им характер.

27. Възнаграждения на персонала

27.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала се състоят от текущи заплати и възнаграждения, разходи за социални осигуровки, неизползвани отпуски и провизии за пенсии, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(89 439)	(81 125)
Разходи за социални осигуровки	(15 351)	(14 087)
Разходи за персонала	(104 790)	(95 212)

27.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Провизии за пенсии	2 655	2 188
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	2 655	2 188
Текущи:		
Задължения към персонала	9 669	9 208
Задължения към осигурителни институции	2 889	2 526
Провизии за пенсии	374	839
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	12 932	12 573

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2013 г.

При определяне на пенсионните задължения са използвани актюерски допускания. Ръководството на Групата е направило предположения след консултации с независими актюери, които са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството. Действителните резултати обаче могат да се различават от направените предположения.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	3 027	3 069
Увеличение на провизиите в резултат на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите пет години	186	285
Дисконтиране	19	(61)
Увеличение на провизиите в резултат на промени в сконтовия процент	3	2
Увеличение на провизиите в резултат на промени в brutната заплата на персонала	(1)	11
Изплатени обезщетения на персонала	(205)	(279)
Провизии за пенсиониране в края на годината	3 029	3 027

28. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Корпоративен данък	3 378	3 277
Акциз за внасяне	90	50
Други данъци	5 299	6 933
	8 767	10 260

29. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	Краткосрочни		Дългосрочни	
	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Други задължения	94 603	75 690	3 276	1 204

29.1. Други дългосрочни задължения

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Договор за новация	1 790	-
Финансиране Транс европейски транспортни мрежи	1 173	1 173
Други	313	31
	3 276	1 204

Към 31 декември 2012 г. Групата е бенефициент по Решение за отпускане на финансова помощ от Комисията на европейските общности за проекти от общ интерес „Проучвания във връзка с проект за разширяване на пристанищен терминал Леспорт като част от пристанище Варна по отношение на прилагането на европейските стандарти в България” 2008-BG-90300-S в областта на трансевропейските транспортни мрежи (TEN-T), издадено на 10 юни 2009 г.

Групата има задължение за учредяване на банкова гаранция в размер на 600 хил. евро (1 173 хил. лв.) съгласно договор № 80800ББГ-А-0191 от 24 юли 2009 г. с цел ограничаване на финансовия риск, свързан с изплащането на предварителното финансиране. Обезпеченията по гаранцията представляват залог върху активи на Групата, включени в пояснение 8.

29.2. Други краткосрочни задължения

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Гаранции	36 726	13 819
Продадени самолетни билети	24 177	20 465
Получени аванси	6 843	18 731
Задължение по цесии	5 209	830
Задължения по концесионни възнаграждения	1 980	1 755
Други	19 668	20 090
	94 603	75 690

Значителна част от гаранциите в размер на 30 649 хил. лв. (2011 г.: 8 156 лв.) представлява задължения по получен гаранционен депозит формирани по договор за покупко-продажба на нетекущи активи с Цетисиме трейд ЕООД. Групата има и получени гаранции в размер на 2 225 хил. лв. (2011 г.: 3 673 хил. лв.) по договори за отдаване на самолети на оперативен лизинг на други авиокомпании.

Задълженията по продадени билети в размер на 24 177 хил. лв. (2011 г.: 20 465 хил. лв.) представляват извършени продажби на самолетни билети, за които към датата на консолидирания финансов отчет не е настъпил момента на фактическо предоставяне на услугата т.е. извършване на превоза.

30. Приходи от нефинансова дейност

Приходите от нефинансова дейност на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Приходи от извършени самолетни полети	265 760	224 696
Приходи от услуги	64 272	93 088
Приходи от продажба на стоки	46 991	47 153
Приходи от продажба на продукция	65 469	21 228
Други	42 760	91 714
	485 252	477 879

31. Разходи за нефинансова дейност

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Разходи за външни услуги	(205 803)	(178 453)
Разходи за материали	(158 447)	(126 344)
Отчетна стойност на продадените стоки	(42 569)	(39 520)
Разходи за персонала	(35 387)	(33 445)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	(26 017)	(31 253)
Други разходи	(15 338)	(12 652)
	(483 561)	(421 667)

Разходите за независим финансов одит за 2012 г. са в размер на 78 хил. лв. (За 2011 г. – 59 хил. лв.)

32. Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Печалба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	8 067	43 934
Загуба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	(20)	(851)
Нетен ефект от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	8 047	43 083

33. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Приходи от продажба на нетекущи активи	48 815	42 578
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	(24 515)	(11 740)
	24 300	30 838

34. Приходи от застраховане

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Приходи от застрахователни премии	166 528	157 891
Приходи от освободени застрахователни резерви	154 510	132 771
Приходи от презастраховане	24 198	20 648
Приходи от регресии	7 235	6 626
Други приходи от застраховане	467	5 714
	352 938	323 650

34.1. Приходи от застрахователни премии

	2012 ‘000 лв.	2012 %	2011 ‘000 лв.	2011 %
Каско	85 220	51,17%	73 519	46,56%
Отговорности МПС	52 415	31,48%	49 773	31,52%
Пожар и природни бедствия	10 031	6,02%	9 428	5,97%
Злополука	3 753	2,25%	2 828	1,79%
Помощ при пътуване	2 987	1,79%	2 606	1,65%
Обща гражданска отговорност	2 703	1,62%	2 475	1,57%
Каско на летателни апарати	2 340	1,41%	5 374	3,40%
ГО, свързана с летателни апарати	1 783	1,07%	4 888	3,10%
Щети на имущество	1 461	0,88%	1 703	1,08%
Живот и рента	942	0,57%	514	0,33%
Допълнителна застраховка	892	0,54%	901	0,57%
Товари по време на превоз	528	0,32%	730	0,46%
Застраховка на гаранции	486	0,29%	636	0,40%
Кредити и лизинг	214	0,13%	675	0,43%
Каско на плавателни съдове	177	0,11%	540	0,34%
Болнична помощ	123	0,07%	93	0,06%
Подобряване на здравето и предпазване от заболяване	120	0,07%	79	0,05%
Възстановяване на разходи	105	0,06%	57	0,04%
Дентална помощ	84	0,05%	40	0,03%
Извънболнична медицинска помощ	80	0,05%	60	0,04%
Разни финансови загуби	40	0,02%	878	0,55%
Допълнителни услуги, свързани с битови увреждания	29	0,02%	24	0,02%
ГО, свързана с плавателни съдове	15	0,01%	70	0,04%
	166 528	100,00%	157 891	100,00%

35. Разходи по застраховане

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Разходи за заделени застрахователни резерви	(178 744)	(153 746)
Изплатени застрахователни суми и обезщетения	(79 538)	(68 365)
Разходи по презастраховане	(33 670)	(33 804)
Аквизиционни разходи	(33 330)	(29 947)
Разходи за ликвидация на щети	(10 714)	(2 356)
Други застрахователни разходи	(2 853)	(10 370)
	(338 849)	(298 588)

35.1. Изплатени застрахователни суми и обезщетения

През 2012 г. и 2011 г. са изплатени следните обезщетения по групи застраховки:

	2012 изплатени обезщетения '000 лв.	2012 относителен дял %	2011 изплатени обезщетения '000 лв.	2011 относителен дял %
Каско	54 899	69,02%	48 270	70,61%
Отговорности МПС	16 079	20,22%	13 874	20,28%
Пожар и природни бедствия	3 032	3,81%	989	1,45%
Обща гражданска отговорност	1 658	2,08%	685	1,00%
Злополука	1 102	1,39%	866	1,27%
Помощ при пътуване	888	1,12%	886	1,30%
Животозастраховане	619	0,78%	37	0,05%
Каско на летателни апарати	497	0,62%	135	0,20%
Щети на имущество	432	0,54%	541	0,79%
Здравноосигурителна дейност	205	0,26%	5	0,01%
Каско на плавателни съдове	67	0,08%	275	0,40%
ГО свързана с летателни апарати	27	0,03%	57	0,08%
Кредити и лизинг	18	0,02%	1 472	2,15%
Разни финансови загуби	12	0,02%	72	0,11%
Товари по време на превоз	3	0,00%	101	0,15%
ГО свързана с плавателни съдове	-	0,00%	100	0,15%
	79 538	100,00%	68 365	100,00%

36. Приходи от лихви

	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Приходи от лихви по видове източници:		
Предприятия	153 759	150 671
ДЦК	27 735	25 216
Банки	16 828	6 982
Граждани	32 292	36 124
Други	3 779	1 360
	234 393	220 353

37. Разходи за лихви

	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Разходи за лихви по депозанти:		
Предприятия	(45 462)	(56 340)
Граждани	(84 768)	(74 764)
Банки	(28 437)	(13 200)
Други	(624)	(989)
	(159 291)	(145 293)

38. Печалба от операции с инвестиции и финансови инструменти

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Преоценка на финансови инструменти	294 921	234 674
Положителни разлики от операции с ценни книжа и инвестиции	68 859	50 497
Други	3 751	1 264
	367 531	286 435

39. Загуба от операции с инвестиции и финансови инструменти

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Преоценка на финансови инструменти	(188 709)	(214 578)
Отрицателни разлики от операции с ценни книжа	(11 172)	(27 601)
Други	(483)	(1 932)
	(200 364)	(244 111)

40. Административни разходи

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Разходи за персонала	(69 403)	(61 767)
Разходи за външни услуги	(61 168)	(58 177)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	(25 460)	(35 239)
Разходи за материали	(7 126)	(6 110)
Други	(27 030)	(27 688)
	(190 187)	(188 981)

41. Печалба от придобивания

От осъществените през 2012 г. бизнескомбинации, Групата е отчела печалба в размер на 346 хил. лв., която се отнася до следните дружества, включени в консолидацията:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Асела АД	183	-
Беса Тур АД	135	-
АК Пластик ООД	28	-
	346	-

42. Други финансови приходи

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Приходи от такси и комисионни, нетно	41 628	22 417
Нетен резултат от промяна на валутни курсове	4 195	3 995
Други	6 197	16 599
	52 020	43 011

42.1. Приходи от такси и комисионни

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Банкови преводи в страната и чужбина	18 941	17 596
Обслужване на сметки	5 746	2 507
Отпускане и погасяване на кредити	5 844	2 194
Обслужване на задбалансови ангажименти	1 359	1 163
Други приходи от такси и комисионни, различни от банкови	8 673	-
Други приходи	8 231	5 607
Общо приходи от такси и комисионни	48 794	29 067

42.2. Разходи от такси и комисионни

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Банкови преводи в страната и чужбина	(3 185)	(3 175)
Обслужване на сметки	(296)	(167)
Освобождаване на ценни пратки	(208)	(158)
Сделки с ценни книжа	(407)	(70)
Други разходи за такси и комисионни, различни от банкови	(2 535)	(2 838)
Други разходи	(535)	(242)
Общо разходи за такси и комисионни	(7 166)	(6 650)

43. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10 % (2011 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Печалба за периода преди данъци	125 762	128 608
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(12 576)	(12 861)
Нетен ефект от корекции на счетоводния резултат за данъчни цели	6 637	7 485
Текущ разход за данък	(5 939)	(5 376)
Отсрочен данъчен разход		
Начисление и обратно проявление на данъчни временни разлики	(4 858)	(629)
Разходи за данъци	(10 797)	(6 005)

Пояснение 14 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

44. Доход на акция

44.1. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен като за числител е използвана величината – нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции.
 Среднопретегленият брой обикновени акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	31 декември 2012	31 декември 2011
Нетна печалба, подлежаща на разпределение в лева	104 099 000	111 681 000
Среднопретеглен брой акции	145 607 982	147 214 743
Основен доход на акция (лева за акция)	0.7149	0.7586

Среднопретегленият брой общо акции/ обикновени и привилегировани/, използван за изчисляването на намаления доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	31 декември 2012	31 декември 2011
Нетна печалба, подлежаща на разпределение в лева, коригирана с разходи за дивиденди	110 883 200	119 251 661
Среднопретеглен брой акции	230 205 369	232 810 174
Доход на акция с намалена стойност (лева за акция)	0.4817	0.5122

45. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собствениците и асоциирани предприятия и ключов управленски персонал. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са

извършвани при специални условия. Разчетните суми обикновено се уреждат по банков път, в брой или чрез прихващане.

45.1. Сделки със собствениците

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи		
<i>- приходи от лихви</i>		
Химимпорт Инвест АД	13 317	15 058
Покупки на услуги, разходи за лихви и други разходи		
<i>- покупки на услуги</i>		
Химимпорт Инвест АД	(10)	(90)
<i>- разходи за лихви</i>		
Химимпорт Инвест АД	-	(284)

45.2. Сделки с асоциирани и други предприятия извън група

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи		
<i>- продажба на продукция</i>		
Каварна Газ ООД	1 326	1 379
Химснаб Трейд ООД	433	-
Фрапорт ТСЕМ АД	-	181
<i>- продажба на стоки</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	1 267	1 012
ВиТиСи АД	254	-
Химснаб Трейд ООД	23	22
Асенова Крепост АД	-	73
Други	21	-
<i>- продажба на услуги</i>		
Луфтханза Техник София ООД	2 840	411
ЦКБ Лидер ДФ	506	479
ЦКБ Актив ДФ	410	374
Хемус ЕР АД	385	191
Консорциум Енергопроект-Роял Хасконинг	103	71
Балкантурс ООД	50	-
ЦКБ Гарант ДФ	13	12
Химснаб Трейд ООД	-	4
Други	74	643
<i>- приходи от лихви</i>		
Авиокомпания Хемус ЕР ЕАД	8 351	7 351
Нико Комерс ООД	714	-
Фрапорт ТСЕМ АД	467	181
Конор – Швейцария	90	86

Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи	2012	2011
	‘000 лв.	‘000 лв.
Луфтханза Техник София ООД	85	23
Варнафери ООД	49	-
М Кар ООД	33	161
Други	139	1 657
<i>- други приходи</i>		
Луфтханза Техник София ООД	2 065	1 643
Авиокомпания Хемус ЕР ЕАД	960	2 997
Други	40	25
Покупки на услуги и разходи за лихви		
<i>- покупки на услуги</i>		
Луфтханза Техник София ООД	(6 813)	(3 002)
Авиокомпания Хемус ЕР ЕАД	(5 450)	(16 678)
Фрапорт ТСЕМ АД	(4 097)	(3 393)
Други	(38)	(167)
<i>- разходи за лихви</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	(304)	(480)
ПОК Съгласие АД	(70)	(75)
Добрички панаир АД	(39)	(32)
Амадеус България ООД	(20)	(29)
Инвест кепитъл ЕАД	(8)	(11)
Други	(27)	(430)

45.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2012	2011
	‘000 лв.	‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	(570)	(2 193)
Разходи за социални осигуровки	(28)	(28)
Служебни автомобили	(9)	(8)
Общо краткосрочни възнаграждения	(607)	(2 229)

46. Разчети със свързани лица в края на годината

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Дългосрочни вземания от:		
<i>- собственици</i>		
Химимпорт Инвест АД	2 300	-
	2 300	-
<i>- асоциирани предприятия</i>		
Луфтханза Техник София ООД	3 042	94
Фрапорт ТСЕМ АД	-	1 347
	3 042	1 441
<i>- други свързани лица извън групата</i>		
Авиокомпания Хемус Ер ЕАД	8 078	96
Други	1 459	644
	9 537	740
Общо дългосрочни вземания от свързани лица	14 879	2 181
Краткосрочни вземания от:		
<i>- собственици</i>		
Химимпорт Инвест АД	126 536	147 383
	126 536	147 383
<i>- асоциирани предприятия</i>		
Конор ГмбХ	9 356	9 422
Луфтханза Техник София ООД	900	726
Каварна Газ ООД	592	531
Фрапорт ТСЕМ АД	91	5 974
ПОК Съгласие АД	1	649
Холдинг Нов век АД	1	-
	10 941	17 302
<i>- други свързани лица извън групата</i>		
Авиокомпания Хемус Ер ЕАД	86 530	86 555
Нико Комерс ООД	8 889	-
Консорциум Енергопроект – Роял Хасконинг	1 414	2 471
Химснаб Трейд ООД	56	27
М Кар ООД	1	2 186
ОАО Летище Казан	-	10 571
Асенова крепост АД	-	26
Други	4 741	154
	101 631	101 990
Общо краткосрочни вземания от свързани лица	239 108	266 675

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Дългосрочни задължения към:		
<i>- собственици</i>		
Химимпорт Инвест АД	157	-
<i>- асоциирани дружества</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	2 039	1 430
ВТС АД	1 383	-
Амадеус България ООД	135	130
ПОК Съгласие АД	34	88
Луфтханза Техник София ООД	15	43
Каварна Газ ООД	6	22
	3 612	1 713
<i>- други свързани лица извън групата</i>		
Нюанс БГ АД	162	-
М Кар ООД	80	-
Авиокомпания Хемус Ер ЕАД	58	170
Химснаб Трейд ООД	27	27
Кепитъл Инвест ЕАД	17	9
Инвест Кепитъл ЕАД	1	3
Асела АД	-	46
Асенова крепост АД	-	21
Пампорово пропърти ЕООД	-	2
Холдинг Асенова крепост АД	-	1
Други	39	45
	384	324
Общо дългосрочни задължения към свързани лица	4 153	2 037
Краткосрочни задължения към:		
<i>- собственици</i>		
Химинвест Институт	494	-
Химимпорт Инвест АД	9 482	109
	9 976	109
<i>- асоциирани дружества</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	17 305	2 773
Луфтханза Техник София ООД	2 675	1 766
ПОК Съгласие АД, заедно с ППФ, УПФ и ДПФ Съгласие	1 003	9 046
Добрички панаир АД	951	897
ВТС АД	645	-
Амадеус България ООД	401	395
Каварна Газ ООД	62	62
	23 042	14 939
<i>- други свързани лица извън групата</i>		
Консорциум Енергопроект - Роял Хасконинг	1 900	2 797
М Кар ООД	437	216
Нюанс БГ АД	338	-
Инвест Кепитъл ЕАД	252	226
Варна Карс ООД	143	-
Авиокомпания Хемус Ер ЕАД	39	39
Кепитъл Инвест ЕАД	39	31
Холдинг Асенова крепост АД	-	2 192

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Асенова крепост АД	-	429
ОАО Летище Казан	-	237
Асела АД	-	138
Химснаб Трейд ООД	-	19
Други	793	652
	3 941	6 976
Общо краткосрочни задължения към свързани лица	36 959	22 024

47. Условни активи, условни пасиви и поети ангажименти

Към 31 декември 2012 г. и 2011 г. Групата има сключени договори за отпускане на банкови кредити на клиенти, чието бъдещо усвояване зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

Общата сума на условните задължения по отношение на банковата дейност на Групата са както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Банкови гаранции		
В български лева	27 510	22 702
В чуждестранна валута	50 331	49 279
• Неотменими ангажименти	78 832	90 200
• Други условни задължения	71	98
Общо условни задължения	156 744	162 279

Групата е страна по издадени банкови гаранции по договор от Банка ДСК ЕАД, с обезпечение ипотека върху сграда Дом на геолога в к.к. Св. Св. Константин и Елена, собственост на Парк Билд ЕООД, както следва:

- Банкова гаранция в полза на Иморент България в размер на 114 хил. евро
- Банкова гаранция от името на ПДНГ АД в полза на Национална агенция по приходите на стойност 43 хил. лв.
- Банкова гаранция в полза на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма в размер до 133 хил. лв.

Други банкови гаранции, издадени от Банка ДСК ЕАД са както следва:

- за сумата от 50 000 евро, обезпечаваща изпълнението на дейностите по опазване на околната среда и рекултивация на нарушените в резултат на геологопроучвателните дейности терен
- и в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша. Банковата гаранция е със срок на валидност до 30.06.2015 г.
- за сумата 18 хил. евро, обезпечаваща изпълнението на работната програма от Групата за първата година по Договора за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша.

Групата е страна по издадени банкови гаранции от Уникредит Булбанк АД на обща стойност 427 хил. лв. Банковите гаранции са със срок на валидност 30.11.2030 г.

Поети ангажменти

Към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, Групата има поети следните ангажменти:

- Във връзка със сключен договор за концесия, Групата се задължава да експлоатира и поддържа Пристанищен терминал – Балчик, териториално-обособена зона от Пристанище за обществен транспорт с национално значение – Варна; да извърши инвестиции съгласно Инвестиционна програма в размер не по-малък от 3 475 хил. лв. до 31 декември 2013 г.; да поддържа определен средногодишен товарооборот и да прилага определена социална програма по отношение на персонала.
- Във връзка със сключен договор за концесия Групата е концесионер на пристанищен терминал „Леспорт” за срок от 30 години, считано от 30 май 2006 г. Във връзка с договора за концесия Групата се задължава да експлоатира и поддържа Пристанищен терминал Леспорт, част от Пристанище за обществен транспорт с национално значение – Варна; да извърши инвестиции съгласно Генералния план за развитие на пристанищен терминал Леспорт, одобрен от Министерството на транспорта и Министерството на регионалното развитие и благоустройството; да инвестира средства съгласно Инвестиционна програма; която за първите две години възлиза в размер не по-малък от 20 742 хил. лв., за първите десет години – в размер не по-малък от 99 192 хил. лв., а за целия срок – в размер не по-малък от 129 010 хил. лв.; да поддържа определен средногодишен товарооборот; да поддържа банкови гаранции за изпълнение за срока на договора и да прилага определена социална програма по отношение на персонала.

Условните пасиви за Групата по отношение на асоциирани предприятия се отнасят до дружество Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт АД. Асоциираното дружество е концесионер по договор за модернизирание и експлоатация на Гражданско летище за обществено ползване „Бургас” и Гражданско летище за обществено ползване „Варна”. Във връзка с изпълнението на този концесионен договор, е издадена банкова контрагаранция от Уникредит Булбанк АД в полза на Bayerische Hypo-Und Vereinsbank AG за добро изпълнение на задълженията на концесионера. Групата в качеството ѝ на акционер е предоставила банкова гаранция на стойност 6 000 хил. евро обезпечаваща 40% от размера на издадената банкова контрагаранция. Срокът на валидност на гаранцията според последния сключен анекс е до 10.12.2013г.

През годината са предявени различни правни иски от и към Групата. С изключение на тези, за които вече са начислени провизии, ръководството на Групата счита, че отправените иски са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Групата при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независим правен консултант. Нито един от гореспоменатите иски не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Групата при разрешаването на споровете.

48. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2012	2011
		'000 лв.	'000 лв.
Финансови активи, държани до падеж:			
- нетекущи		98 068	130 919
- текущи	16.3	191 281	130 504
Финансови активи на разположение за продажба:			
- нетекущи	14.5	270 538	346 360
- текущи	17.4	54 199	32 858
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):			
- нетекущи	14.4	3 284	2 520
- текущи	17.2	714 361	542 326
Кредити и вземания:			
- нетекущи		1 297 828	865 084
- текущи		949 082	1 340 502
Пари и парични еквиваленти	21	1 212 020	1 021 696
		4 790 661	4 412 769
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Нетекущи пасиви:			
- задължения към депозанти	24.1	600 829	503 190
- задължения за дивиденди	24.2	43 834	53 399
- заеми	24.3 24.4		
	24.5	291 506	163 202
- задължения по финансов лизинг	9.1	15 462	2 037
- търговски и други задължения	17, 19	22 541	450 025
Текущи пасиви:			
- задължения към депозанти	24.1	2 309 663	2 035 229
- задължения за дивиденди	24.2	15 935	15 921
- заеми	24.3 24.4		
	24.5	121 641	222 196
- задължения по финансов лизинг	9.1	5 417	22 024
- търговски и други задължения	17, 19	197 655	197 449
		3 624 483	3 664 672

Вижте пояснение 4.19 за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности са описани в пояснение 25. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 50.

49. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата и в резултат на оперативната си и инвестиционна дейност, Групата е изложена на различни видове рискове – застрахователен риск, пазарен риск, риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени. Управлението на риска на Групата се осъществява от управителния съвет на Групата. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на риск. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте Пояснение 48. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са изброени по-долу.

49.1. Застрахователен риск

Застрахователен риск е рискът от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размерът на щетите и на дължимите обезщетения да надхвърлят размера на заделените застрахователни резерви.

Това зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида застрахователен портфейл, размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск от голямо значение има разнообразието на застрахователния портфейл и теорията на вероятностите.

Основните рискове, на които Групата е изложена са:

- Риск, свързан с възвращаемост от направените инвестиции - риск от загуба, когато възвращаемостта на инвестициите се различава от очакваното.
- Риск, свързан с разходите – риск от загуба, когато разходите се различават от очакваното;

Групата се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователни рискове, като това намира отражение в общите условия. Посредством разнообразни методи за оценка и контрол Ръководител на отдел Вътрешен контрол извършва регулярно оценка на риска и наблюдава акумулацията на застрахователни суми по група клиенти и региони. Управлението на риска се осъществява от Дирекция Вътрешен контрол в сътрудничество с актюерите и ръководството на Групата.

Основните фактори, от които зависи положителния финансов резултат на Групата от застрахователна дейност са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Следващата таблица показва чувствителността на Групата в собствения капитал, текущата печалба преди данъци, границата на платежоспособност и коефициент на покритие на границата на платежоспособност (изискуем капитал) със собствен капитал.

Симулации към 31 декември 2012 г.	Печалба ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.	Граница на платежоспос обност ‘000 лв.	Коефициент на покритие %	Δ на коефициента на покритие %
Текуща капиталова позиция	205	58 319	25 750	226%	
Доход от инвестиции (+2%)	13 938	72 052	25 750	280%	53%
Доход от инвестиции (- 1,5%)	9 983	68 097	25 750	264%	38%
Увеличение на квотата на разходите (+10%)	-3 848	54 265	25 750	211%	-16%
Увеличение на квотата на щетимост (+10%)	-4 823	53 291	25 750	207%	-20%

Симулации към 31 декември 2011 г.	Печалба ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.	Граница на платежоспо собност ‘000 лв.	Коефициент на покритие %	Δ на коефициента на покритие %
Текуща капиталова позиция	899	40 517	25 750	157%	
Доход от инвестиции (+2%)	3 431	43 049	25 750	167%	10%
Доход от инвестиции (- 1,5%)	255	39 873	25 750	155%	-3%
Увеличение на квотата на разходите (+10%)	-2 309	37 309	25 750	145%	-12%
Увеличение на квотата на щетимост (+10%)	-3 002	36 616	25 750	142%	-15%

При симулирано увеличение на дохода от инвестиции с 2% и запазване размера на квотата на щетимост и квотата на разходите се наблюдава нарастване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие, а границата на платежоспособността остава непроменена, защото няма промяна в премийния приход.

При симулирано намаление на дохода от инвестиции с 1,5% и отново запазване размера на квотата на щетимост и квотата на разходите се наблюдава намаляване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена, защото няма промяна в премийния приход или щетите.

При симулирано увеличение на щетимостта с 10% се наблюдава намаляване на печалбата, собствения капитал, и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена, защото няма промяна в премийния приход.

При симулирано увеличение на нетната квота на разходите с 10% се получава намаляване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена.

Посочения анализ на чувствителността показва добро ниво на капитализация на Групата.

49.1.1. Презастрахователна стратегия

Групата презастрахова част от рисковете си с цел да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Всички договори за факултативно презастраховане са предварително одобрени от страна на ръководството. Преди да се сключи презастрахователен договор Групата анализира кредитния рейтинг на съответните презастрахователи. Избират се презастрахователи с висок кредитен рейтинг. Групата анализира периодично текущото

финансово състояние на презастрахователите, с които има сключени презастрахователни ангажименти.

Групата сключва презастрахователни ангажименти с различни презастрахователи с висок кредитен рейтинг, за да контролира излагането на загуби в резултат на едно застрахователно събитие.

49.1.2. Процес на уреждане на щети

Таблицата за щетимост и по-конкретно съответния процент на квотата на щетимост дава възможност да се получи по-точна представа за развитието на риска през отчетните периоди:

Видове застраховки	2012	2012	2011	2011
	бруто квота на щетимост %	нето квота на щетимост %	бруто квота на щетимост %	нето квота на щетимост %
Злополука, в т.ч.	23%	23%	45%	43%
- Злополука на пътниците в общ. транспорт	3%	4%	0%	0%
Заболяване	0%	0%	0%	0%
Каско	67%	68%	59%	59%
Релсови превозни средства	0%	0%	0%	0%
Каско на летателни апарати	4%	360%	45%	73%
Каско на плавателни съдове	49%	68%	39%	41%
Товари по време на превоз	4%	0%	1%	1%
Пожар и природни бедствия	70%	58%	15%	11%
Щети на имущество	30%	33%	-23%	-26%
Отговорности МПС в т.ч.	44%	42%	59%	55%
- ГО на автомобилиста	44%	42%	60%	55%
- ГО за чужбина - Зелена карта	46%	48%	26%	32%
- Гранична ГО	4%	4%	4%	4%
- Отговорност на превозвача при превоз на товари по шосе	53%	41%	52%	54%
ГО свързана с летателни апарати	1%	13%	0%	44%
ГО свързана с плавателни съдове	(86%)	(13%)	263%	56%
Обща гражданска отговорност	39 603%	(1 012%)	72%	61%
Кредити и лизинг	7%	7%	76%	76%
Застраховка на гаранции	0%	0%	0%	0%
Разни финансови загуби	0%	0%	-1%	-1%
Правни разноски	0%	0%	0%	0%
Помощ при пътуване	39%	39%	35%	35%
Общо:	57%	59%	52%	53%

Следващата таблица показва средния размер на платените щети по видове застраховки:

Видове застраховки	сума лв.	брой	средна щета 2012	средна щета 2011	средна щета 2010	средна щета 2009
Злополука, в т.ч.	1 114 544	1 446	764	519	967	512
Каско	55 117 797	71 832	767	760	735	804
Каско на летателни апарати	1 084 005	19	57 053	162 113	14 077	97 693
Каско на плавателни съдове	125 536	7	17 934	15 402	12 199	20 002
Товари по време на превоз	5 161	11	469	1 190	414	1 724
Пожар и природни бедствия	3 074 062	2 254	1 364	965	1 476	1 179
Щети на имущество	437 634	55	7 957	8 526	9 433	3 008
Отговорности МПС, т.ч.	16 143 275	7 223	2 235	2 180	2 291	2 154
ГО свързана с летателни апарати	63 872	6	10 645	5 222	0	0
ГО свързана с плавателни съдове	0	0	0	36 270	14 200	20 292
Обща гражданска отговорност	1 664 161	70	23 774	12 997	14 572	1 287
Кредити и лизинг	126 799	13	9 754	40 511	78 899	21 405
Застраховка на гаранции	0	0	0	161	0	7 270
Разни финансови загуби	38 792	5	7 758	7 350	13 152	5 801
Помощ при пътуване	890 833	1 243	717	983	836	858
Общо:	79 886 471	84 184	949	960	935	964

Представената по-долу таблица служи да оцени развитието на резерва за висящи плащания през предходни периоди и да се сравни с оповестения резерв в текущия консолидиран финансов отчет. Посочено е и равнение на резервите за предстоящи плащания, включени в отчета за финансовото състояние и оценка на общите рискове.

	Година на възникване на събитието						Общо
	2012 '000 лв	2011 '000 лв	2010 '000 лв	2009 '000 лв	2008 '000 лв	2007 '000 лв	
в края на периода	53 204	42 859	47 164	42 582	34 215	19 627	239 651
1 година по-късно	-	17 774	19 442	16 906	20 187	13 053	87 362
2 години по-късно	-	-	4 050	3 701	2 503	2 239	12 493
3 години по-късно	-	-	-	2 760	2 113	2 037	6 910
4 години по-късно	-	-	-	-	992	1 745	2 737
5 години по-късно	-	-	-	-	-	711	711
Обща оценка на Обезщетенията	53 204	60 633	70 656	65 949	60 011	39 412	349 864
Към 31 декември							
Плащания:							
Оценка	37 292	9 594	6 649	3 127	1 102	0	57 764
Реални резерви	42 307	16 410	7 371	10 187	6 243	4 804	87 321

Представената таблица посочва, че резервите за висящи плащания са адекватни към края на 2012 г.

49.1.3. Граница на платежоспособност

Към края на 2012 г. определената граница на платежоспособност е в съответствие с нормативните изисквания:

	2012 '000 лв.
Собствени средства, намалени с нематериални активи	62 720
Записан акционерен капитал	24 419
Резерви и фондове	63 592
Преоценъчни резерви	(19 579)
Неразпределена печалба от минали години, намалена с очакваните плащания по дивиденди и други отчисления	133
Намаления	
Балансовата стойност на участията по чл.5, ал.2, т.5 от Наредба № 21	(410)
Нематериални активи	(5 435)
Граница на платежоспособност	27 178
Превишение	35 542
	2011 '000 лв.
Собствени средства, намалени с нематериални активи	33 856
Записан акционерен капитал	15 019
Резерви и фондове	45 000
Преоценъчни резерви	(19 503)
Намаления	
Балансовата стойност на участията по чл.5, ал.2, т.5 от Наредба № 21	(410)
Нематериални активи	(6 250)
Граница на платежоспособност	25 750
Превишение	8 106

49.2. Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

Политика на Групата извън банковата дейност

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните трансакции на Групата, деноминирани в щатски долари, излагат Групата на валутен риск. Групата има дългосрочни търговски задължения и краткосрочни задължения по финансов лизинг в щатски долари, по-значителната част, от които са свързани със закупуването на самолети. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност. Групата има краткосрочни и дългосрочни заеми в щатски долари. Тези вземания са класифицирани като кредити и вземания.

Чуждестранните трансакции на Групата, деноминирани в евро, не излагат Групата на валутен риск, тъй като курсът на българският лев е фиксиран към еврото по силата на Закон за валутен борд.

За да намали валутния риск, Групата следи паричните потоци, които не са в български лева. Групата има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните (над 6 месеца) парични потоци в чуждестранна валута.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутен борд. Дългата позиция на Банката-майка в евро не носи риск за Групата.

Валутни позиции в други валути включват основно активи и пасиви, деноминирани в македонски денари, което е функционалната валута на дъщерното дружество. Поради това, тези позиции не носят валутен риск за Групата.

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2012 г. е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	28 217	83 694	23 673	36 916	172 500
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	42 866	21 110	-	-	63 976
Финансови активи за търгуване	72 148	12 214	8 621	3 423	96 406
Финансови активи отчитани по справедлива стойност	-	-	-	1 446	1 446
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	834 277	611 731	141 314	64 777	1 652 099
Финансови активи за продажба	48 976	152 385	47	3 876	205 284
Финансови активи до падеж	58 991	93 507	-	117 176	269 674
ОБЩО АКТИВИ	1 085 475	974 641	173 655	227 614	2 461 385
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	19 532	14 195	1 724	562	36 013
Кредити от банки	40 937	-	-	1 213	42 150
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	-	-	-	-	-
Задължения към други депозанти	1 729 888	993 179	163 082	186 211	3 072 360
Други привлечени средства	1 000	-	-	-	1 000
Подчинени пасиви	45 023	-	-	-	45 023
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	1 836 380	1 007 374	164 806	187 986	3 196 546
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(750 905)	(32 733)	8 849	39 628	(735 161)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2011 г. е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	11	369 050	17 977	18 747	405 785
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	32 444	-	-	-	32 444
Финансови активи, държани за търгуване	57 885	4 396	5 931	3 565	71 777
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	754 936	520 942	149 004	24 887	1 449 769
Финансови активи, на разположение за продажба	79 772	178 395	48	3 614	261 829
Финансови активи, държани до падеж	71 099	77 147	-	89 501	237 747
ОБЩО АКТИВИ	996 147	1 149 930	172 960	140 314	2 459 351
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	8 156	10 178	1 884	309	20 527
Кредити от банки	40 062	1 956	-	1 342	43 360
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	3 008	16 874	-	-	19 882
Задължения към други депозанти	1 469 179	989 157	128 205	81 456	2 667 997
Други привлечени средства	762	-	-	-	762
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	1 521 167	1 018 165	130 089	83 107	2 752 528
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(525 020)	131 765	42 871	57 207	(293 177)

49.3. Лихвен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Към 31 декември 2012 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти. Всички инвестициите в облигации на Групата, се изплащат на базата на фиксирани лихвени проценти.

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на 1-месечен SOFIBOR, в размер на +/- 0.45 %, 3-месечен SOFIBOR, в размер на +/- 0.68% и по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на 1-месечен EURIBOR, в размер на +/- 0.23 %, 3 месечен-EURIBOR, в размер на +/- 0.34%, 12-месечен EURIBOR, в размер на +/- 0.42% . Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Групата към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

31 декември 2012 г.	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
	1M SOFIBOR	(119)	119	(119)
3M SOFIBOR	(17)	17	(17)	17
1M EURIBOR	(21)	21	(21)	21
3M EURIBOR	(26)	26	(26)	26
12M EURIBOR	(33)	33	(33)	33

31 декември 2011 г.	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
	1M SOFIBOR	(145)	145	(145)
3M SOFIBOR	(21)	21	(21)	21
1M EURIBOR	(26)	26	(26)	26
3M EURIBOR	(32)	32	(32)	32
12M EURIBOR	(40)	40	(40)	40

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива. Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/ дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2012 е отрицателен и е в размер на 821 264 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи и капиталовите инструменти) е минус 33,37%.

	<u>До 1</u> <u>месец</u>	<u>От 1 до 3</u> <u>месеца</u>	<u>От 3</u> <u>месеца</u> <u>до 1</u> <u>година</u>	<u>От 1</u> <u>година</u> <u>до 5</u> <u>години</u>	<u>Над 5</u> <u>години</u>	<u>Общо</u>
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	161 915	7 583	3 002	-	-	172 500
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	37 671	12 860	13 445	-	-	63 976
Финансови активи държани за търгуване	-	-	12	37 303	5	37 320
Финансови активи отчитани по справедлива стойност	523	923	-	-	-	1 446
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	218,203	98 639	372 350	625 198	337 709	1 652 099
Финансови активи на разположение за продажба	893	9 510	943	119 251	47 670	178 267
Финансови активи държани до падеж	84 796	84 343	2 576	70 932	27 027	269 674
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	504 001	213 858	392 328	852 684	412 411	2 375 282
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	31 787	2 416	1 182	628	-	36 013
Кредити от банки	162	98	288	5 453	36 149	42 150
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	-	-	-	-	-	-
Задължения към други депозанти	1 222 810	434 451	805 254	602 059	7 786	3 072 360
Други привлечени средства	52	40	240	668	-	1 000
Подчинени пасиви	-	-	-	-	45 023	45 023
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	1 254 811	437 005	806 964	608 808	88 958	3 196 546
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(750 810)	(223 147)	(414 636)	243 876	323 453	(821 264)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2012, върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% (2012: 2%) покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година е спадане на нетния лихвен доход с 1,915 хил. лв. (2011: 984 хил. лв.)

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2011 г. е отрицателен и е в размер на 367 721 хил. лв. GAP коефициентът като израз на този дисбаланс съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи и капиталовите инструменти) е минус 12.53%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	402 173	530	-	3 082	-	405 785
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	6 033	14 379	12 032	-	-	32 444
Финансови активи държани за търгуване	872	-	-	25 471	138	26 481
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	122 414	77 653	481 586	501 279	266 837	1 449 769
Финансови активи на разположение за продажба	741	-	-	95 741	136 099	232 581
Финансови активи държани до падеж	52 223	37 278	21 437	109 205	17 604	237 747
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	584 456	129 840	515 055	734 778	420 678	2 384 807
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	16 487	4 040	-	-	-	20 527
Кредити от банки	190	106	2 273	5 633	35 158	43 360
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	18 017	1 865	-	-	-	19 882
Задължения към други депозанти	891 637	393 752	867 300	508 857	6 451	2 667 997
Други привлечени средства	139	45	241	337	-	762
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	926 470	399 808	869 814	514 827	41 609	2 752 528
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(342 014)	(269 968)	(354 759)	219 951	379 069	(367 721)

49.4. Друг ценови риск

Заплаха за Групата представлява намалението на пазарните цени на притежаваните от нея капиталови инструменти държани за търгуване, което ще доведе до спадане на нетната печалба. Групата не притежава съществени експозиции в дериватни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси и следователно на риск е изложена балансовата стойност на капиталовите инструменти и инвестициите в договорни фондове от портфейла с финансови активи държани за търгуване 15 080 хил. лв. (2011 г.: 35 834 хил. лв.).

49.5. Кредитен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти като например при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Дългосрочни финансови активи	371 890	479 799
Дългосрочни вземания от свързани лица	14 879	2 181
Дългосрочни вземания	1 297 828	862 903
Краткосрочни финансови активи	970 522	714 967
Дългосрочни вземания от свързани лица	239 108	266 675
Пари и парични еквиваленти	1 212 020	1 021 696
Търговски и други вземания	938 401	1 064 548
Балансова стойност	5 044 648	4 412 769

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти установени индивидуално или на групи и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политиката на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти и средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, породена от невъзможност на контрагента да изпълни в срок или изобщо да не изпълни задълженията си.

Групата управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл.

За отделните бизнес сегменти Групата прилага индивидуални кредитни политики.

За ограничаване на кредитния риск в Групата действа система от лимити по класове експозиции, бизнес сектори, географски райони, клиентски профил и групи кредити, носители на общ риск. Лимитите определят рисковия апетит и рисковия толеранс към кредитен риск и плановата алокацията на капитала, необходим за неговото покритие.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Паричните средства и паричните салда в Централните банки в размер на 928 111 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата, поради тяхното естество и възможността на Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки с отчетна стойност 172 500 хил. лв. представляват преди всичко депозити в първокласни международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. По принцип тези финансови активи носят известен кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Групата в процентно изражение може да бъде двадесет процента, петдесет процента и сто процента, като процентното изражение се определя в зависимост от качествената характеристика на финансовата институция. Към 31 декември 2012 абсолютната сума на този вид риск е в размер на 42 856 хил. лв. Към 31 декември 2012 формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на предоставени ресурси и аванси на банки са в размер на 135 хил. лв.

Вземанията по споразумение за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 63 976 хил. лв. носят кредитен риск за Банката в зависимост от предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 39 860 хил. лв. не носят кредитен риск поради обезпечаването им с държавни ценни книжа емитирани от Република България. Останалата част от вземанията в размер на 24 116 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят сто процента риск.

Финансовите активи, държани за търгуване в размер на 96 406 хил. лв. носят основно пазарен риск за Групата, който е разгледан в оповестяванията свързани с пазарния риск.

Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в размер на 1 446 хил. лв. представляват дългови ценни книжа емитирани от правителството на Руската Федерация, които не носят кредитен риск поради гарантирането им от Руската Федерация.

Капиталовите ценни книжа държани за продажба с отчетна стойност 27 826 хил. лв. представляват акции във финансови и нефинансови предприятия и дялове в договорни фондове, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 27 826 хил. лв. в абсолютна сума. Към 31 декември 2012 размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на капиталови ценни книжа държани за продажба е в размер на 286 хил. лв.

Държавните дългове ценни книжа в размер на 68 669 хил. лв. излагат банката на кредитен риск на съответната държава емитент.

Дълговите ценни книжа държани за продажба и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 109 075 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 109 075 хил. лв. в абсолютна сума.

Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република България в размер на 131 709 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Българската държава. Дълговите ценни книжа до падеж и емитирани от Народната банка на Република Македония в размер на 7 943 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Народната банка на Република Македония. Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република Македония в размер на 101 411 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Македонската държава. Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Руската Федерация в размер на 7 821 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Руската Федерация.

Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от чуждестранно търговско дружество в размер на 20 790 хил. лв. носят кредитен риск на Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 20 790 хил. лв.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 1 688 175 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложи в банковото законодателство на Република България, Република Македония и Руската Федерация Съобразно тези критерии и извършения анализ максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 1 390 415 хил. лв. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, видовете обезпечения приемливи за Групата, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност. Групата поддържа отношение на обща капиталова адекватност над нормативните изисквания, основно като мярка срещу риска от концентрации.

Приемането и контролът върху лимитите за кредитен риск ограничават концентрациите на рисковите експозиции по географски райони, отрасли, бизнес сегменти и групи кредити, носители на общ риск. Групата е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити и аванси на клиенти на база на изискванията на банковото законодателство съответно в Република България, Република Македония и Руската Федерация, които не се различават съществено. Към 31 декември 2012 размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на кредити и аванси е в размер на 36 076 хил. лв.

Качество на кредитния портфейл

Класификационни групи към 31 декември 2012:

Дълг Група	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент Размер	По предоставени гаранции		
	Размер	ДЯЛ В %	Провизии		Размер	ДЯЛ В %	Провизии
Редовни	1 587 047	94.01	3360	78 049	77 876	100	59
Под наблюдение	29 333	1.74	2 346	488	-	-	-
Необслужвани	21 085	1.25	3 370	167	-	-	-
Загуба	50 710	3.00	27 000	125	-	-	-
Общо	1 688 175	100	36 076	78 829	77 876	100	59

Класификационни групи към 31 декември 2011:

Дълг Група	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент Размер	По предоставени гаранции		
	Размер	ДЯЛ В %	Провизии		Размер	ДЯЛ В %	Провизии
Редовни	1 370 424	92.61	3 154	89 097	71 985	100	84
Под наблюдение	33 275	2.25	1 370	525	-	-	-
Необслужвани	28 771	1.94	3 152	129	-	-	-
Загуба	47 361	3.20	22 386	529	-	-	-
Общо	1 479 831	100.00	30 062	90 280	71 985	100	84

Предоставените от Групата кредити могат да се обобщят в следната таблица:

Наименование на групите	31 декември 2012		31 декември 2011		Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване	
	Кредити предоставени на нефинансови клиенти		Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване			
	хил. лв.	%	хил. лв.	%		
Непросрочени и необезценени	1 138 551	67.44	63 796	941 880	63.65	32 444
Просрочени, но необезценени	452 331	26.79	-	465 503	31.46	-
Обезценени на индивидуална основа	97 293	5.76	-	72 448	4.89	-
Общо	1 688 175	100	63 796	1 479 831	100	32 444
Заделени провизии	(36 076)		-	30 062		-
Нетни кредити	1 652 099		63 796	1 449 769		32 444

Към 31 декември 2012 и 2011 преобладаващата част от кредитите представени като просрочени, но необезценени, представляват кредити, по които са допуснати просрочия в рамките до 30 дни. Групата счита, че подобни инцидентни просрочия не са индикация за обезценка на тези кредити.

Кредити и аванси, които не са нито просрочени, нито обезценени, са представени в следната таблица:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Физически лица		
Кредитни карти и овърдрафти	22 024	21 188
Потребителски кредити	108 831	104 614
Ипотечни кредити	44 677	50 723
Корпоративни клиенти	969 278	765 355
Общо	1 144 810	941 880

Стойността на кредитите, които са просрочени, но не са обезценени е представена в таблицата по-долу. Тези кредити не са обезценени поради това, че са допуснали инцидентни просрочия до 30 дни, което не води до необходимостта от тяхното обезценяване.

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Физически лица		
Кредитни карти и овъдрафти	10 508	7 579
Потребителски кредити	17 737	24 385
Ипотечни кредити	24 420	24 392
Корпоративни клиенти	399 666	409 147
Общо	452 331	465 503

Отчетната стойност на кредитите, за които има начислена провизия на индивидуална основа към 31 декември 2012 и 2011 е 56 280 хил. лв. и 72 448 хил. лв. Тези суми не включват паричните потоци от усвояване на обезпечение по тези кредити.

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
31 декември 2012				
Кредитни карти и овъдрафти	2 103	759	4 584	-
Потребителски кредити	7 233	4 124	6 415	5 668
Ипотечни кредити	73	434	5 074	6 982
Корпоративни клиенти	4 768	393	20 320	22 809
Общо	14 177	5 710	36 393	35 459

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
31 декември 2011	Група II	Група III	Група IV	
Кредитни карти и овъдрафти	3 061	1 888	5 369	-
Потребителски кредити	11 912	4 587	15 315	5 016
Ипотечни кредити	39	224	2 342	3 502
Корпоративни клиенти	3 218	4 470	20 023	11 132
Общо	18 230	11 169	43 049	19 650

Таблицата по-долу показва нетната експозиция на 10-те най-големи кредити и аванси на клиенти на Групата.

Клиент	Договорен размер - лимит	Нетна експозиция към 31.12.2012	Клиент	Договорен размер - лимит	Нетна експозиция към 31.12.2011
Дружество 1	73 464	74 894	Дружество 1	60 000	60 020
Дружество 2	60 000	60 310	Дружество 2	56 291	55 848
Дружество 3	48 636	49 014	Дружество 3	62 332	46 074
Дружество 4	55 249	47 294	Дружество 4	46 212	34 380
Дружество 5	45 047	45 377	Дружество 5	33 503	33 325
Дружество 6	56 197	42 990	Дружество 6	33 609	32 626
Дружество 7	37 835	37 974	Дружество 7	32 084	32 119

Клиент	Договорен размер - лимит	Нетна експозиция към 31.12.2012	Клиент	Договорен размер - лимит	Нетна експозиция към 31.12.2011
Дружество 8	37 253	36 656	Дружество 8	30 032	29 049
Дружество 9	34 412	32 156	Дружество 9	27 382	27 130
Дружество 10	33 771	33 907	Дружество 10	26 722	26 807
Общо	481 864	460 572		408 167	377 378

Общият размер на нетната експозиция за 2012 и 2011 представлява съответно 27.88 % и 26.03 % от кредитите и авансите на клиенти на Групата.

В следната таблица е представен портфейлът на Групата по вид обезпечение:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Обезпечени с парични средства и ДЦК	115 103	142 651
Обезпечени с ипотека	514 013	510 301
Други обезпечения	897 179	702 108
Необезпечени	161 880	124 771
Разходи за формиране на провизии за загуба от обезценка	(36 076)	(30 062)
Общо	1 652 099	1 449 769

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2012:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	редовни	72 037	214 842	530	343	0	2 719	35 042
	под наблюдение	3 695	17 250	549	318	6	986	443
	необслужвани	1 706	13 883	1 274	552	0	2 468	149
	Загуба	3 824	18 115	3 543	1 633	5 616	11 898	117
Общо		81 262	264 090	5 896	2 846	5 622	18 071	35 751
Корпоративно	редовни	1 337	1 328 495	14 511	3 268	0	128	42 937
	под наблюдение	121	12 082	386	97	0	1 359	45
	необслужвани	66	7 202	478	267	0	120	18
	Загуба	275	32 594	7 223	2 282	19 050	16 398	8
Общо		1 799	1 380 373	22 598	5 914	19 050	18 005	43 008
Бюджет	редовни	7	43 712	-	14	-	-	47
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
	Загуба	-	-	-	-	-	-	-
Общо		7	43 712	-	14	-	-	47
	Общо портфейл	83 068	1 688 175	28 494	8 774	24 672	36 076	78 806

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2011:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент	
				главница	лихва	Съдебни вземания			
Дребно	редовни	75 233	219 836	359	275	-	3 088	33 416	
	под наблюдение	4 670	23 682	780	435	-	1 241	399	
	необслужвани	2 024	13 047	1 097	573	-	2 692	112	
	Загуба	7 311	22 417	3 865	1 508	8 451	15 583	125	
Общо		89 238	278 982	6 101	2 791	8 451	22 604	34 052	
Корпоративно	редовни	1 543	1 101 984	28 788	3 249	-	66	54 304	
	под наблюдение	183	9 593	278	153	-	129	126	
	необслужвани	58	15 724	6 799	730	-	460	17	
	Загуба	296	24 944	3 864	870	12 914	6 803	404	
Общо		2 080	1 152 245	39 729	5 002	12 914	7 458	54 851	
Бюджет	редовни	9	48 604	-	630	-	-	1 377	
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-	
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-	
	Загуба	-	-	-	-	-	-	-	
Общо		9	48 604	-	630	-	-	1 377	
	Общо портфейл		91 327	1 479 831	45 830	8 423	21 365	30 062	90 280

49.6. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи парични наличности, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2012 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени както следва:

	Краткосрочни		Дългосрочни	
	До 12 месеца '000 лв.	От 2 до 5 години '000 лв.	Над 5 години '000 лв.	
Задължения за дивиденди	15 935	43 834	-	
Банкови и други заеми	121 641	247 955	43 551	
Задължения към свързани лица	36 959	4 153	-	
Задължения по финансов лизинг	5 417	15 462	-	
Търговски и други задължения	2 507 318	615 694	7 676	
Общо	2 687 270	927 098	51 227	

Към 31 декември 2011 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени както следва:

	Краткосрочни		Дългосрочни	
	До 12 месеца '000 лв.	От 2 до 5 години '000 лв.	Над 5 години '000 лв.	
Задължения за дивиденди	15 921	53 399	-	
Банкови и други заеми	222 196	140 021	23 181	
Задължения към свързани лица	12 573	2 037	-	
Задължения по финансов лизинг	6 538	19 771	99	
Търговски и други задължения	2 220 105	951 178	-	
Общо	2 477 333	1 166 406	23 280	

Към 31.12.2009 г. във връзка със сключен договор за облигационен заем от дружество от Групата на Химимпорт АД е имало възможност съгласно Условие 8 (с) от Условието (Terms and Conditions) на издадените на 22 август 2008 г. облигации от холандското дружество Химимпорт Холандия Б.В. (с едноличен собственик на капитала „Химимпорт“ АД) в размер на 65 000 000 евро 7% лихва и заменими за обикновени акции на „Химимпорт“ АД (наричани „Облигациите“) всеки облигационер да предяви за изкупуване на емитента Химимпорт Холандия Б.В. всички или част от притежаваните от съответния облигационер Облигации като правото е можело да се упражни на 22 август 2012 г. На 22 август 2012 г. нито един облигационер не е упражнил правото да предяви облигациите за изкупуване. Следващата дата за упражняване на правото за предявяване за изкупуване е на 22 август 2015 г.

Стойностите оповестени в този анализ на падежите на задълженията представляват недисконтираните парични потоци по договорите които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата. Годишните лихвени плащания са в размер на 19 477 хил. лв. (2011 г.: 19 861 хил. лв.).

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Групата следва задълженията и ограниченията произтичащи от нормативните актове на банковото законодателство в съответните държави свързани с управлението и надзора върху ликвидността на банките. Групата е обособила специализирани колективни органи за управление на ликвидността, които провеждат възприетата от ръководството на Групата политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на банковото законодателство е коефициентът на ликвидни активи, изразяващ отношението на ликвидните активи към привлечените средства на Групата.

Групата традиционно поддържа голям обем високоликвидни активи – парични средства в каса и в Централните банки, които й гарантират безпроблемно посрещане на ликвидни нужди. Техният дял към 31 декември 2012 е над 25% от общите активи на Групата. Като допълнителен инструмент за осигуряване на висока ликвидност, Групата използва предоставените ресурси и аванси на финансови институции. В основата си това са депозити в първокласни международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Към 31 декември 2012 те заемат около 5% от общите активи. Облигации издадени от правителството на Република България, от НБРМ и от правителството на РСФСР, които Групата притежава и не е заложила са около 5.25% от активите ѝ. Поддържайки над 30% от активите си в бързоликвидни активи, Групата е в състояние да осигури посрещане на всичките си нужди от плащания по падежирали финансови пасиви.

Разпределението на финансовите пасиви на Групата към 31 декември 2012 г., съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години и	Общо
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	35 528	485	-	-	-	36 013
Кредити от банки	162	98	288	5 453	36 149	42 150
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	-	-	-	-	-	-
Задължения към други депозанти	1 222 811	434 451	805 253	602 059	7 786	3 072 360
Други привлечени средства	52	40	240	668	-	1 000
Подчинени пасиви	-	-	-	-	45 023	45 023
Други задължения	20 412	-	-	-	-	20 412
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	1 278 965	435 074	805 781	608 180	88 958	3 216 958

Финансовите пасиви на Групата са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица. По-голямата част от тях – приблизително 40% са с остатъчен срок под 1 месец. Традиционно клиентите на Групата предпочитат сключване на договор за депозит с едномесечен срок и предоговарянето му за продължителен период от време. Поради това едномесечните депозити практически са дългосрочен и относително постоянен ресурс за Групата.

През месец декември 2012 Банката ЦКБ АД е сключила с ЦКБ ГРУП ЕАД Договор за подчинен срочен дълг по смисъла и при условията на Наредба №8 от 14.12.2006г. на БНБ за капиталовата адекватност на кредитните институции, в резултат на който е получила кредит в размер на 45,000 хил. лв. при 4.5% годишна лихва. Крайният срок за издължаване на кредита е месец декември 2019, като погасяването се извършва еднократно на падежа. Съобразно клаузите на договора предсрочното погасяване на дълга е възможно само след наличие на предварително писмено разрешение от БНБ, като в същото време кредиторът няма право да обявява кредита за предсрочно изискуем при никакви обстоятелства.

Разпределението на финансовите пасиви на Групата към 31 декември 2011, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години и	Общо
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	16 487	4 040	-	-	-	20 527
Задължения към други депозанти	190	106	2 273	5 633	35 158	43 360
Други привлечени средства	18 017	1 865	-	-	-	19 882
Други задължения	891 637	393 752	867 300	508 857	6 451	2 667 997
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	139	45	241	337	-	762
Краткосрочни заеми	13 021	-	-	-	-	13 021
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	939 491	399 808	869 814	514 827	41 609	2 765 549

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски и други вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до 1 година.

50. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на капитал към нетния дълг.

Групата определя капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал представени в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на капитал към нетен дълг в граници които да осигуряват релевантно и консервативно съотношение на финансиране.

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура Групата може да промени сумата на дивидентите изплащани на акционерите да върне капитал на акционерите да емитира нови акции или да продаде активи за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран както следва:

	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Собствен капитал	1 460 443	1 414 233
Капитал	1 460 443	1 414 233
Дълг	4 355 792	3 799 467
- Пари и парични еквиваленти	(1 212 020)	(1 021 696)
Нетен дълг	3 143 772	2 777 771
Съотношение на капитал към нетен дълг	2.15	1.96

Увеличението на съотношението през 2012 г. се дължи главно на увеличаването на нетния дълг на Групата във връзка с банковата и други дейности. Групата е спазила условията във връзка със своите договорни задължения включително поддържането на определени капиталови съотношения.

51. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на следните:

- На 3 януари 2013 г. Групата е придобила 22 635 дяла по 100 /сто/ лева всеки дял от капитала на Ти Ей Би риъл естейт ЕООД чрез апортна вноска.
- На 21 януари 2013 г. Групата е осъществила продажбата на земя в Русия, класифицирана като държава за продажба към датата на консолидирания финансов отчет.
- На 06 Февруари 2013 г. е регистрирана промяна в правната форма на дружество Анитас 2003 ЕООД, което от еднолично дружество с ограничена отговорност (ЕООД) се трансформира в дружество с ограничена отговорност (ООД).
- На 04 февруари 2013 г. Съвета на директорите на Тексим Трейдинг АД взема решение за увеличение капитала на Дружеството от 187 600 лв. на 794 280 лв., чрез издаване на 121 336 броя нови поименни, обикновени акции, с право на ликвидационен дял, с номинална стойност от 5 лв. и емисионна стойност от 5 лв., всяка една. На 11 февруари 2013 г. увеличението на капитала на Дружеството е вписано в Търговски регистър при Агенция по вписванията.
- На 29 януари 2013 г. Групата сключи Рамков договор за издаване на банкови гаранции на обща стойност 2 200 хил. лв. със срок на действие пет години и опция за автоматично подновяване за още пет години. Като обезпечение по сключения Рамков договор за издаване на банкова гаранция в размер на 2 200 хил.лв. са заложени нетекущи активи на Пристанище Леспорт АД оценени от лицензирани оценители на 4 160 хил. лв.
- На 28 януари 2013 г. е платено задължение на Групата към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията във връзка с една от концесиите, по които Групата е концесионер. Сумата е в размер на 535 хил. лв. и представлява променливата част от годишното концесионно възнаграждение за 2012 г.

52. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2012 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 29 април 2013 г.